XII. évfolyam Budapest. 272. szám. Szerda, 1878. október 2.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy évre . . . . . 20.—
Félévre . . . . . 10.—
Negyedévre . . . . . 5.—
Egy hóra 1.80
Egy szám 6 krajczár.
Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr., többször 10 kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.
Kiadó hivatal:
Budapest, IV. himző-utcza 1. sz.
hová az előfizetési pénzek küldendők.

Budapest, október 1.

Tisza Kálmán és egész miniszteriuma beadták lemondásukat.

Minden officiosus kijelentés szerint immár szörnyü válságban a haza sorsa. Mert a bosnyák occupatiótól, Magyarország fiainak feláldozásától, óriási pénzügyi deficitektől, a törvény és alkotmány kijátszásától csak boldogsággal uszik a nemzet; a szerencsétlenség rémitő vihara csak akkor csap le mindnyájunk árva fejére, ha Tisza Kálmán ő excellentiája nem kegyeskedik többé kormányozni ez országot.

Ime hát Magyarország gyászos végzete itt van hivatalosan kiállitott irásban, ő felségének asztalára letéve Tisza Kálmán demissiójával.

Komoly tény-e ez, avagy ismét csak nyomoruságos komédia az országnak megtévesztésére? Egy oly természetü jellemnél, minő Tisza Kálmán és az ő kormányzatának mai körülményei között ki merne biztos következtetést vonni?

Annyi bizonyos, tegye bármily komolyan, nem teszi kormányzói lelkiismeretből, nem hüségből hazája érdekei iránt, nem a becsületes meggyőződésnek érvényesitésére. Ah de mikor annyira mégnehezült az idők viharos járása, a fellegek ijesztő feketén tornyosulnak az égen és az esélyek oly kiszámithatlanok lettek, a furfangos önösség és a gyáva cyinismus előtt, mely örökön saját biztonságára gondol és minden irányban, trón és nép felé, hiuságának érdekeit legyezgeti, nem látszhatik-e tanácsosnak, hogy idejekorán félrevonuljon és az élethalál birkozást másokra hagyja!

Nem lesz-e élvezet, kezeit mosva és fohászos szenteskedéssel nézni, hogy üritik ki mások a hibáinak és bünеinek mérgével csordultig töltött poharat!?

Hiszen el vagyunk rá készülve, hogy előbb utóbb igy fog jönni, a mint nem jöhet másképen. A mi nem történik ma, mert Tisza Kálmán még huszonnégy órára édesnek és veszélytelennek találja a hatalom élvezetét, és még az udvari reactió az ő hasznát is veheti, okvetlenül bekövetkezik holnap. Értjük mi Tisza Kálmánnak helyzetét, értik ezt a hazában mindenütt.

Ki gondolja, hogy Tisza Kálmán valóságos kormányzati hatalom, ki saját meggyőződéséből szab politikai irányt, önön eszméinek érvényesitésében találja uralmának jogosultságát? Valósággal mi ő egyéb, mint szinpadi kisértet, sodronyon rángatott báb, oly léha eszköz, a ki kénytelen kelletlen idegen akaratot szolgál, mások parancsainak hajt fejet s a kit hiusága kötelén tartanak fogva, mig a népek elámitására és alkotmányos játék rendezésére használ vehetik!

És a mint az már ily szerencsétlen eszközöknél természetes, nincs-e abban is igazság, hogy a mit az idegen önkény a nemzeti megrontás müvében lépésről lépésre reá dictál, ő azt gyenge lelkiismeretében folyton jobb hiszemével kibékiteni törekszik sohasem tudja látni, mi kikerülhetlenül bekövetkezik egész ama határig, hol az önámitás már teljesen lehetetlen, vagy pedig a szinpadi kisértet szolgálatokra többé a kenyeret adó nagy uraknak sincs szükségök.

Az ily embereket voltakép illet-e is egyéb, mint a megvető szánalom! Vajjon, ha az ily üres kisértetek akkor, mikor eltünnek, őszinte nyilatkozásokra képesek volnának és komolyan megkérdeznők a lemondó elnökkisértettől és a többi demissionáló társaitól, hogy hát mit gondoltak az ország sorsáról, miért következett be mindenben ellenkezője annak, mit igértek, micsoda szándékkal vezethettek bennünket ily feneketlen örvénybe, mit felelnének egyebet — és nem kellene e nekünk még el is hinnünk — csak hogy ők igazán mást akartak, nem is tudják megmondani, mi módon kellett ide jutnunk, kinjukban és a felsőbb hatalmak rettegéséből hazudtak a parlamentben, csalták meg az országot, és csalták meg leginkább önmagukat. És, hogy most az országra reászakadt a katasztrophának ezer átka, mi maradhat is egyéb számukra, csak hogy ott hagynak a kapufél fánál és bucsut vesznek az ország czimerétől.

Tán a „döntő köröknek“ sincs már reájuk szükségük, és ha nem mennének önkényt ugyis ebrudon kivetnék őket! Bajlódjék az ország sorsával utánuk, aki birja, egyébként mindent elvégeznek a granicsár tábornokok!

Tökéletesen egyre megy már előttünk, hogy ma vagy holnap változtatják a lemondás komédiáját komoly ténynyé! Avilágot és benne a magyar nemzetet nem a miniszteri komédiák, hanem a dolgok valósága krományozza. Az a roppant pénzügyi hiány, a bosnyák occupationak ki nem meritheto költsége, melyek Széll Kálmánt a lemondásra késztették, igen tragicus valóságok. Minden csalás nyomában kell járnia a nemezisnek, és a kormányzó politika lehet még oly furfangos a nemzetnek félrevezetésében, a parlamentnek elámitásában, az ő boszuló nemezisének is meg kell érkeznie a teljes erkölcsi és a teljes pénzügyi tönkben.

Hiába háritják el a végzetet mától holnapra, utóvégre itt van a holnap is, és mentől később jött, annál teljesebb a bünhödés, melyet kormányzatra és nemzetre rámér.

Igen, fájdalmas bünhődés éri a nemzetet is, mely ezt a kormányzatot elszenvedte! De a nemzetnek késő belátása legalább meg fogja semmisiteni azt az alávaló speculatiót, hogy a kik a romlást okozták, a lemondás szinpadi rendezésével kibujjanak a felelősség alól és épen még egy jobb ügy harczosainak népszerüségét csempész székhaláltékaik köré. Tisza Kálmán csak ugy szállhat le a hatalom polczáról, mint a ki egy megvetett kormányzatot egy rettenetes véggel zárt be.

Mezei Ernő.

Budapest, október 1.

A gráczi „Tagespost“-nak Bécsből érdekes dolgokat irnak. Andrássy gróf — ugymond — az occupatió kérdés feletti nézetét még most is feuntartja, mint a legjobbat, mint az egyedül helyeset. — Sokáig azt hitte, hogy csak az ujságok zajongnak, de most mégis belátja, hogy a közönség csakugyan fel van bőszülve a bosnyák politikán. — Azt hiszi azonban, hogy ez tisztán a rövidlátás következménye és ma is, azon nézetben van, hogy ha az occupatió már nem lenne is félig bevégezve, ő azt ismét megkezdené, mert az a birodalom politikai és közgazdászati érdekeire nézve elmulaszthatatlan. A miniszter még most is ugy vélekedik, hogy az eredeti intézkedések szerint két század katonával és tábori zenekarral végbe ment volna — persze, hogy ezt nem szó szerint kell venni — a porta árulása nélkül. Ezen árulás nem volt előre látható. Ezen óriási felkelés valami rémséges, fel sem lehet tenni, hogy az a bosnyák által előre volt tervezve, sőt kétségtelen, hogy az első szerencsétlenség Maglajnál, mint villámcsapás gyujtotta lángra a kedélyeket. Ezért, azt mondják a külügy hivatalban, a minisztert nem vonhatni kérdőre, annyival kevésbé, mivel az ellentállás le van győzve. — Ausztria katonai ereje uj fényt nyert, mely által hatalmi állásunk egy polczczal magasbra hágott, mit Pétervárott és Rómában egyiránt elismernek és ez Ausztria területének és érdekeinek nem csak legjobb védfala, hanem egy nagy háborutól is megkimél, melyhez egy bizonyos combinatio folytán Olasz- és Muszkaországra nézve közelebb állottunk, mint sokan hiszik. — Ugyanazon lapnak egy másik félhivatalos levelezője azt irja: hogy a novi-bazári szandsák elfoglalása nem napoltatott el jövő tavaszra, hanem, hogy az illető hadmüveletek azonnal meg fognak kezdetni.

—

A csapatok egy részének visszahivását illető hirekre nézve a „Lloyd“ egy katonai irója a következőket jegyzi meg: Bosznia két harmadrészének szerencsésen keresztül vitt okkupacziója csak előjátékát képezi azon hosszas és veszélyes harczoknak, melyek végét ma még belátni sem lehet. Csak a boszniai s herczegovinai viszonyokban való teljes járatlanság képes ma már teljes pacificatióról, vagy épen — a sereg létszámának leszállitásáról beszélni. — (Pedig épen a félhivatalos lapok hozták sürün e hireket, még a haza bocsátandó hadosztályokat is megnevezték).

A boszniai csatatér közepet tart a Kaukazus és Abruzzok között. Ha a vidék nem is oly vad és nagyszerü, mint a Kaukazusé, de azért a dinaré alpok szorosaiban oly feladat vár a csapatokra, minővel az Abruzzokban nem találkozhatni. — A felkelés épen nincsen elnyomva, az egész különség az, hogy mig eddig a csapatok zárt osztályok ellen küzdöttek, most rablók ellen küzdenek s ez utóbbiak annál nagyobb reménnyel harczolhatnak összeköttetési vonalaink ellen, mivel közeledik szövetségesük — a tél.

—

Az oroszok visszavonulásáról San-Stefanóból ezt irják szept. 24-én a „Pol. Corr.“-nek: San-Stefanónak teljes kiürítése az oroszok által bevégzett tény. A főhadiszállás tegnap hagyta el a várost, hogy egyenesen Drinápolyba menjen. A hadsereg főparancsnoka itt maradt s egyenesen Livádiába fog menni a cárhoz. Vajjon vissza fog-e megint térni, az nincs eldöntve. E fölött a livádiai találkozás fog határozni. Valószinü, hogy Totleben Oroszországban marad, ellenben az összes Bulgáriában lévő csapatok parancsnokságát Dandukov herczeg fogja átvenni. Az orosz occupáló hadsereg megerősitése az események által teljesen igazolva van. Az európai Törökországban állomásozó összes orosz hadak ereje most 130,000 ember. Totleben igen szivélyesen bucsuzott el a hadseregtől. Az ifj. Skobelev parancsnoksága alatt volt 4-ik oroszhadtest, mely a háboru alatt mindig első sorban küzdött, a visszavonulásnál az utolsó volt. Skobelev tb. nyolcz napig marad Csataldában és azután fogja csapatait Drinápolyba követni. Idáig az oroszok csakis Kütsük Csekmedseig vonultak vissza. Pár nap mulva kiüritik a Hedemköi hadállásokat s azután még néhány nap mulva egészen Drinápolyig vissza vonulnak. Közvetlenül az oroszok elvonulása után 10 török dandár Fuad pasa alatt zene hangjai mellett elfoglalta az oroszok elhagyott hadállásait. Azon mértékben, a mint az orosz csapatok vissza vonulnak, occupálják a török csapatok az elhagyott területet. A Sumlában volt csapatok az elsők, melyek az elhagyott orosz hadállásokat megszállják. E csapatok a nagy nélkülözések és fáradságok követ keztében, a melyeket kiálltak, még igen megviselteknek látszanak.

A miniszterválság.

A válság keletkezéséről s annak miben létéről a „P. Lloyd“ a következő értesülést adja: A válság immár beállott. A közvetlen alkalmat reá Széll pénzügyminiszternek a mult csütörtökön történt lemondása szolgáltatta. Ezen elhatározás nem a legutóbbi napokban támadt, hanem már egy idő óta érlelődött a pénzügyminiszterben. Általánosan tuva van, mennyire törekedett ő legalább lassankint némi javulást idézni elő pénzügyeinkben, s mily sok, aránylag kedvező eredményt mutathatott máris fel ezen irányban. A legközelebbi évekre is határozott programmja volt, mely e javulás folytonos előhaladását helyezte kilátásba, feltéve, hogy előre nem látott események nem sujtják rendkivüli terhekkel az országot. Már a 60 millió hitel nagy gondot okozott Széllnek, de az ebből Magyarországra eső quóta nem volt elviselhetlen, s nem csekély megnyugtatást nyujtott számára az occupatió kezdetén vett azon biztositás is, hogy ezen expeditió költségei a megszavazott 60 milliónak jelentékenyen mögötte fognak maradni. Az események azonban csakhamar megcáfolták e biztositást, s augusztus közepén már tudta Széll, hogy az occupátió október végéig tetemesen többet fog igényelni 60 milliónál, — s hogy e többletről azonnal gondoskodni kell. — Az élénk kötelességérzet s mindenekelőtt a csatamezőn álló vitéz seregünk sorsa háttérbe szoritott akkor minden más tekintetet. Széll megtette az előleges intézkedéseket arra nézve, hogy a szükséglet október hó végéig fedeztessék, de egyuttal a leghatározottabban kijelenté, miként addig gondoskodni kell oly rendszabályokról, melyek e rendkivüli költségek felhalmozódásának határt vessenek, mert ő a november 1-jén tul folytatodó ily igényeknek, melyek határa be sem látható, eleget tenni egyáltalán nem képes, s ez esetben kénytelen lenne megválni állásától. Kétségkivül e kijelentés visszhangja voltak a lemondásáról nehány hét előtt elterjedt hirek, melyeket akkor ő maga cáfolt meg, a minthogy akkor nem is feleltek meg a valódi tényállásnak. Midőn azonban e hó közepén, a miniszterelnök hazaérkezte után Bécsben tartott miniszteri értekezleteken annak szükségessége előállott, hogy octoberen tul is az okkupazió rendkivüli czéljaira jelentékeny összegekről kell gondoskodnia, készen volt elhatározásával, s midőn a mult csütörtökön ismét együtt voltak a kabinet tagjai, formaszerü lemondását nyujtotta át a miniszterelnöknek. Pénteken és szombaton nehány sürgős ügy intéztetett el a minisztertanácsban, s a vasárnapi miniszterlanácsnak, melyben már a pénzügyminiszter nem vett részt, az emlitett lemondás volt a tárgya. A tanácskozás eredménye az lőn, hogy az egész miniszterium csatlakozott a pénzügyminiszter lépéséhez, s miniszterelnök ma kétségtelenül már be is nyujtotta resignatióját az uralkodónak. Természetes, hogy ő felsége, mielőtt bármit határozna, a pénzügyminisztert még egyszer meg akarja hallgatni, s Széll a miniszterelnök távirati megbizására még ma el is utazott Bécsbe.

—

A bécsi uj Presse itteni levelezőjétől a válságra vonatkozólag hosszu tudósitást vesz, melyből adjuk a következőket.

A dolgok állásába beavatott politikai körökben tegnap óta félreismerhetlenül bizonyos izgatottság uralkodik. A klubbokban s más helyeken is beszélik, hogy fontos dolgok vannak készülőben. Két miniszter Bécsbe utazása, Széllnek pedig visszamaradása a szállongó hireknek csak uj tápot nyujtottak. Ma már határozottan állithatni, hogy Széll állását odahagyni óhajtja, sőt hogy az egész Tisza-miniszterium a levegőben csüng. Ez ugyan nem azt teszi, hogy a kabinet valóban le akarna mondani, (szinleg már megtörtént. Szerk.) mivel Andrássy minden követ megmozdit, hogy magyar kollegáit maradásra birja, hanem annyi bizonyos, hogy a miniszterium utolsó tanácskozásai alatt teljes tudatára jött helyzetének, s ezt a legfelsőbb helyen nyiltan megvallani akarja, mielőtt a jövő országgyülés számára programmot készitene, melyet talán mások fognak megvalósitani. Tény az, hogy a miniszterium hosszu tanácskozásai alatt egy fontosabb határozatot sem hozott; hanem függőben hagyott addig mindent, még a főkérdésben magával tisztában nincs. Ez okból nem közlik Szapáry miniszteri kinevezését sem, mivel nem akarják, hogy a miniszterinm bizonytalan sorsába egy uj személy is bevonassék. E zavaros viszonyok főokát a boszniai s a vele kapcsolatos pénzügyi kérdésben kell keresnünk. Ez állitást a sajtóiroda hivatalos tollai talán dementirozni fogják. De ép ez bizonyitja állitásunk valódiságát. A miniszterelnöknek Ostendeből visszatérte után tudvalevőleg közös miniszteri tanács tartatott a fejedelem elnöklete alatt, a melyben Andrássy és Széll erősen egymásba kaptak. A magyar pénzügyminiszter ez alkalommal nyilatkozatokat vétet fel a jegyzőkönyvbe, melyek senkit sem hagyhattak kétségben nézetei felől, s már akkor mutatták, hogy Széllnek semmi kedve sincs az okkupáczió financzialis következményeit magára vállalni. — A delegatiók elé kerülő hadi budget még nincs ugyan véglegesen megállapitva, de már tudva van, hogy az adózók zsebeit mód nélkül igénybe veszi. Ezen körülmény, továbbá a pártalakulások bizonytalansága a jövő országgyülésen vezette a miniszteriumot arra, hogy Bécsben az ügyek eldöntésére befolyást gyakorolni megkisértse. Ezért ment Wenckheim is Bécsbe, hogy közvetitő legyen Andrássy és a miniszterium között s ezért maradt kezdetben Széll is Budapesten, hogy itt megvárja a helyzet tisztulását. A Bécsben hozandó határozatoktól fog tehát minden függni.

—

A „Bud. Corr.“-nek távirják Bécsből;

Széll pénzügyminiszter másfél óráig tartott kihallgatáson volt ő felségénél, ki fentartotta magának elhatározását Széll pénzügyminiszter lemondása fölött.

Ma délben ő felsége elnöklete alatt közös minisztertanácsot tartanak, melyen Andrássy gróf külügyér, Bylandt-Rheidt gróf hadügyminiszter és Hoffmann báró közös pénzügyér vannak jelen. — A magyar miniszterek holnapig mindenesetre itt maradnak.

—

Hogy a miniszterválság — bármennyire komoly képet csináljanak is hozzá a kormánypárti lapok — ezuttal sem lesz egyéb üres lármánál, azt sejteni engedi az „Ellenőr“ mai esti lépjának következő bécsi távirata:

„A helyzetet itt általában nem tekintik oly fenyegetőnek mint Budapesten. Ha a magyar kormány a pénzügyi követelmények

---

AZ „EGYETERTES“ TÁRCZÁJA.

88

LA GRATTE PAPA.

SAUNIERE PÁL REGÉNYE.

— Ezt felfogadom; de azt hiszi ön, hogy az elővigyázat, melylyel magát körülveszi, örökre megmenti az effélé kisérletektől?

— Mégis némi biztositékot nyujt. Az ember nem oly könnyen jön a külföldről, mint Pontoiseból.

— Kétségkivül; de irni lehet, jegyzé meg Durat József.

— De nem kell felelni, viszonzá a báró.

— Mindenesetre Lindamir biztositékot fog kivánni.

— Ezt megadom neki.

— Mi módon?

— Én önnek kézbesitem az egész összeget, ön megeskűszik, hogy nem adja át neki előbb, mint én erre felhatalmazom; és én azonnal előlegezem neki a pénzt, utiköltségei fedezésére.

— Ez mind? — kérdé la'Gratte papa.

— Igen. Talán nem elégséges?

— Ezt nem állitom, — viszonzá kitérőleg az üzlet embere. Feltételeit közölni fogom Voisin asszonnyal, és lesz szerencsém önt értesiteni, ha mégegyezik.

— Kivánja ön, hogy azonnal átszolgáltassam a meghatározott összeget? — kérdé Chasnaye ur.

— Ez felesleges nram, védekezett Durat József. Még nem vagyunk ennyire!.... Később.. majd meglássuk....

A báró felkelt, hogy bucsut vegyen.

— Minden esetre, — szólt bucsut intve, az általam kijelölt esetben a dolog rendbe jöhet, ön szavamat birja.

Ezzel eltávozott.

La Gratte papa kék szemüvegein át a legkisebb izgalom nélkül látta távozni: de midőn az ajtó betétetett a nemes után, hevesen dörzsölte kezét,

„Enyje, szólt, Lindamir titka több értékkel bir, mint hittem volna.

Nem csak, hogy Chasnaye ur mindjárt másnap a levél vétele után megjelent, de alkudozás nélkül megfizeti a kivánt összeget .... Ez jó jel.“

Durat József sietve irt Lindamirnek és felkérte, hogy másnap „egy sürgős ügyben“ mulhatatlanul látogassa meg. E szavakat sürgős ügy alá-huzta.

Különben tudta, hogy Lindamir délutáni négy öt óra előtt nem szabad, miután jelenléte az üzletben reggeltől kezdve szükséges. Ő tehát a dajkát csak jó későn várta és eszébe sem jutott, hogy ezen ügyre valaki még előbb emlékeztethetné.

Meglepetése határtalan volt, midőn másnap Eterral asszonyt György karján látta megjelenni, körülbelől két óra lehetett.

Természetesen György Durat Józsefhez ugy lépett be, mintha hon lenne, és ezzel szivélyesen kezet szoritott.

— Kedves barátom, szólt hozzá, én elkisértem Eterral bárónét, és magam akartam szives figyelmébe ajánlani.

Egy rendkivül fontos tárgyról van szó, mely a bárónét illeti, de, melyről nekem nincs tudomásom — veté oda közbenvetőleg, — de, mely az ön segélyét igényeli és a legnagyobb titoktartást parancsolja.

La Gratte papa mosolyogva meghajtá magát.

— Nincs szükségem felemliteni, folytatá György, hogy ön megkoronázza jótétményeit, melyekkel eddig elhalmazott, ha ezen ügyet annyira szivére veszi, mintha engem személyesen illetne.

— Asszonyom, viszonzá Durat József, a báronéhoz fordulva, ön a legjobb és legbefolyásosabb ügyvédet választotta. Ezentul testestől-lelkestől szolgálatjára állok. Parancsoljon, én engedelmeskedem.

— Köszönöm mondá György hálásan. Magokra hagyom önöket. Ezen szavaknál köszönt és az ajtó felé tartott

— Bocsánat György ur!... szólt a báróné visszahiva.

A fiatal ember hirtelen visszafordult.

— Nem akarnám elkövetni a hálátlanságot uram, hogy elbocsájtanám azt, ki oly lovagiasan felajánlá segélyét, mondá Eterral asszony. Kérem foglaljon helyet. Meg vagyok győződve, miszerint titkom ép oly hiven őriztetik önnél, mint Durat urnál. Különben ezen titok ugy szólván nem is az, mert husz év előtt közöltem a rendőrbiztossal.

Most az üzlet embere figyelmessé lőn.

— A mi Györgyöt illeti, ő szerényen félre ült.

— „Uram, kezdé Eterral asszony szilárd hangon, midőn két vagy három nap előtt önhöz jöttem, megtekinteni a gyüjteményt, mely birtokában van, reményltem, hogy jegyzékében valamely jelre akadok, mely összefüggésben áll a merénylettel, melynek közel husz év előtt áldozata voltam.

„Mindenekelőtt szükséges, hogy néhány szóval elbeszéljem.

„Egyetlen fiam volt; én imádtam e gyermeket. Maximenak hivták. Szobája az enyim mellett volt. Ezen magas tágas szobában palisander butorok voltak nagy kék virágos hamuszinfalu ripssel bevonva.

„Az ablaktól balra egy nagy ágy volt. Ezen ágy lábánál állott kedves gyermekem bölcsője.

„Szemközt, az ablaktól jobbra egy táblázat közepén, egy függönyökkel eltakart nagy szárnyajtó volt, mely a mellék szobába, az én hálószobámba vezetett.

„Fiam tehát kettős felvigyázat alatt állt, a dajka felügyelete alatt, ki ugyanazon szobában hált, és az enyém alatt, körülbelől két év óta voltam Eterral ur neje, kit egy sereg szebb és gazdagabb kérő közül választottam, mindnyájan bőszültek voltak, a szerencsés vetélytárs ellen, kire választásom esett. A mi leginkább magára vonta figyelmemet az talán minden más fiatal leánynak visszatetszett volna.

„Ő nem szerette a bálokat, zajos mulatságokat, és ámbár birtokai után negyvenezer livre jövedelme volt, a legnagyobb egyszerüséggel élt. Őt nem emészté a tündöklési vágy, mely mint a láz elharapózott jelen társadalmunk minden osztályánál. Ő kényelmesen, de feltünés nélkül élt. Nem voltak fényüző izlései, de józan felvilágosult és határozott itélettel birt. Ő imádta a müvészetet, erre bőven költött, jobb szerette, ha szobájában egy szép kép, vagy nevezetes szobor volt, mint egy lóval több fogatában.

„Szerencsétlenségre gyöngélkedő egészsége volt, mely különösen egy év óta, barátainak komoly aggodalomra adott okot.

„Lakása a Varennes utczában, és kastélya, melyet Lochesben birt, és hol nyáron át lakott, valóságos muzeumok voltak.

A lochesi kastélyban neveltetett, nőtt fel, és lakott házasságáig.

„Ő oly szerencsés volt lelkesülni a szépért még mielőtt ezen érzet divattá vált volna, és még mielőtt a ritkaságokkal kereskedő árusok tömege kizsákmányolta volna hiuságunk ezen ujabb nyilvánulását. Tourenneben temérdek gyönyörü butort és értékes tárgyakat talált: ezen időben a müczikekkel utazó kereskedők még nem gondoltak arra, bentazni a vidéket, hogy vevőkre találjanak.

„Észrevétlenül elsajátitám férjem hajlamait, és jól éreztem magamat ezen különféle korszakokból származó elszórt emlékek közt.

„Hogy nem áldoztam többet ezen költséges szeszélyre, azért történt, mert az anyai szeretet elfoglalá minden érzelmemet.

„Valóban tiz hónappal egybekelésünk után egy fiut szültem, ki Maximenek kereszteltetett. Azon naptól kezdve, midőn anya lettem, egészen gyermekem nevelésének szenteltem időmet.

„Magam akartam szoptatni, de férjem és orvosom ellenszegültek, kényszeritve voltam tehát dajkát fogadni Maximenak. Azonban nem akartam elválni fiamtól, a dajkát és az uj szülöttet elhelyezém azon szobában, mely az enyim mellett volt, és nem engedtem meg e nőnek, hogy a gyermekkel nélkülem egy lépést is tegyen ki a lakosztályból.

„Ezen időben Maxime tizenhárom hónapos volt. Reményltük, hogy két, három hónap mulva el lehet választani. Nagy, erős egészséges volt, minden kitünő szervezetre mutatott és hinni engedé, hogy gyönyörü sarjadék válik belőle.

„Egyszerre junius 21-én éjjel 1845-ben — és önök elgondolhatják, — tevé hozzá Eterral asszony, hogy jól megjegyeztem a napot, midőn teljes csendben nyugodtan, hallám fiam sirását.

„Hirtelen kiugrottam az ágyból, sietve magamra vettem egy reggeli öltönyt és beléptem a mellék szobába. Midőn körültekintek, itt minden tökéletesen rendben volt az ablakfüggönyök le voltak eresztve, a dajka feküdt és valószinüleg mély álma lehetett, ment Maxime sirása nem ébresztő fel, és még az én jöttömre sem nyitotta fe szemeit.

„Ezen közönyösség felingerelt. Nyugtalanul, izgatottan, halkan a gyermek bölcsőjéhez közeliték.

— „Hogy alszik ezen Lindamir suttogtam haraggal. Látszik, hogy a gyermek nem az övé.

„Ekkor egy széket vettem és a bölcső mellé ülve ringatni kezdém a kis lényt, mely lassanként elcsendesült, mig én szeretettel tekintek reá.

— „Midőn meggyőződtem, hogy fiam végre nyugszik, visszamentem szobámba, az ajtót nyitva hagytam és igy csupán egy tömött függöny választott el Maximétől“

„Hogy történhetett, hogy én ezen végzetes éjjel semmit sem hallottam? ezt nem tudnám megmagyarázni. Ha lefekvés előtt egy pohár czukros vizet ittam volna, azt képzelném, hogy altatószer volt benne. De én semmit sem ittam. Ugy elaludtam mint Lindamir, kinek álma annyira felbőszitett. És mégis én voltam az anya!“

„Midőn felébredtem fényes nappal volt. Kissé meglepett, hogy semmi mozgást sem hallok a dajka szobájában. Azonban hét órát harangoztak. — A dajka szobájába mentem és nem csekély meglepetésemre, még mindig alva ólomszerü álomban találtam.

„Kezdetben nem láttam semmit. Az ablak redőnyök még mindig le voltak eresztve, minden a szokott rendben volt.

„A dajka ágya felé közeliték.

„Lindamir! Lindamir! kiáltám két izben. A dajka nem mozdult.

„Meghalt volna? Ösztönszerü félelem martalékaként közelitek. Megfogtam e nő karját, és szabadabban lélekzettem. A kar meleg volt. Az ér ütött, de az érverés lassu volt.

— „Lindamir! kiáltám ujra, és erősen ráztam.

„A dajka mozdulatlan maradt. Szempillái

szoros elkülönitését és végleges megállapitását kivánja, csak a közös kormány és az osztrák miniszterium óhajaival találkozik itt arra nézve s a hadügyminiszter is teljesen méltányolja a helyzet nehézségeit. Ha eleinte nagyobb követelményekről volt is szó, az nem mérvadó. Hasonló alkudozások történnek minden budget megállapitásakor. Nem szabad azt sem figyelmen kivül hagyni, hogy a felkelés meglepő gyors leverése szintén tetemesen kedvezőleg fog hatni a követelésekre.

Lipcse, szeptember 30-án.

— Saját levelezőnktől. —

Négy dolog van most, mely mindnyájunkat foglalkoztat: a stötteritzi katonatiszti botrány, a vásár, az adófelemelés és Wagner „Siegfried“ és „Götterdämmerungja“. Mindegyikéről sorrendben fogok önöknek irni.

Ez idén is, mint rendesen minden évben, a stötteritzi hadgyakorlatokhoz több porosz tiszt jött, kiknek feladata, hogy az ily nagyobb csapatösszevonatásoknál nyilvánuló hangulatot a legénység és a tisztek közt kikémleljék, mert már a hadseregnél Németországban ép ugy, mint III. Napoleon alatt Francziaországban behozatott az ugynevezett „rapport sans armes“, azaz a feladások és bemondások. A mi szászaink már nem rajonganak oly nagyon a német egységért, mint ezelőtt 8 évvel, mert beismerték, hogy biz ez nem német, hanem porosz egység. Ezuttal egy pár bajor tiszt is ide jött látogatásra és tanuja volt a hadgyakorlatoknak, melyek mondhatni, valóban remekül folytak, a gyalogságnál, valamint a lovasságnál és tüzérségnél is. Azt a bajor tisztek is nyilvánosan kimondották, hogy a szász katonaság sokkal tulhaladja a porosz csapatokat katonai kiképzettségben. — A porosz tiszt urak azonban mégis elég szemtelenek voltak a hadmüveleteket ócsárolni, nem csak ott helyben, hanem benn a városban polgáraink előtt és szász tisztek jelenlétében. Ebből a jelenvoltak közt szóverseny fejlődött. A szászok kifejezéseikben mérsékeltebbek voltak, de egy szó a másikat követte és tettlegességekké fajult, melyeknek vége tömeges kihivások és párbajok voltak. Nem kevesebb 8 párbajnál vivatott, ezek közt kettő halállal végződött. Két porosz tiszt életével lakolt a méltatlankodásokért, miket a szászokon elkövetett. — Egy szász tiszt igen sulyosan sebesült meg, de remélik életét megmenthetni. Most nagy vizsgálatok folynak. A külföldi lapok erről értesülvén, fel is emlitették ezt s a berliniektől dementáltattak.— A berlini és a szász kormány is mindent elkövet, hogy nagyobb zaj ne történjék, pedig hijában, mert ezen összeütközésük mindenütt szaporodnak és isten tudja, mi lesz mind ennek a vége.

A heidelbergi pénzügyéri conferentia eredményét itt nagyon is kezdjük már érezni, az adót ismét nagyon felemelték. Azok, kik azelőtt 3 évvel 10 tallért fizettek, most 30 tállérig vannak megadóztatva. Ez a socialistáknak viz a malmukra. Mindenki érzi a jelen állapotok tarthatlanságát és az iv már annyira van feszitve, miszerint lehetetlen, hogy ne pattanjon szét.

Az itteni Szent-Mihál napi vásáron ismét tapasztalni az ipar sülyedését. Igen sok gyáros, kivált vászon, ruha kelmék, és bőr gyárosok beszüntették üzletüket. De vevő sincs, mert a ki szép, izletes és jó portékát akar vásárolni, Francziaországból rendeli meg azt. Az ez idei vásárunk ugyan élénkebb, mint a tavalyi, de még sem hasonlitható azokkal, minők voltak ezek még ezelőtt 3—4 évvel.

Most a városi uj szinházban Wagner „Siegfried“ és „Götterdämmerung“-já van a reportoireon. Az utóbbiban van nehány szép ütem, de egészben véve, még is roppant türelem kell ahhoz, hogy az ember esti fél hattól egész éjfél utáni fél kettőig üljön és benyelje ezen zenészeti galimathiaszt. 8 óráig zajt hallani még egy lónak is sok.

H..... F—d.

A háboru.

A bosnyák felkelők tetemes része Montenegróba menekülvén, Nikita fejedelem Joanovics altábornagygyal érintkezésbe lépett és azon kérdést intézte hozzá, hogy mi tevő legyen ezen sok menekülttel, kiket Montenegró ideig-óráig ugyan ellátott, de ezentul nem fogja tehetni, az ország maga sokkal szegényebb lévén, hogysem ezt kibirja. Számukra büntetésük elengedését kivánja biztositva látni, végre azt teszi hozzá, hogy azon esetre, ha Ausztria a bocsánatot meg nem igérné a menekülteknek, akkor azokat Albániába fogja küldeni. — Ezen menekültek kitartása a montenegróiaknak egy gyönyörü ürügy Ausztriától azoknak kitartása fejében annyi pénzt csikarni ki, a mennyit dupla krétájok majd fel fog róni, mert, hogy a költségek megtéritése nélkül hagyja haza menni, azt ugyan nem lehet oly jól számolni tudó néptől feltenni, mint a délszlávok átalán véve, azért is ott van mindjárt a nyomás és fenyegetés is, a mennyiben e felkelőket Albániába akarja küldeni, mi annyit jelent, hogy az albán liga kapva kap majd az alkalmon,

hogy harczedzett katonákra tesz szert és pénze is van, hogy a kitartási dijt is szivesen megfizesse. — Igy tehát egy uj köppölyöztetésre készek lehetünk.

Azt mondják a hivatalos lapok, hogy a terület occupatiót Boszniában és Herczegovinában befejezettnek tekinthetni, de maguk is bevallják, hogy a lakosok occupatiójára még sok kivánni valót hagy hátra, és hogy a guerilla háboru csak most fog még igazán kezdődni. Ez pedig, mint azt már ismételve emlitettük, sokkal kegyetlenobb az egyesekre nézve. De azzal vigasztalják magukat, hogy a tizedből minden várakozáson felül jön a jövedelem. Ez valóságos lelkiismeretlen osztrák számitás, pénz és termény vérért!

*

Most, hogy az occupátiót bevégzettnek tekintik, ezt annyira megizelitette az azt tanácsló kamarilla és katonai párt, hogy most azt tanácsolják, kezdessék meg az actio a novi-bazári pasalik ellen is, addig mig a fölkelőknél a rémület és levertség tart. Másrészről a higgadtabbak és okosabbak pedig a Boszniában levő császári hadsereg szétbocsáttatása és illetőleg haza eresztése mellett van, és azt hisszük, hogy 50—60 ezer ember haza is fog bocsáttatni.

*

Andrássy Gyula gróf a katonai párttal, melynek eddig alázatos, engedelmes és vele czimboráló szolgájának mutatta magát, most a felett küzd, megköttessék-e a conventió Törökországgal vagy sem. — A katonai párt, tudvalevőleg a conventió kötését feleslegesnek tartja, valamint mindent feleslegesnek tart a mi becsületes, és humanus dolog; Andrássy pedig most nagyon rajta van, hogy e conventió megköttessék, sőt, mint állitják, már annyira ment, hogy kész azon feltételt is elfogadni, melynél fogva az occupatió tartama meghatároztassék. — Csakhogy kettőn áll ám a vásár. A szultán és környezetéből sokan ép ugy feleslegesnek tartják a conventió megkötését Ausztriával, noha egészen más és épen ellenkező indokokból.

*

Kostantinápolyból jelentik, hogy a szultán végre nagy rábeszélésre neki szánta magát, hogy ki mer menni a palotából, Osman pasa kiséretében tesz sátakocsizásokat. Azon kivül 3—4 csendőr kiséri nem nagy távolságra a kocsit. Osman pasa most a szultán egész bizalmát birja, ez számára most egy palotát épittet a Cseragán és Dolma-Bagdse paloták közt.

*

Azt mondják, hogy a görög kérdésre nézve az európai kabinetek közt bizonyos egyetértés uralkodik a felett, hogy a görögök jegyzékére nem fognak válaszolni.

A németországi nagykövetek minden európai udvarnál azon utasitást kapták kormányuktól, hogy egész erővel támogassák Oroszország azon követelését, hogy az európai hatalmak Törökországot a berlini szerződés pontjai tartására szoritsák, kivált Montenegróra nézve, Oroszország a portától azt követeli, hogy adja át Podgoriczát, a porta azonban azt válaszolja, hogy e részben mindent megtett és nem hibája, ha ezen vár még nincs a montenegróiak kezében, csak az albánok hátráltatják ezt, kik a porta parancsainak nem engedelmeskednek.

*

Angliából végre azt irják, hogy onnét egy zászlóalj és 5 üteg indul Indiába. Ez alkalmasint vagy forditási, vagy sajtóhiba, mert egy zászlóaljhoz nem adnak 5 üteget, hanem inkább egy egy üteghez 5 zászlóaljat. Rendesen egy zászlóaljra 2 ágyu és igy négy zászlóaljra jut egy üteg. Indiából pedig irják, hogy ott roppant lelkesedés uralkodik a háboru mellett, Már több ezred kapott parancsot az indulásra, más része az indiai britt seregnek pedig mobilizáltatott. A londoni kabinet elhatározta, hogy az indiai kormánynak ezen ügyben egész szabad kezet enged.

Az afghani emir küldöttje, Mussafir Khané, jelenleg Konstantinápolyban van és a szultánt arra kéri, járna közben az angoloknál, hogy ne nyuljanak erőszakos eszközökhez, más részről be akarja szultánnak bizonyitani, hogy a szövetség az oroszokkal a mohamedanismusra sokkal előnyösebb mint a szövetkezés az angolokkal.

Október elsejével uj évnegyed kezdődvén, figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük szeptember ho végével lejár, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak, nehogy a lap küldésében fennakadás történjék.

Lapunk előfizetési ára:

Október hóra	—	—	1 frt 80 kr.
Októher—deczember	—	—	5 frt — kr.
Október—márczius	—	—	10 frt — kr.
Október—szeptember	—	—	20 frt — kr.

Lapunk mindennap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizető nevének, czimének, lakhelyének s az utolsó postának tisztán s olvasható kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetest a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekszenek, ha czimszalagjukat a postautalvány széiére ragasztva beküldik a kiadóhivatalnak.

☞ *Az előfizetési pénzek és postai utalványok Budapestre az „Egyetértés“ kiadxhivatalába (himző utcza 1. szám alá küldendők.*

Az „Egyetértés“ kiadó hivatala.

UJDONSÁGOK.

Lapunk mai mellékletének tartalma: Párisi kiállitás. Tudósitások a harcztérről. Az occupatió áldozatai. Bosznia története czimü tárcza. Közgazdaság stb.

— A király nevenapján a budavári helyőrségi templomban tartandó ünnepélyes isteni-tiszteletre a meghivókat a belügyministeriumtól már megküldék az állami, fővárosi és megyei közhivatalok főnökségeihez, a katonai főhadparancsnoksághoz, az idegen hatalmak consulaihoz. Az ünnepi misét Ráth József apát fogja mondani. A templom előtti téren a helyőrségi csapatokból egy-egy diszszázad végzi a szokásos díszlövéseket. A névnap előestéjén a nemzeti szinházban a nézőtér teljes kivilágitása mellett díszelőadás lesz.

— Személyi hirek. Gr. Károlyi Tivadar saját és testvérei nevében 4000 forintot adományozott a mozgósitottak s felerészben az árviz károsultak javára. Jókai Mor párisi utazásából haza érkezett.— Delibes párisi zeneszerző, mint a „P. N.“-nak irják, legközelebb Budapestre jön, hogy „Sylvia“ és „A király mondta“ czimü müveinek előadásán jelen legyen. — Massanet a „Lahorei király“ czimü opera szerzője, müvének első előadására szintén Budapestre jön. — Szigligetiné Pálmai Ilka asszony tegnap vett bucsut a népszinház közönségétől Serpolette szerepében, mely hirnevét megalapitá. A müvésznőt a közönség számos kitüntetéssel fogadta, koszorukat, emlék verseket dobtak neki a szinpadra. Szigligetiné Kolozsvárra van szeződtetve, hol már holnap föl is lép.

— Andrássy gróf és a népgyülés. A vasárnapi népgyülés lefolyásáról a külügyminiszter gyorsan értesittette magát. Mint a „N. P. J.“-ban olvassuk, vasárnap este 2000 szóból álló táviratot küldtek Budapestről a külügyminiszternek.

— A megdorgálás. A pestmegyei fegyelmi választmány famosus határozata még nem hajtatott végre. Az alispán tudvalevőleg föllebbezte az ügyet a belügyminiszterhez, ki ekkép vádló és biró lesz egy személyben. A „megdorgálás“ végrehajtásával a fegyelmi választmány egyáltalán meg van akadva. Eddig ugyanis nem volt arra praecedens, hogy alispán ellen hasonló végzés hozatott volna. Többnyire jámbor falusi jegyzők, segédszolgabirák, hatalmaskodó csendbiztosok stb. részesültek eféle leczkében. Ilyenek ellen az az eljárás, hogy a fegyelmi választmány végzése leküldetik az illető szolgabirónak, ki a bünöst maga elé idézvén, emberül lehordja azt, s avval vége van a dolognak. Az volt most már a kérdés, ki részesitse az alispánt hasonló dorgatoriumban. — A szabadkozás komikussá kezdett válni, mig nem valakinek az a mentő gondolata támadt, hogy legjobb lesz, ha semmit sem szólnak az alispánnak, hanem egyszerüen megküldik neki a választmány határozatát irásban. — És erősen hiszik, hogy az iratot az alispán nem teszi ki az ablakába.

— A torpedo-kiviteli titalmat a kormány megismertette. A hivatalos lapban olvassuk, hogy a pénzügyminiszter a pénzügyi igazgatóságokhoz és vámhivatalokhoz a következő körrendeletet intézte. A magyar ministertanács határozata folytán, s egyetértve a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok ministeriumával, az 1878. évi április hó 30-án kibocsátott rendelettel a torpedók kivitelére nézve (szétrakott állapotban is) a „Budapesti Közlöny“ f. évi 100. számában közzétett tilalom megszüntetik. Ezen intézkedés azon napon lép hatályba, melyen az a vámhivatalok tudomására jut.

— Az aradi vértanuk szobortervezeteiről, melyek a muzeum egyik helyiségében vannak kiállitva, a következőket irják nekünk: A pályázati minta vázlatokra vetett első tekintet megmutatja, hogy a szobrászatban legelőbbre haladott nemzetek müvészei: francziák, angolok, olaszok, az általános pályázat daczára sem siettek a pályázatban résztvenni. Alig lehet kétség az előtt a ki a különböző nemzetek müvészeinek alkotásait csak némüleg is nagyobb figyelemre méltatta, hogy itt csak nehány német és ezekkel egy nyomon haladó nehány magyar müvész munkálatai vannak. Hogy a nevezetesebbek vettek-e részt nem tudhatjuk, a pályázat névtelen lévén. Számra nem épen csekély a pályázat eredménye; a tervezetek száma, 15, de az óhajtott eredmény a müvek jelességére nézve csekélyebb. A minta vázlatok között valóban jelentékenyet alig lehet a pályamüvek között felfedezni. Egy részük jelentéktelen, és körülbelől a fele valóban nevetséges. Ezeket teljesen mellőzve, nehányat, mint a melyek egy vagy más tekintetben figyelmet költenek külön felemlitünk. — „Dulce et decorum“ a jeligéje az egyik a feljáratnál szemünkbe ötlő mintázatnak. — Ismert formáju antik oszlop, a melyhez hasonlót számos könyvből lerajzolhatott a müvész, — de a melynek nemes karcsuságát sehogy sem tudta a feladathoz mérten alkalmazni. Magát az oszlopot hóditotta el, s csupán egy játékszer forma Victoriát vagy mit állitott rá. Az oszlop lábánál mézeskalácsszerü plasztika diszlik. A jobb sarokban van egy mü, melynek jeligéje „A haza minden előtt“. Költségvetése 100,000 forint. A müvet egy nőalak koszoruzza. Német müvészek képzete nem ritkán teremt egészen ilyen typusu, nem csekély mértékben tenyeres-talpas hölgyet, a melyet a mü czéljából következtetve, bizonyosan hungariául akar a szobrász kiadni. A talapzat architekturája kemény s kisszerü és a környező antikizáló alakok hozzá vannak mintegy ragasztva. Herkules a doronggal bizonyosan az erőt jelenti, és más antik alakok, ha szebben volnának is mintázva nem igen müködnének közre abban, hogy az egésznek összhangot, vagy épen nemzeties szinezetet, avagy csak némi eredetiséget is kölcsönöznének. A tábornokok reliefjén nem épen a legékesebb diszitményként szerepelnek. A szobrász legfeljebb némi csint, sőt bizonyosan mennél több csint igyekezett önteni müvébe, a mi ha müve kis statuette marad, bizonyosan nagyobb mértékben elért volna szorgalomra és gondosságra való müvében, mintha emlékszerü nagyságot nyernének az arányok. A nemesebb arányokat, a magasztosságot, a mommentalis jeleget teljesen nélkülözi épen úgy az egész alkotás, mint az egyes alakok, — A balra levő szegletbe helyezett terv-minta az iméntivel valamennyi között legrokonabb szellemü — kivéve a szomszédos tervet, mely az itteni sarokban lévővel együtt egy szobrásztól ered. A szobrász fő-alakja szintén a mű csúcsán diszlő nőalak, a melynek Hungáriának kellene lenni a körülmények szerint. Még németebb alak, mint az elébb emlitett, s még inkább emlékeztet, a német szobrászok Germania chablonjára. Sőt egy német „Germania alkotás, ha jól emlékszünk a Schilling drézdai szobrász „National Denkmal“-ján látható, egészen hasonló ehez. Annyi bizonyos, hogy mind a két Hungaria jobban illenék egy „Wacht am Rhein“ szoborhoz, mint magyar hősök emlék szobrára. A talapzatot környező alakok nem kevésbé nélkülözik az eredetiséget, mint az előbbi müé, és inkább mesterkélt, feszélyezett helyzetüek. Szóval „akademikus“ kisérletek. — „Martirok kápolnája“ a mottója az egyik széles arányaival szembeötlő alkotásnak. Költségvetése 983,000 forint. Főhibája, hogy a fő-alak, ugy emlékszünk „Hungaria“, a kissé nehézkes architekturához képest csekély, kicsiny, kisszerü. A piedestál diszei: az oroszlánok, mintha csontokon rágódnának; a többi alakok, szegényes vázak, mondhatni gyermekes alkotások. — Az „Önfeláldozás“ jelü pályamüvön Hungária tenyerén mutat be egy kis Victoriát. A talapzat körül nem a legszerencsésebb mintázatokat látjuk, ezek között még a hatalmas Michel Angelónak „Pictás“-a is (Madonna Krisztussal ide van idézve és pedig szintén épen nem sikerült utánzatban. Azt hiszszük, hogy a szobor-minták megtekintői megegyeznek abban, a mi a mi nézetünk is, hogy megkapó, elragadó eredeti alkotó szellemet mutató mü egy sines a pályamüvek között, de csinra és kerekdedségre még is a „Haza minden előtt“ jeligéjü, 100,000 frtra tervezett mü első helyen áll a többi között, bár az emlékszerü jelleget, az impozans elemet ez is teljesen nélkülözi. Különben azzal vigasztalhatjuk magunkat — szomoru vigasz — hogy a szomszéd Ausztriában, Németországban sem igen szerencsésebbek a hasonló pályázatok, s hogy ott az utolsó évek számos nyilvános szobrai, költők, győzelmek emlékei szintén épen nem monumentalisak. A kitünő monumentális szobrok még Olasz- és Francziaországban sem találhatók minden bokorban.

— A bankkormányzó kinevezését a magyar hivatalos lap csak ma közli. Az erre vonatkozó közlemény következőleg hangzik: Ő császári és Apostoli királyi felsége, a m. kir. pénzügyminister és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyministere közös javaslatára, 1878. évi szeptember hó 28-án kelt legfelsőbb elhatározásával; Moser Alajos valóságos belső titkos tanácsost, osztályfőnököt, s az osztrák általános földhitelintézet kormányzóját az osztrák-magyar bank kormányzójává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.“

— Földváry Mihály pestmegyei alispánhoz bizalmi és hálateliratot intéztek a budapesti testvér-egyetemek polgárai, az alispán azon erélyes eljárásáért, melyet alkotmányos törvényeink védelmében tanusitott. A feliratból közöljük a következő részt, mely jellemző világot vet az ifjuság hangulatára ugy, mint az átalános közhangulatra: „Bennünket ifjakat, — ugy mond a felirat, — s köztünk kivált azokat, kiknek a jog s az államtudományok hivatásszerü foglalkozását képezik, igen fájós tudat fog el, ha mindezen jelenségeket felgondoljuk. Önként azon kérdést kell fölvetnünk magunkban, hogy miért tanitanak bennünket politikára, ha a politika, melyet az ország követ olyasmi, a mivel szemben összes politikai ismereteink cserben hagynak; mi haszna annak, hogy a közjogot tanuljuk, midőn másfelől nem átallják a közjogi érzületet egy egész nemzedékben megrontani; miért magasztalják előttünk oly fennen a magyar alkotmányt ha kilencz évszázados nemzeti küzdésnek eme páratlan eredménye, csak arra való, hogy egyetlen tollvonással megsértessék ugy és akkor, ahogy és amikor egyesek épen jónak látják. Öntudatosan szólunk alkotmánysértésről, mert meggyőződésünk szerint, a ki az alkotmányi jogok bármely csekélyrészét akármi szin, akármi ürügy alatt megsérti, az az alkotmányt a maga egészében sértette meg. Igy fogván föl ez eseményeket, be kell vallanunk, hogy mi, kik közvetlen viszonyban állunk a történelem s a tudományok tisztább eszmevilágával, idegeneknek érezzük magunkat a most lefolyó események közepett. Közvetlen elődeink, az 1867 óta assimilált nemzedék, könnyebben találta fel magát. S mégis mi nem fogjuk példájukat követni. A politikai kiábrándulás korszakában növekedve, nem emberek akaratában, hanem egy ezredévet átkaroló történelmi emlékeinkben bizunk, midőn tettre készen, s reményteljes kebellel tekintünk e nemzet jövője elé.“

— Révay társaság. A magyar nyelv fővárosi tanárai s köztök a „Magyar Nyelvőr“ több munkatársa tegnap délután, mint a „Hon“-ban olvasunk, magánértekezletet tartottak, oly czélból, hogy a mint a többi tudományok ápolása s népszerüsitése érdekében már eddig külön társaságok alakultak, a magyar nyelvtudomány müvelése s az anyagok begyüjtése végett is alakuljon nyelvmüvelő társaság. A jelenvoltak (Szarvas, Budenz, Simonyi, Beöthy, Bánóczy, Névy stb.) az eszmét helyesléssel fogadták s megkérték Szarvast, hogy ugy az egyesületi tervezet, mint különösen a társaság munkaköre érdekében határozott javaslatot készitsen. A társaság kiadásai közt lennének a megbeszélés szerint egy „antibarbarus“ a helytelen de használatban levő szók jegyzéke), különböző müszótárak, a nyelvhagyományok földolgozása, történeti nyelvszótár népszerüsitett alakban stb. A társaság tagsági dija, hogy tagjai közé különösen a tanitókat is be lehessen vonni, a lehető legcsekélyebb lenne. Szarvas Gábor e társaság czimeül hires nyelvtudósunk nevének kegyeletes megőrzése végett a „Révay-társaság“ nevet ajánlotta.

— Országos honvédgyülés. A következő értesitést kaptuk: Ugy a helybeli, valamint a folyó hó 7-én tartandó országos honvédgyülésre megjelenendő honvéd bajtársak értesitetnek, hogy az aradi vértanukért, a szokásos requiem október hó 7-én délelőtt 9 órakor fog a Ferencz-rendiek templomában meg tartatni, gyülekezési hely a barátok tere. A bevégzett gyászszertartás után kezdődik a közgyülés a megyeház nagytermében. Az előértekezlet október hó 6-ikán délután 4 órakor leend ugyancsak a megyeház kis termében. Sebestyén, főjegyző.

— Kolozsvármegye sept. 28-án hozott határozatával szintén azon megyékhez csatlakozott, melyek a kormány külügyi politikáját nyiltan kárhoztatják. Györ megye átiratára Kolosvármegye kimondá, hogy: „A megye közönsége fajdalommal tapasztalta, hogy az occupatiót megakadályozni nem lehetett; miután pedig a felirat tárgya a tények által már tulszárnyaltatott, a felirat azon reményken vétetik tádomásul. hogy az occupatiót annexió nem fogja követni“.

— Az előfogatok. A „Szabadkai lap“ irja, hogy e városnak naponta 1000 forintba kerülnek a Boszniába vitt előfogatok. A város pénztárát eddig 30.000 frt. kiadás terheli e czimen, s kilátás van rá, hogy az összeg még tetemesen megszaparodik.

— Török tolmács. A „Föv. Lap“ irja, hogy Erődi Béla egyik volt tanitványa Tankó József müegyetemi polgár, kit szintén Boszniába vittek, a török nyelv tudása miatt Philippovics mellé kápléri ranggal tolmácsul alkalmaztatott. Érdekes, hogy a törökök folyton csábitják a magyar ifjut: pártoljon át hozzájok. Szerajevo volt kormányzója Hafiz basa ezt mondta neki; „Légy török, testvér. Adunk neked olyan feleségeket, a milyen hurik a hetedik égben sem termenek a tubafa árnyában s adunk hozzá annyi aranyat, hogy bearanyozhatod vele még a feleségeid minden hajszálát is.“ A tolmács azt mondá: „Helytelenül beszélsz, emberséges basa. Csapjatok ti át mihozzánk mindnyájan s kész a béke, barátság, mert mi jó szándékkal jöttünk ebbe az országba. A basa valamit mormogott szakála közé erről a jó szándékról s nem fakgatta tovább a magyar ifjut.

— A mozgósitás egy könyomatu lap szerint országszerte befejezettnek tekinthető. A vasutigazgatóságok s a gőzhajózási-társulat további csapatszállitásra nem kapnak utasitást a hadügyministertől. Az élelemszállitást a Száván 22 vizi jármü végzi. Budapesten Neumann Salamon vállalkozó 9 sütőjében naponkint 300 rakodvány kétszersültet készitenek az okkupáló csapatok számára. A naponkinti szállitmány egy vaggonra valót tesz ki s a rendes tehervonattal odábbittatik. A „M. H.“ szerint azonban a jövő napokban a gőzhajó-társaság 1000 drb lovat és 300 kocsit fog a harcztérre szállitani.

— A néptanitók nyugdijaztatása ügyében. A „Napló“ irja, hogy a közoktatásügyi miniszterhez fölterjesztések intéztetvén az iránt, hogy a néptanitói, országos nyugdij-alapba való évi járulék fizetése alól mentessenek föl oly szegényebb prot. egyházközségek, melyek nem képesek önálló iskolát tartani, hanem lelkész által tanittatják a tanköteles gyermekeket: a miniszter megtagadta e kérés teljesitését, körrendeletileg kijelentvén, hogy a kérdéses fölmentést egyelőre nem adhatja meg, miután az illető egyházközségek lelkészeinek tanitói müködését csupán csak ideiglenesnek, illetőleg az e részbeni megbizást a rendszeres tanitói állomás szabályszerü betölthetéseig tett ideiglenes intézkedésnek kell tekinteni.

— Adakozások. A mozgósitottak családai és a sebesültek számára ma a következő adományok küldettek be hozzánk; Mezey István urt 1 Ér-Endrédről 37 frt 25 krt. (Az összeg egy táncmulatság jövedelme, melyből azonfelül még 5 frt segélyt kapott két helybeli mozgósitottnak családja is. Tépést és sebkötőt küldtek: Stark Karolina urnő E.-Ujvárról 3.7 klgr.. Ferenczy István ur Erdő-Bényéről 1.2 kgr., Brück Paulina urnő Nagy-Körösről 1.8 kgr., Farkas Anna urnő Esztergomból 0.38 kgr. — Az adományokat rendeltetésük helyére küldtük.

— Puszt Károlyt a varasdi takarékpénztár megszökött igazgatóját már elfogták. Puszt mint emlitettük 260,000 frtot sikkasztott el az emlitett takarékpénztárból, s most maga jelentkezett a pozsonyi rendőrségnél. A sikkasztó nagy vagyont örökölt apjától, utóbbi időben Varasd városának polgármestere volt s a horvát nemzeti párt kiváló tagja, s mint ilyen benne volt a magyar országgyülésre járó horvát delegatióban is. Nem rég azonban börzejátékra adta magát, s ez vitte rá a sikkasztásra.

— Békecongressus. A békebarátok társulatának nemzetközi congressusa Franck franczia akademikus elnöklete alatt a mult csütörtökön megkezdé üléseit. Franck megnyitó beszédében erősen kikelt a diplomaták ellen, kiknek nincs más czéljok, mint a multért való háborut megerősiteni s a jövőért valót előkésziteni. Háboru és hóditás elég régen játszák már a főszerepet a világtörténelemben; a jelennek és jövőnek feladata a civilisatió haladását békés uton megvalósitani. Inditványozta, hogy a fennálló béketársulatok egy általános békeszövetkezetté egyesüljenek, melyet egy állandó választmány képviseljen. E javaslat hoszszabb vita után egy bizottsághoz utasittatott.

— Az olasz határról. A „Pester Lloyd“ levelezője azon hirekkel szemben, hogy az olasz határon önkéntesek gyülekeznek, — kifejti azt, miszerint az ottani lakosok az olaszokkal való egyesülésnek nem ép meleg barátai. Különösen a falu lakosságát, a parasztokat mondja hüeknek a monarchiához. Azután igy folytatja: „Nem szükség mondani, hogy a városok lakói nem épen osztozkodnak e loyalis magatartásban; de azért el kell ismerni, hogy a tulajdonképeni italianissimik pártja elenyészőleg csekély; csak bátorsága, vakmerősége és azon összeköttetés, melyben bizonyos irányadó milanói és római egyénekkel, különösen pedig az olasz republikánus párttal áll, adja meg ez iránynak „tekintélyét.“ Hogy az ide való italianissimik milanói, turini és római republikánusokkal összeköttetésben állanak, az kétségtelen. — Azonban a párt mindennek daczára nem jelentékeny. Az olaszokhoz csatlakozás hivei most a Bosznia okkupatióban Ausztria számára nagy hatalmi gyarapodást látnak. — E tekintetben egészen különös fogalmaik vannak. Azt hiszik, hogy minden nagyobbulás erőben gyarapulás is. — E tekintetben egészen csak tapasztalataik után itélnek. Ha sikerülne nekik, lármájuk és fenyegetéseik által a „Trentino“ kérdéset csak „tanácskozás tárgyává is tenni, valószinüleg már ezen eredménynyel is meg volnának elégedve. — S minthogy a párt vezetőinek a lakosság hangulatát ismerniök kell, nem hiszem, hogy „fegyverre“ felhivásukat komolyan vegyék. Az olasz sereg még nincsen annyira reorganisálva, hogy nagy szabásu háborura gondolhatna. A harczosok nagy száma a papiron még nem imponál. Az osztrák seregek győzelmei Boszniában azért az italianissimik szivét a határon tul s a határon innen keserüséggel tölti el. Az „uchatius-ágyuk“ képezik beszédük főtárgyát.

Rővid hirek. „**Csongrádmegyei tanitóegyesület**“ (Alf. tan.-egyl.) ez évi rendes közgyülését f. október hó 17., 18- és 19-én Hód-M.-Vásárhelyen tartja. — **Utonállás**. Két hirhedt gonosztevő támadta meg a mult éjjel Zakoray Vincze kovács mestert az akáczfautczában. Már elvették tőle az ezüst órát, midőn segély kiálltására Braun Farkas rendőrbiztos elősietett s az egyik rablót, Füle Gábort elfogta. A másiknak, kit állitólag Kohn Pálnak hivnak, sikerült elillani. Fülét becsukták, Kohnt pedig nyomozzák. Az ezüst óra ez utóbbinál van. — **Az állatkert** a napokban két morozus barna medvét kapott ajándékba Erdélyből. — **A csónak egyletek** a mai nappal befejezik rendes versenyjárásaikat, a kikötőket bezárják s a csónakokat téli szállásokra viszik. — **A „ref. theologosuk gyorsiró egyesülete**“ sept. 28-án közgyülést tartott, melyen a Nagy Sándor-féle gyorsirást fogadták el. — **Bajai plébánussá** az ottani városi közgyülés Berényi Dánielt választotta meg. — **Magyar dalalbum** fog megjelenni legközelebb a külföld számára, Littolf kiadó felszóllitására Bolla Gábor zenész gyüjtött össze 200 magyar dalt, mely a braunschweigi Littolf-féle gyüjtemény 992-ik kötetét fogja képezni. — **Földrengés** volt Zenggben szept. 23-án, mely esti 7 órától némi szünettel 11 óráig tartott. A lakosság nagy rémüléssel menekült a házakból, azonban semmi baj sem történt. — **Olaszországban** a jövő évben Florenczben és Rómában nők számára egyetemet állitanak fel. — **Beöthy** Zsigmond legfőbb itélőszéki biró fogja késziteni a magyarországi ref. egyháznak egyházi perrendtartását, mely az országos zsinat elé fog terjesztetni.— **Petermann**, a hires geograph, mint ujabban irják, ön maga vetett véget életének és pedig akasztás által. Még csak 56 éves volt s nem régen házasodott. Atyja s fivére is felakasztották magukat, s a szerencsétlen férfiunál ezen örökölt bajhoz még némi családi kellemetlenségek is járultak. — **A németalföldi király** a napokban tartá eljegyzését Waldeck Emma herczegnővel. A vőlegény 61 éves, a menyasszony 20. A királynak előbbi házasságából 2 fia van, kik közül az egyik 30 éves, a másik 27. — **A szörényi alispánhoz** még tavaly bizonyos összeget küldtek be a török sebesültek javára. Az alispán akként játszá ki az adakozók szándékát, hogy az összeget mind a mai napig magánál tartotta, s most, mivel a törökök már „ellenségeink“, ezeknek nem adhatván át, az osztrák sebesültek számára akarja átszolgáltatni. — **Földcsuszamlás** történt nem rég Alsó-Karinthiában és pedig oly nagy mérvben, hogy Eisenkappelben egy ház teljesen összedölt, egy másik pedig törmelékkel teljesen elborittatott, s ebben egy asszony meg is halt. A Prevali melletti vonatkisiklás szintén földcsuszamlás miatt történt, a töltés a folytonos eső miatt annyira átázott, hogy a vonat terhét meg nem birta, az egész vonat elsülyedt az iszapban, ugy hogy csak a két utolsó kocsi látszott ki, legalól volt a mozdony, melyen a gépészek mind életöket veszték.

A hivatalos lapból. Kitüntetések. A király Zsula János nagy-halmágyi birónak e minőségben tett jeles szolgálatai elismeréseül a koronás ezüst érdemkeresztet, Lyubojevics Miklós szt-endrei jbirósági hivatalszolgának, több embernek saját élete veszélyeztetése mellett a hullámokból történt megmentéseért, az ezüst érdemkeresztet és gróf Thun-Hohenstein Ferencz altábornagynak, a VIII. gyalog-hadosztály parancsnoka, insbrucki hadparancsnok, valamint Tyrol és Voralberg honvédelme parancsnokának, — a titkos tanácsosi méltóságot dijmentesen adományozta,

Kinevezések. A király gróf Hoyos-Sprinzenstein László rendkivüli követet és meghatalmazott minisztert, a romániai fejedelmi udvarnál a monarchia képviseletére kinevezte, a közlekedésügyi miniszter gróf Wilczek Henr. czimzetes miniszteri fogalmazót, Péchy Ödön és Téglássy István miniszteri segédfogalmazókat miniszteri fogalmazókká, Kotz József és Hosszu Pompéjus dijtalan mérnökgyakornokokat ösztöndijas mérnökgyakornokká, a kereskedelemügyi miniszter Antolic Ferencz felesketett távirdai gyakornokot, továbbá Szommer Ede, Hentschel József és Décsey Sándor a tiszti szigorlatot letett távirdakezelőket, ideiglenes m. kir. távirdatisztekké nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Oláh Lajos paksi kir. jbirósági irnokot a szegzárdi kir. tvszékhez — és László Lajos István szegzárdi kir. törvszéki irnokot a paksi kir. jbirósághoz helyezte át.

— Uj egyletek. A sopronmegyei kis-mártoni kerület tanitói, azok özvegyei és árvái számára alakult segélyző és gyámolitó egylet, a szegedi zenekedvelő egylet, az abrudbányai casinó, és a késmárki casinó alapszabályait a belügyminiszter a bemutatási záradékkal ellátta.

Uj postahivatal lép életbe okt. 1-én zalamegyei Gulács községben, a szilágymegyei nagy-derzsidai póstahivatal pedig e hó 1-én ugyan e megyebeli Mojád községbe helyeztetik át.

A szombathelyi ügyvédi kamara közhirré teszi, hogy Hrabovszky Sámuel felső-eőri lakos a kamra ügyvédi lajstromába folytatólag tölvétetett.

Szinház, müvészet.

— A népszinházban ma este „A falu rossza“ került szinre. Soldosnén kivül kiló-

„De mi lelte, hogy igy alszik? kérdém magamtól nyugtalanul.

„Több izben ráztam Lindamirt, és erőlködtem kiragadni ezen borzasztó álomból, de nem tudtam czélt érni. Ekkor félni kezdék és körültekinték a szobában.

„Első tekintetem a bölcsőre esett, melynek csalánszövet függönyei szét voltak huzva. A bölcső üres volt, kezemet szivemre tettem, majdnem összerogytam.

Azonban nem akartam hinni szemeimnek.

Az ablakhoz rohantam és hirtelen felhuztam a redőnyöket. A nap a szobába sütött, mintha jobban meg akarná világitani ezen kétségbeejtő jelenetet.

„Lélekszakadva az ijedtségtől fél őrülten mentem vissza a bölcsőhöz. Már nem kételkedhettem: a bölcső valóban üres volt. Néhány pillanatig nem akartam hitelt adni a borzasztó valóságnak. Kimeredt szemeim mohón fürkészték a legkisebb rejteket ... semmi! Egyszerre homlokomra ütöttem, egy hirtelen eszme villant fel agyamban. Lindamir ágyához siettem.

„A gyermek talán sirt, mondám. Adajka magához vette, hogy csendesüljön ... ott lesz ...

„Felemeltem a paplant, szétnéztem, tapogatóztam .... semmi, semmi, mint az élettelen test, mély álomba merülve.

— Ah! azt hittem megőrülök!

Fejemet két kezembe vettem, mintha megakarnám óvni a szétrepedéstől és kirohantam a szobából.

„Gyermekem! kiáltám szivszakgató zokogásban, elrabolták gyermekemet!

„Magamon kivül rohantam, annélkül, hogy öltözetem rendetlenségére ügyelnék, vagy annak tudomásával birnék, hogy mit teszek.

„A rémitő kiáltásra a cselédség összesereglet; lovász, komorna, szakácsné. Ezen két nő megfogta kezemet, és kiváncsian kérdőre vontak.

„De én nem hallottam semmit, és szünet nélkül ismételtem.

„Hol van gyermekem? mi történt vele?

(Folytatása következik.)

benne volt a ma-
át delegatióban is,
a adta magát, s ez

A békebarátok tár-
sa Franck franczia
mult csütörtökön
egnyitó beszédében
kiknek nincs más
áborut megerősiteni
Háboru és hóditás
zerepet a világtörté-
ek feladata a civili-
gvalósitani. Inditvá-
rsulatok egy általá-
jenek, melyet egy
n. E javaslat hosz-
oz utasittatott.
l. A „Pester Lloyd"
ben, hogy az olasz
ek, — kifejti azt,
az olaszokkal való
rátai. Különösen a
mondja hűeknek a
ratja: „Nem szük-
sok lakói nem
yalis magatar-
nerni, hogy a tulaj-
lenyészőleg csekély;
s azon összeköttetés,
női és római egyének-
ublikánus párttal áll,
élyét." Hogy az ide
rini és római repub-
állanak, az kétségte-
lennek daczára nem
atlakozás hivei most
ztria számára nagy
E tekintetben egé-
. Azt hiszik, hogy
gyarapulás is. — E
asztalataik után ité-
ájuk és fenyegetések
et csak „tanács-
ószinüleg már ezen
ának elégedve. —
a lakosság hangu-
m, hogy „fegyverre"
Az olasz sereg még
hogy nagy szabásu
zosok nagy száma a
Az osztrák seregek
en keserüséggel tölti
k beszédük főtárgyát.
grádmegyei tanító-
évi rendes közgyű-
s 19-én Hód-M.-Vá-
Két hirhedt gonosz-
éjjel Zakoray Vincze
ezában. Már elvették
ély kiáltására Braun
s az egyik rablót,
siknak, kit állitólag
lt elillani. Fülét be-
ozzák. Az ezüst óra
kert a napokban két
apott ajándékba Er-
yletek a mai nappal
saikat, a kikötőket
li szállásokra viszik.
orsiró egyesülete"
artott, melyen a
t fogadták el. —
ani városi közgyülés
a meg. — **Magyar**
gközelebb a külföld
tására Bolla Gábor
agyar dalt, mely a
temény 992-ik köte-
ngés volt Zenggben
tól némi szünettel
nagy rémüléssel me-
semmi baj sem tör-
6 évben Florencz-
mára egyetemet álli-
d legfőbb itélőszéki
rszági ref.egyháznak
az országos zsinat elé
hires geograph, mint
et véget életének és
56 éves volt s nem
vére is felakasztották
finunál ezen öröklött
emetlenségek is járul-
ly a napokban tartá
erczegnővel. A vőle-
ny 20. A királynak
kik közül az egyik
szörényi allspánhoz
küldtek be a török
akként játszá ki az
összeget mind a mai
ost, mivel a törökök
nem adhatván át, az
arja átszolgáltatni. —
eg Alsó-Karinthiában
ogy Eisenkappelben
másik pedig törme-
ebben egy asszony
ti vonatkisiklás szin-
nt, a töltés a folyto-
t, hogy a vonat ter-
sz vonat elsülyedt az
ét utolsó kocsi lát-
ny, melyen a gépé-

ntetések. A király
nak e minőségben tett
onás ezüst érdemkeresz-
ndrei jbirósági hivatal-
ze veszélyeztetése mel-
téseért, az ezüst érdem-
stein Ferenez altábor-
parancsnoka, insbrucki
Vorarlberg honvédelme
osi méltóságot dijmen-

gróf Hoyos-Sprin-
etet és meghatalmazott
udvarnál a monarchia
ésügyi miniszter gróf
teri fogalmazót, Péchy
szteri segédfogalmazókat
ózsef és Hosszu Pom-
at őszintedijas mérnök-
i miniszter Antolic
mokot, továbbá Szom-
és Décsey Sándor a
őket, ideiglenes m. kir.

zságügyminiszter Uláh
s szegzárdi kir. tvszék-
szegzárdi kir. törvszéki
elyezte át.
opronmegyei kis-mártoni
rvái számára alakult se-
gedi zenekedvelő egylet,
árki casinó alapszabályait
radékkal ellátta.
életue okt. 1-én zalame-
gymegyei nagy-der-
1-én ugyan e megyebeli

védi kamara köz-
Sámuel felső-előri lakos
tatólag fölvétetett.

vészet.

an ma este „A falu
dosnén kivül kulö-

nös érdeket kölcsönzött az előadásnak azon körülmény, hogy a népszinházi közönség egy régibb kedvencze Herczegné Dancz Nina asszony lépett fel ez alkalommal első izben, mint ujonnan szerződött tag. Feledy Boris szerepében. A közönség tapsokkal fogadta mindjárt megjelenésekor. Ajánljuk neki, hogy ne beszéljen oly gyorsan. — Soldosné asszonynak az első felvonásban háromszor is ismételnie kellett dalait. Kivüle Tamássy mint Göndör Sándor és Tihanyi bakterje mulattatták leginkább a zsufolásig telt házat.

— A nemzeti szinházban f. é. szept. 29-én a mozgositott hadfiak családjainak és a harczteréen megsebesültek javára adatott „Vén bakancsos" czimü népszinmü tiszta jövedelme 830 frt 66 kr., mely az adakozások és felülfizetésekkel 936 frt 66 krra szaporodott. Ez összegnek fele a mozgositottak családjainak, másik fele a csatatéren s harczképtelenné vált hadfiak segélyezésére fordítás végett a belügyminisztornek kézbesittetett.

Népnevelés.

Az evangelikus egyetemes convent előértekezlete

ma este az evangelikus iskola nagy termében Zsedényi Ede elnöklete alatt igen élénk volt. A convent tanácskozta, hogy a védtörvénynek oly nemü revisióját fogja kérelmezni, hogy a tényleges katonai szolgálat alól háboru esetére ne csak azon papnövendékek mentessenek föl a kik mint papnövendékek lettek sorozva, hanem azok is, a kik előbb kiszolgálták már önkéntesi évüket, és csak azután lettek papok. A most folyó háboru folytán mint a superintendentiák jelentették számos lelkészt hivtak be és már a monturba is bebujtatták őket, s csupán kir. kegyelem mentette meg őket tábori lelkészszé lett kineveztetés által a sorhadi szolgálattól. Geduly Lajos superintendens a baj orvoslását ő felsége kegyelme utján látná kivihetőnek minden egyes esetben. Sárkány esperes a hadügyminiszteriumhoz elégnek tartja fordulni, mig Prónay báró utalva a kérvények különböző elintézésére, mindenesetre törvény által keresne orvoslást. Bánó, Szeberényi superintt és Kemény M., szótték tovább a dolgot, mig Péchy Tamás minister inditványa talált legtöbb tetszésre. Ezen specialis sérelmet a véderőről szóló törvény rendes revisiója előtt novella utján orvosolni nem lehet, mert a védtörvény compromissum szüleménye, s a magyar törvényhozás azt maga egyedül meg nem változtathatja. Szükséges, hogy a törvényhozásnál kéressék a revisio alkalmával leendő tekintetbevétele a convent óhajának. De a mellett fölszólitandó a lelkészek a superintendentiák által, hogy ha kilátásuk van a kérdésben forgó bajba keveredni, nyujtsák be kérvényüket a hadügy ministeriumhoz, tábori lelkészszé kineveztetésük iránt, de ne a mozgositás után, mikor a katonáknak egyébb dolguk van, s az elintézés gyakran a háboru utánra halasztatik. Ezen inditvány fogadtatott el s fog a convent elé terjesztetni. Még egy fontosabb dolgot beszélt meg az értekezlet az egyetemes evangelikus theologiai akademia felállitása ügyében: A pozsonyi egyházközség kifogást tett az egyetemes bizottság tervezete ellen. Ezen ügy tehát a holnapi conventen nem tárgyalható, mert előbb az egyetemes bizottságot meg kell kérdezni.

Fővárosi ügyek.

— A fővárosi egylet ma esti ülésén Királyi Pál elnökölt a szabadság idejét élvező polgármester helyett. Az ülés fontosabb tárgyai a következők voltak: A terézvárosi VI. ker. klub átiratot intéz a fővárosi egylethez, melyben a boszniai s herczegovinai okkupátió alkalmából a fővárosi polgárság roszszaló manifestumát előkészitő közös értekezletre hivja fel az egyletet. Tenczer Pál azt hiszi, hogy az ügy a mult népgyülés által elintézést nyert. Dr. Halász Géza az átiratot egy népesebb ülés napirendjére kivánja kitüzetni. Elnök egy 3 tagu bizottság kiküldését ajánlja, kik véleményt adnak majd a dologról az egyletnek. Az egylet rövid eszmecsere után elfogadta s a bizottságba az elnököt, jegyzőt, Fromm Antalt és dr. Halász Gézát választá. Fromm Antal kérdi, hogy a fővárosi kereskedelem érdekében közgyülési határozattal egybehivott enquette befejezte-e működését s nem volna-e időszerü a sziszek-novii vasut kiépitése alkalmából a közgyülésen interpellálni a polgármestert, vajjon minden kellő lépés megtétetett-e a vasutépitésnél a fővárosi kereskedelem érdekeinek megóvására. Minthogy az értekezlet az első kérdés felől azonnal nem tájékozhatta magát, a dolog megvizsgálására Fromm Antalt, Dr. Halász Gézát, Markus Ignáczot és Ráth Károlyt (gyáros) küldte ki jelentéstétel végett. Ezután az értekezlet a holnapi közgyülés tárgyainak megbeszélésére tért át. Az artézi kut gyógyvize értékesitésének kérdésénél Dr. Adler az egészségügyi bizottság véleménye mellett szól, mely szerint a viznek a Nádorszigetre vezetése a sziget mocsáros talajánál fogva a közegészségnek káros. Sztupa a nádor-szigeti fürdő mellett szólal fel, tagadja a sziget egészségtelen voltát s főleg pénzügyi szempontból óhajtja, hogy a fürdő ott állittassék fel a mostani épület czélszerü átalakitásával; uj fürdőnek más helyen épitése temérdek költségbe kerülne. Dr. Halász helytelennek tartja a hires artézi kut értékesitésénél a fukarkodást. — A fővárosi szeretetházi egyesület kérvényéhez, mely az épület tetőzetének kijavitása iránt a főv. költségén folyamodik, Weisz B. F., mint az egylet elnöke emelt szót, ki a szerződés értelmében melegen ajánlja a kérelem teljesitését. Neki holnap nem nyilik a közgyülésen alkalom az ügyhöz szólni, azért ajánlja az ügyet a tagok figyelmébe. Az értekezlet többsége a kérvény mellett nyilatkozott. Az értekezlet elfogadván a tanács többi előterjesztéseit, a gyülés befejeztetett.

TÁVIRATOK.

Miniszterválság.

Bécs, okt. 1. (Az „Egyetértés" távirata.) A krizis még mindig a régi stádiumban van, holnapra azonban eldöntés várható. Politikai egyének közt eddig még senki sem lett meghiva. Akármily irányban döntetik is el a krizis, a delegatió összeülésének napja most mindenesetre meghatározandó, valamint az azoknak teendő előterjesztések. — Gróf Andrássy külügyér értekezett délben Tisza miniszterelnökkel és Wenckheim báróval, délután pedig Széll, pénzügyminiszterrel; ugyanakkor Tisza, miniszterelnök, értekezett Bylandt-Rheydt gróffal. (B. C.)

Bécs, okt. 1. (Az „Egyetértés" távirata.) A közös kormány körében hiszik, hogy a krizis kedvező kimenetü lesz, miután Széll, pénzügyér, követelései egybeesnek a közös ministeriumintentióival. (B, C.)

Bécs, okt. 1. (Az „Egyetértés" távirata.) A „N. Fr. Presse" irja: „A beállott magyar miniszterválság következtében Auersperg herczeg holnap reggel ide érkezik. Természetes, hogy a Tiszaministerium lemondása nem maradhat visszahatás nélkül az osztrák ministeriumra sem; különösen nem azért, mivel Pretis vonakodik az ujabb hitelt közös kölcsön utján fedezni. Andrássynak hosszas tanácskozása volt De Pretissel; ennek pedig a közös pénzügyérrel. A válság végét még nem lehet előre látni.

Bécs, okt. 1. (Az „Egyetértés" távirata.) A „N. W. T—blatt" irja: „A magyar miniszterválság egészen komoly; Széll csak akkor fogja az ügyeket tovább vezetni, ha minden kivánatát teljesitik, a mi pedig nem kevés. — Hogy Széll nem hisz a harcz szerencsés kimenetelében, onnan is kitünik, hogy családjának a budai miniszteri-palotába való átköltözését elhalasztotta; fizetési ivét október havára alá nem irta és a ressortjában szükséges kinevezéseket sem tette meg.

Széll már egy korábbi minisztertanácsban kifejezte nézetét. Midőn azonban látta, hogy több csapatot küldenek Boszniába, mint az megállapitva volt, és többet is költenek, őt is elhagyta türelme. Az utolsó lökést az adta meg, hogy a közös ministerium azt kivánta, miszerint a delegatiót a boszniai adminisztrativ rendezésére bizonyos összeget szavazzanak meg, mely könnyen milliókra rughat. Erre Széll lemondásával felelt, melyet nem sokára társaié és követett. — Széll két órai audientián nyiltan kifejté nézeteit; az elhatározás most a koronát illeti. Annyi bizonyos, hogy ha Széll kivánatai nem teljesittetnek, ő visszalép. — Különösen kiemelendő, hogy Széll Andrássyval nem érintkezett.

Bécs, október 30. (Az Egyetértés távirata.) A magyar miniszterválság igen komoly jellegü. Innét elterjesztett azon hirek, hogy ezen válság kedvező megoldással végződnék, egyelőre minden alapot nélkülöznek. Széllel együtt az egész kabinet beadta lemondását és tőle függ ezen lemondás visszavonása, de ő igen nehezen teljesithető feltételeket állit fel. A lemondási kérvény igen kimeritőleg van indokolva. Ő felsége még semmiféle határozatot nem hozott. A magyar miniszterek egyelőre itt maradnak. (B. C.)

Az occupatió.

Bécs, okt. 1. (Az „Egyetértés" távirata.) A „Gráczi Tagespost" ugy hallja, hogy Novi-Bazar ellen még az idén megkezdődnek a hadmüveletek. A „Deutsche Zeitung" ennek ellenében kijelenti, hogy a hadmüveletek politikai, financzialis és katonai okokból is az idén már nem fognek megtörténni.

Bécs, okt. 1. A „Pol. Corr." jelenti Konstantinápolyból 1-jéről: Lobanoff herczeg Livádiából visszatért. azonnal értekezett Savfet pasával a végleges békeszerződés felett; a porta nem csekély módositásokat tévén Oroszország pényügyi követeléseiben. Tegnapelőtt óta a portánál komoly tanácskozások folynak a Montenegró által sürgetett átengedésekről Podgoritzára és Sputzra nézve, valamint a bosnyák conventio kérdése felett is, az utóbbi ügy létrehozatala tegnap óta ismét kétségessé lesz. A bizottság többsége és az orosz tagok közt Keleti Rumeliara nézve véleményeltérések állottak be. Az átóbbiak kivánják, hogy a bizottság Konstantinápolyban dolgozzék, mig a többség a helyszinén akarja ezt tenni és Filipopolba készült vonulni. Az oroszok visszavonulása tovább folyik, Silivrit és Rodostót kiüritették, ez utóbbit a törökök már megszállották, de ezért az oroszoknak maradt Dedeagacs. — Kheredin pasa a medsidie rend nagy csillagát kapta. Arra van kijelölve, hogy a nagy vezér körül fontos állást foglaljon.

Bécs, okt. 1. (Az „Egyetértés" távirata.) Az izgalom Albániában a keresztények, kivált az osztrákok ellen, távirati jelentések szerint, növekvőben van. Skutáriban tetőtől talpig fegyverzett mohamedán tömegek csoportosultak. Cornelli arnauta háza előtt, hol az osztrák főkonzul Lipics ur tartja irodáját. Legveszedelmesebb jellegü fenyegetések kiáltattak az osztrák képviselő ellen. Azzal vádolták, hogy éjnek idején gőzhajón ment át montenegrói területre és ott több czrnagorai főnökkel alkudozásokba bocsátkozott, melyek szerint Skutari a tenger felőli oldalon megtámadtassék, hogy a montenegróiak kezébe jusson. Ibrahim Hodzsia Mustafa Dsamiából a lázongó sokaság élén végig ment a nagy bazáron és felizgatta a lakosságot, hogy mészárolják le az osztrák főconsult. Boszniában, ugymond, az osztrákok százankint ölik le hitsorsosinkat, toroljuk azt vissza hasonló mészárlással. Husszein pasa katonai parancsnok, kinek Skutariban már semmi tekintélye nincs, két bolik (századot) gyalogságot mint állandó őrizetet küldött a főconsul segitségére.

A Skutariban állomásozó 12 zászlóaljból a liga parancsára 7 zászlóalj Prizrendbe küldetett. A liga jelenleg 45,000 harczos felett rendelkezik, kik nem régen aktikailag osztályoztattak és 80 tábort képeznek 7 nagyobb hadtestben. A porta bizalmasan értesitette a cs. kir. kormányt, hogy a felizgatott albán néptömegekre többé semmi befolyással nem bir és azért ezen határozott kérést intézte ahhoz: hogy a hadmüveleteknek a novi-bazári pasalikra kiterjesztésétől egyelőre álljonel. Képviselői az osztrák kormánynak bebizonyitani igyekeztek, hogy azon tartományban a redifek és mustehafizok nagy számu csapatai, kik a harmadik rendhez tartoznak és kiknek szolgálati idejük már lejárt, hazájukba bocsáttattak, hol minden kereset nélkül lévén, szükségkép szaporitani fogják a liga hadseregét, ugy hogy igen makacs harczok vannak kilátásba.

—

Koustantinápoly, oktober 1. (Az „Egyetértés" távirata.) A porta a montenegrói fejedelemtől egy harmadik jegyzéket is kapott, melyben határozottan felhivatik, hogy a határkiigazitást eszközölje, különben Montenegró fegyverhez nyul. A porta ezen ultimatumra még nem felelt, s nem is fog, mert az albán ligára befolyását teljesen elvesztette. A porta tudja, hogy Szerbia is megigérte Montenegrónak támogatását. Ezért a porta már hajlandóbb az Ausztriával való konventio megkötésére.

Bécs, okt. 1. A hitel sorsjegyek kisorsolása: kihuzott sorozatok: 31, 342, 348, 645, 1052, 2621, 2670, 2912, 3148, 3420, 3648, 3785, 4006, 4179. Kihuzott nagy nyeremények. Sorozat: 4179. 73-ik szám főnyeremény. — 348, „77" 40,000 forint. 3785, „8" 20,000 frt. 3420, „66" és 3648 „66" mindegyike 5000 frt.

Róma, okt. 1. (Az „Egyetértés" távirata.) A „Nazione" — állitólag a német követségtől eredő tudósitások után — megerősiti azon hirt, hogy Berlin és a Vatikan közt az alkudozások megszakittattak. Azt mondja, hogy a pápának Ninához intézett levele csak egy ujabb kisérlet az alkudozások ujabb felvételére. A pápának a „Nazione" által emlitett levele Vilmos császárhoz pusztán szerencsekivánatokat tartalmaz a fejedelem egészségének jobbra fordulta miatt.

Bécs, okt. 1. A községi sorsjegyek kisorsolása. Kihuzott sorozatok: 97, 468, 532, 605, 798, 1267, 1332, 1699, 2360, 2579, 2694, 2986. Nagyobb nyeremények: sorozat: 605. szám. 48 főnyeremény. 1699 „12" 3000 frt. 2694 „66" 10,000 frt.

London, okt. 1. (Az „Egyetértés" távirata.) A „Daily News" szerint, Simlában megtétetett minden intézkedés a rögtöni előnyomulásra. Nehány ezred máris mozgósitva van; a szervezés azonban mégis hosszabb időt kiván. A benszülött csapatok hangulata kitünő; a sereg lelkesedett.

Insbruk, okt. 1. Az elnök jelentést tesz az országgyülési követség fogadásáról a császár ő felsége által. Ő felsége az ország érzületéért köszönetet mondott, és örömét fejezte ki, hogy a kedves Tirolban azon hüséget és ragaszkodást találta ismét, melyet más alkalomkor látni szokott volt. A császár még köszönetet mondott az országgyülésnek a hazafiui áldozatkészségért, melylyel az ország védelméről gondoskodott és kijelentette, miszerint e napokban legnagyobb örömére és megnyugtatására meggyőződött, hogy a tyroli országos lövészek most képesek az országot minden irányban és minden ellenség ellen megvédeni. A tartományfőnök felszólitja az országgyülést, hogy hálánk bizonyitékául és érzületünk megujitásául a felséges császárra egy éljen kiáltassék. (Lelkesült háromszoros éljenzés.) Az országgyülés a közlést állva hallgatta végig. — Ezután következett több beterjesztés elintézése, azoknak a bizottságához utasitása által. — A conservativ többség javaslata egy hetes bizottság alakitására nézve az iskolai hátrányok orvoslása tekintetéből a legközelebbi napirendre fog tüzni.

Konstantinápoly, október 1. (Az „Egyetértés" távirata.) Az orosz követ Labanoff kiséretében, ki a czár meghivására Livádiába ment, Chaburoff atheni követ és Totleben tábornok is oda utazott. Chaburoff jelentése összefügg az oroszok azon törekvésével, hogy a porta s Görögország között közbenjárjanak. Labanoff Livádiába utazta nem csak az ösmeretes orosz-török egyezséggel, hanem egy más titkos szerződéssel is kapcsolatban van, mely szerint a porta bizonyos esetre beleegyezik, hogy az orosz sereg Bulgáriában maradjon még a berlini békében meghatározott időn tul is.

Brünn, okt. 1. (Orsz. gyülés.) Prazák a felirati vitánál a választási rend megváltozására nézve, különféle támadásokat intéz a hivatalnokok ellen, de a helytartótól egy erélyes levélben rendreutasittatik, miután ez utóbbi átalános tetszés közben a balnak és Prazáknak állitásait a feliratra nézve alaptalanoknak jelenti ki. Prazak inditványa a felirati bizottság választására nézve kisebbségben marad (mellette csak a jobb oldal). Legközelebbi ülés holnap.

Lemberg, okt. 1. Károly Lajos holnapra ide váratik, 6 napig marad Gácsország különféle helyeiben, a többek közt 3 napig Lembergben.

Pétervár okt. 1. A külföldi börzéken elterjedt hirek itteni bukásokról kötöttek.

Berlin, okt. 1. A socialista törvénybizottság ma kezdte a második olvasást. Eulenburg miniszter kijelentette a szövetséges kormányok részéről, hogy az első olvasásból készült szövegezés átalán véve elfogadhatónak látszik, de a kormányok kivánják, hogy e szó helyett „felduláss", az eredeti kifejezés „alázás" ismét helyettesitessék és ez egy más, a bizottságtol belécsusztatott hozzátételt mellőz. A bizottságtól javaslott folyamodási törvényszék a kormánytól elvileg helyeseltetik, de a törvényszéki ülnökök, kiket a szövetségi tanács választana, a szövetségi állam legfelsőbb igazgató törvényszékekből vétetnék és szabad választás szerint ujittatnék. A harmadféléves tartama a törvénynek nagyon is rövid és azért el nem fogadható, a kormányok semmiféle időtartamot nem óhajtottak. A bizottság a tanácskozást elnapolta, hogy a tagok az alatt egymással tanácskozzanak.

Konstantinápoly okt. 1. Savfét pasa a medsidie rendet gyémántokban nyerte. A franczia nagykövet Fournier a szultántól hosszasb kihallgatáson igen kegyesen fogadtatott, mely alkalommal különféle függő kérdések tárgyaltattak. Tegnap Layardnak volt kihallgatása a reform kérdésben. A smyrnai metropolita egy görög által boszuból meg lett sebesitve. A kaimék 315-ben az árfolyamban javultak, azon rendelet következtében, hogy havonkint a kaimék 50000 livre mennyiségben egy bankár-bizottság ellenőrködése alatt fognak visszavásároltatni.

Èjjeli pósta.

Bécs, október 1.

— Saját levelezőnktől. —

Táviratilag értesülhettek már önök a legujabb válsághirekről. — A magyar kormány lemondása annak rendje szerint be van jelentve. Ő felsége fentartotta magának, hogy meghallgassa előbb a magyar pénzügyminisztert, ki a válság inditó oka, s ki fölhivatván másfél órai kihallgatáson fogadtatott ő felsége által. — Az uralkodó határozata délután három órakor, midőn e sorokat irom, még nem tudatott.

A magyar kormány lemondásának hire nagy izgatottságot szült a birodalmi városban, s a bőrzén valóságos panique-ot okozott, daczára, hogy senki nem tekinti váratlannak, annál kevésbé meglepőnek.

Sőt oly hangok hallatszanak, melyek azt állitják, hogy a dolgok idefejlődését mathematikai bizonyossággal lehetett volna kiszámitan már hónapok előtt.

Semmi nem teljesült ama föltételek közül, melyek alatt a boszniai „katonai séta" megindittatott. Mind ama remények, melyek az expedicióhoz köttettek, egymásután foszladoztak el, s most már kérdés, mi kelt nagyobb lehangoltságot, a Boszniába temetett pénz- és véráldozatok töméntelen sokasága-e, vagy pedig az a tudat, hogy a monarchia sorsa e végzetes időszakba oly emberekre volt és van bizva, kik most bevallani kénytelenek, hogy nem birtak még sejtelemmel sem, mivé fejlődhetik az invasió s koczkáztatni mertek vaktában egy olyan lépést, mely végzetessé válhatik a monarchia sorsára.

Általános emlegetés tárgya itt az osztrák-porosz háboru, mint ellentétes példája a mi bosnyák hadjáratunknak. Felhozzák ama minutiosus részletekre is gondoló készültséget, mellyel a poroszok e háboruhoz hozzá fogtak, kik az utolsó kis pataknak is tudták minden kanyarodását, szélességét s kész hidakat hoztak magokkal, melyek az utolsó hajszálig oda illettek arra a helyre, hová szánva voltak. E visszaemlékezés mellett még óriásibb mulasztásnak tünik föl az, hogy annak idejében még a felől sem szereztünk magunknak némi megközelitő tájékozást, a mi mindenek közt a legfontosabb és legszembeötlőbb: a lakosság valódi hangulatáról, hanem vakon elhittük a valódi tényállás ellenkezőjét graniesárgenerálisok és talán épen muszka zsoldban levő „bizalmi férfiaink" egyszerü szavára.

Senki sem kételkedik itt a felől, hogy más módját találták volna ki a „monarchia érdekei megvédésének," ha kellőleg tájékozva vannak a helyzetről azok, a kikaek ez lett volna mindent megelőző kötelessége. Senki itt nem kételkedik a felől, hogy ha a korona tanácsában valaki bebizonyitja, hogy az egész terv, melynek alapján Bosznia és Herczegovina megszállása czéloztatik, mily hamis és valótlan föltevésekből indul ki: ő felsége lett volna az első, a ki a megszállás tervének, a katonai párt minden erőlködése daczára is ellene szegült.

Pedig a korona tanácsában voltak ilyenek, a kiknek e fölvilágositást megadni módjukban lett volna. De azok akkép okoskodtak: legyünk csak egyszer beue, legyünk csak egyszer odáig, hogy a visszetérés vagy veszélyes, vagy szégyenteljes,— majd megjön magától, a mi még hiányzik. Ezek jól tudták, hogy nem fogadják csapatainkat Boszniában tárt karokkal, jól tudták, hogy ott véres küzdelem vár reájok; de ugy számitottak, hogy az egyszer kiontott vér oly elhatározásokat fog megérlelni, a melyekre a vállalat kezdetén senki nem is gondolt. Tudták ezek azt is, hogy a delegatiók által megszavazott 60 millió nem lesz elég e kalandra, — de eszükbe jutott Shakespeare velenczei ifja, a ki elvesztett nyilát ugy keresi meg, hogy ugyanabban az irányban másikat lő utána.

És végre tudták ezek azt is, hogy a való helyzetet föltárva, az áldozatok valószinü nagyságáról fölvilágositást nyujtva: oly recensust keltenének a vállalat iránt Lajthán innen és Lajthán tul, mely ellen hiába küzdött volna minden udvari klik. Ezt az ellenállást akarták elkerülni.

Már hogy Széll Kálmán pénzügyminiszter e kellően tájékozott urak közzé aligha tartozott, azt nem nehéz elhinni. Ő kormányzata feladatává tette, hogy helyreállitja az egyensulyt a magyar államháztartásában s e czélja kivitelében nem ismert tekintetett, s oly könyörtelenül kezelte az adósajtoló gépet, hogy még itt is sensatiót keltett vele. — Ő a bosnyák occupatiót se nézte jó szivvel; nem politikai, hanem tisztán pénzügyi okokból. A 60 millióból Magyarországra eső részlet kelletlen positió volt az ő budgetrendezési müveletében. De hát elhitte, hogy nem fog az mind kelleni. S ime most azon a ponton van, a hol belátni kénytelen, hogy kétannyi sem elég, s hogy a mit ő népszerüsége árán épitett, ime halomra dől.

Hogy ily körülmények között lemondását beadta, azt itt mindenki természetesnek tartja. Kérdés csak az, mi történik a lemondással? Hire jár, hogy a hadügyminiszter alább fogja szállitani a bosnyák occupatió folytatására tett követeléseit, s a magyar miniszterek, megindulva e nagylelkü concessión, ujra alkudozásba ereszkednek. Hogy pedig az alkudozások eredménye rendesen mi szokott lenni, azt önök ugyis tudják. A magyar miniszterek rettenetes vivmánynak fogják tekinteni, ha a hadügyminiszter követeléseiből egy-két milliót lealkudhatnak, bele egyeznek egy kisebb összegbe, erősen kikötve, hogy ez azután az utolsó legyen és megtartják a tárczáikat.

Aztán, ugy lehet, ujra kezdődik a játék, ha ugy mutatkoznának a dolgok, hogy a boszniai pacificatiónak még mindig merülnek föl komoly akadályai, a melyek „nem voltak előre láthatók."

Bécsi tőzsde.

Bécs, oct. 1. (Az „Egyetértés" távirata.) A magyar miniszterválság leverőleg hatott a mai tőzsdére. Némely főérték 2—3 frttal esett, a mellék értékek pedig olcsóbban kináltattak, de nem találtak vevőre. A forgalomban igen nagy izgatottság volt észlelhető, mely csak az előtőzsde végén csillapodott le. A valuták drágultak.

Jegyeztettek: Hitelrészvények 233—232.10, anglo-bank 103—102.25, unio-bank 78.50—78.25, bank-egylet 106—105.50, magy. hitelbank 210.50—209.75, Károly-Lajos vasut 231.50, rente 61.40—61.12½, ezüst rente 69.60, magy. arrente 84.40—84.30, 20 frankos aranyok 9.30—9.32½, birodalmi márka 57.55—57.62½.

A 11 órai zárlatkor: Hit. részv. 232.70, anglo-bank 102.40, magyar hit. bank 209.80, rente 61.15, arany rente 71.95, magy. arany rente 84.30, 20 frankos arany 9.32.

A déli tőzsdén az árak esése folytatódott.

Jegyeztettek: Hit. részvények 237.80, anglo-bank 101.75, unio-bank 68, magyar hitel bank 209, bank egylet 105.50, Károly-Lajos vasut 231.25, államvasut 258.75, rente 61.07½, arany rente 71.80, magyar arany rente 84.10, 20 frankos aranyok 9.32½.

A hangulat nyomott, az árak azonban kissé javultak; a sorompóban a kinálat tulnyomó; az államsorsjegyek, renték és vasuti papirok esnek. Devisek és valuták szilárdak.

Jegyeztettek: Hitel részvények 232.40, anglo-bank 101.60, unio-bank 67.50, bank-egylet 105, magy. hitel bank 209.25, alföldi vasut 119, Károly-Lajos vasut 231.25, gőzhajó részv. 468, Ferencz-József vasut 130, kassa-oderbergi vasut 104, észak-keleti vasut 112.25, Rudolf v. 118.50, lombardok 71.25, államvasut 258, tiszavidéki vasut 191, észak-nyugoti vasut 116, magyar északi vasut 112.50, innerbergi 65, rente 61.05, ezüst rente 62.75, ar. rente 71.65, magyar arany rente 86.90, 1860-iki sorsjegy 111.25, magyar sorsjegy 77.75, 20 frankos aranyok 9.32½, ezüst 99.90, birodalmi márka 57.65, London 116.25—116.50.

1 óra 30 perczkor: Hitelrészvények 232.10, anglóbank 101.75, Unióbank 67.75, bank egylet 105.50, magyar hitelbank 208.75, bank részv. 800, alföldi vasut 119, Károly Lajos vasut 231.50, államvasut 257.75, lombardok 71.25, tiszavidéki vasut 190, Lloyd-részv. 558, tramway 150, észak-nyugoti v. 112.25, Rudolf vasut 118.50, Erzsébet vas. 161.50, rente 61.57½, ezüst rente 62.84, arany rente 71.90, magy. arany rente 83.95, 20 frankos aranyok 9.32½, ezüst 100, birodalmi márka 57.62½, London 116.35—116.80. Üzlet nélkül, lanyha.

Zárlatkor a következő jegyzések történtek: **Bécs**, okt. 1. Hitelrészv. 232.80 Galiczai 231.50 Államvasut 257.50. Hitel-sorsiegy 163.50.—. Napoleond'or 9.33— Arany 5.50— Frankfurt 56.90. Porosz pénzutalvány 57.60 Arany ujár. 71.90. Angol-Osztrák 101.50. Lombard 71.— Tramvay —.—. Rente 61.10. 1860-as 111.—. 1864-es 140.—. Ezüst 99.95. London 116.45. Általános épitőbank —.—. Török sorsjegy 22.50. Angolépitőbank —.— Unio-bank—.—

Bécs, okt. 1. Magyar földtehermkötvény 77.50, Salgó-Tarján —.—. Magyar hitel 209.—. Magyar záloglevél 92.50 Erdély 112.— Magyar keleti vasut 64.75. Magyar sorsjegy 77.80 Magyar földhitel 80.— Magyar vasuti kölcsön 98.50 Angló magyar —.— Franco magy bank —.—. Alföld 119.—. Magyar északkeleti vasut 115.50 Kel.-vasuti elsőbbségi kötv 64.—. Tiszai vasut 190.— Kincst. utal. 1874. 112.—. Arany járadék 84.—.

—

Bécs, okt. 1. (Az „Egyetértés" távirata.) (Gabnatőzsde.) Buza őszre 8.90—9.00, tavaszi buza 9.25—9.30, tengeri május—juniusra 5.60—5.70, őszi zab 6.40—6.45, tavaszi zab 6.65—6.70, magy. gabona 6.70—7.—, kereskedelmi zab (tavalyi) 6.60—6.75, (idei) 6.15—6.30, gyorstermő tengeri 6.60—6.70, repcze-olaj szept.—decz. —.———.—, száz kilogrammonként.

—

Groszfeld F. tőzsde-táviratai az „Egyetértés" részére.

Frankfurt, okt. 1. (Esti tőzsde.) Osztr. hitel 199⅛, osztr. államvasut részv. 223, osztrák arany rente 62.43, magyar arany rente 72.50.

Bécs, okt. 1. (Esti tőzsde.) Osztrák hitel 232.50, rente 61.15.

Páris, okt. 1. (Zárlat.) 3%-os rente 76.17 5%-os rente 113.52, olasz 73.42, osztrák államvas. 557.— lombard 162.—, török sorsjegy 46.50, magy. rente 73.50 osztr. rente 63.75.

New-York, októb. 1. Liszt 4 dollár — C. Vörös buza 1 d. 07 c. tengeri (régi) 50 c. czukor finomitott 7½ d. Kávé (Rióból) 17.—. Zsir (Mark Wileox) 7⅛ (Mark Fairbanks) 7—. Szalonna 6⅜, Gabna szállitmány 5.3/4.

Brema, októb. 1. Petroleum helyben 9.25, novemberre 9.50, decz. 9.25. jannár 9.75.

Berlin, okt. 1. (Kezdet) (Előtőzsde.) Buza 171.50, 180.—, rozs 115.50, 115.50, 117.50. zab 120.—, repczeolaj 58.40, 58.80, 58.—, —.—, szesz 52.50, 51.50, (Zárlat.) Buza 171.50, 179.—, rozs 115—, zab 127.½, repczeolaj 58.40, szesz 52.90.

—

Az 1854-iki államsorsjegyek. Az 1854-diki államsorsjegyek nyerő számainak mai huzásán, az 1878. julius 1-én kisorsolt 34 sorszám, és pedig 59 245 532 823 1165 1245 1276 1379 1464 1473 1479 2058 2105 2473 2674 2711 2728 2729 2766 2879 2882 2963 3084 3090 3113 3347 3386 3395 3412 3468 3582 3649 3792 és 3965 sorszámok közül, a következő nyerőszámok huzattak ki. — A **40.000** frtos főnyereményt az **1464**. sorszám **47**. szám; a második **5000** frtosat az **1479**. sorszám **1**. szám nyerte. — Nyertek továbbá **2000** frtot a **2473**. sorszám, **35**. szám **3386**. sorszám, **28**. szám **3412**. sorszám, **11**. szám **3582**. sorszám, **34**. szám **3965**. sorszám, **36**. szám **1000** frtot a **823**. s. sz. **17**. szám **1464** sorszám, **20**. szám **1473**. sorszám, **44**. sz. **2674**. sorszám, **7** és **2729**. sorszám, **7**. sz.

Dr. SCHOPF ALAJOS népi-polgári, reáliskola és gymnasiumi magán-tan- és nevelő-intézete.

Bécs, II. Bezirk, Hofenedergasse Nr. 2. saját házában.

Elismert jó ellátás, finom nevelés, fényes vizsgálati eredmények. A főnemesség és a társadalom előbbkellőinek különösen ajánlatos. A növelde feltételei azonosak a Theresianuméval. Nyári tartózkodás Humelhofon Rekawinkelnél.

Egyenruhanemek
Aranygombkötő-áruk
Blazincic János és fiai
cs. kir. udv. szállitók
Bécs, Neubau, Stiftgasse 31.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Helyiség változtatás.

Van szerencsém köztudomásra hozni, miszerint raktáramat jelentékenyen megnagyitva az

uj bécsi-utcza 6. szám alá

tettem át. Ezen raktáramban nagy választékban kaphatók, mindennemü **fa-arany keretek** és **öltöző tükrök, konsol-, virág-** és **öltöző asztalok, arany-** és **fakeretek, képek, asztal-** és **függő-lámpák, bronzcsillárok, órák, kárpitozott ülőbutorok,** és az összes tárgyak részlet fizetésre adatnak el. Tisztelettel

Graner Károly,
Budapest, V. uj bécsi-utcza 6.

Taub Károly, hatvani-utcza, a magyar-utcza átellenében

fióküzletének megszüntetése miatt teljes végeladás

A legelőnyösebb alkalom mindennemü **vásznak, asztalneműek, zsebkendők, chiffonok, függönyök, teritők, vállfüdők, nyakkendők,** különösen pedig **kész fehérnemüek** urak, hölgyek és gyermekek számára, s még számos más itt elő nem sorolt czikkek bevásárlására, mind 30 egész 40%-al a beszerzési áron alól. Valamennyi áruczikk, mint az eléggé ismeretes, a legjobb kiállitásu. Kimeritő árjegyzékek kivánatra bárhova is bérmentve megküldetnek, s a nagyérdemü **vidéki megrendelők teljes tisztelettel felkéretnek megrendeléseiket minél előbb megtenni, mintán a készlet csakhamar ki fog merittetni.**

Czim: Taub Károly fiókja,
Budapest, hatvani-utcza, a magyar-utcza átellenében.

ROTHBERGER JAKAB

cs. és kir. udvari szállitó
uri ruha-raktárának
Budapesten,
Kristóf-tér 2. sz. I. emelet
a „Nagy Kristóf"-hoz.

Árjegyzéke:

Őszi és téli öltönyök 18, 22, 25, 28—85 frttól 70 frtig.
Felöltők (különlegességek) **25—50.**
Felültők 18, 15, 18, 22, 24, 40.
Hálóköntösök 8, 12, 15, 18, 22—50.
Vadászkabátok 10, 15, 18, 20—50.
Téli kabátok 18, 22, 25, 30—70.
Lelkész téli kabátok 26—70.
Utazó köpenyek, angol facon 30—60.
Havelokok 20, 25, 30, 35—60.
Mencsikoffok 10, 25, 30, 35—70.
Utazó bundák (erdélyi) **25—75.**
Utazó bundák (mosómedve béléssel) **50—850,**
Városi bundák (különféle béléssel) **45—700**
Vadász bundák 30—100.
Gyermekruhák 10—25.
Libériák 20—50.
Őszi és téli nadrág 7, 8, 10, 12, 14, 18, 20 frt.

Mindez a legujabb facon szerint gondosan készitve a legolcsóbb szabott árak mellett (a körülményeket figyelembe véve.)

Az ár minden darabon kitéve van.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Köhögés gyógyittatott.

Valódi Hoff János-féle malata-készitmények által a cs. kir. udv. malátakészitmény-gyárból Bécsben, Graben, Bräunerstrasse 8.

Szerencsésnek érzem magamat, hogy maláta-kivenatu czukorkáknak hatásáról dicséröleg nyilatkozhatok, minthogy azok használata engem egy heves köhögéstől, melyben hosszabb idő óta szenvedtem, tökéletesen és bámulatos gyorsasággal kigyógyitott. Alig haszgáltam ezen maláta-czukorkákból két zacskóra valót, már is megszüntem köhögni. Nem is fogom elmulasztani, hogy adandó alkalommal, ösmerőseimet kegyed malátakészitményeinek kitünő voltára ne figyelmeztessem s azokat a legmelegebben ne ajánljam.

Fogadja stb. stb.
Budapest, 1877. okt. 2.

Schönfeid J.,
király-utcza 71.

Árak:

Maláta-kivonatu egészségi sör 1 palaczk 60 kr. 11 pal. 6 frt, 28 pal. 15 frt, 58 pal. 30 frt **Maláta-csokoládé** I. ½ kilo 2 frt 40 kr. ¼ kilo 1.30, ⅛ kilo 70 kr. II. ½ kilo 1.60, ¼ kilo 90 kr, ⅛ 50 kr, III. ½ kilo 1 frt, ¼ kilo 60 kr, ⅛ 35 kr. — **Maláta-czukorkák** 1 zacskó 60,30 és 15 kron. **Gyermek-tápmalátaliszt** 1 frt. — **Sürített maláta-kivonat** 1 üvegcse 1 frt, vagy 60 kr is. — **Egy kész maláta-fürdő** 80 kr. — **Maláta-szappan** 80, 60. 40 és 20 kron.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő árleengedés. A csomagolás legolcsóbban számittatik.

Hoff János fiókja:
BUDAPESTEN, kalap-utcza 10. szám.

Könnyü ut a gazdagodásra!

Néhány forinttal mindenki (férfiak, nők, valamint kiskoruak) és bármely helyen (városok, mező városok, faluk) minden **előismeret nélkül** becsületes munka által, **biztos tisztességes és jólétre vezető létezést alapithat magának egész életére,** kevés jövedelemmel biró egyének jövedelmüket **megsokszorozhatják.** Teljes valóság kivánatra, **közjegyzőileg biztosítható** (nem sorsjáték, ügynökség vagy efféle.) Programm megszerezhető 30 krnak posta bélyegekbeni beküldése áital.

Dr. Raufer G. M.
chemikai-technikai tan-intézete
Bécs, IV. Schäffergasse 21.

HIRDETÉSEK

e laprészére,
felvétetnek
a kiadó hivatalban
(himző-utcza 1. sz. a.)

Ajánlat **vadászó, lovagló** és **utazó** eszközök bevásárlására nagyban és egyenkint.

Lefaucheux kétcsövü **vadász-fegyver** mind valódi drót és más finomabb damask csövekkel frt 25, 27, 30, 40, 45, 47· **Lancaster** kétcsövü fegyver frt 40, 50, 80.

Figyelmeztetés: minden egyes fegyver a vevőnek kézbesitése előtt pontosan belövetik és nehány minta-töltény mellékeltetik.

Közöns. fegyverek csőszök és öröknek frt 6—, 7.50, két csövü frt 12.50, drót csövü frt 16—20.

Lefaucheux-fegyver-töltények Cal. 16 12
100 drb. frt 1.50, frt 1.90
zöld frt 1.50, frt 2.20
Lancaster 100 drb. frt 1.90, frt 2.30
zöld frt 2.10, frt 2.50

Töltény-dugaszok 200 drb. 40 kr., háromféle 75 kr.

Belött biztonsági **Revolver** 25 tölténynyel frt 5, 7, 9. — vésezett frt 6,8,10. — finomabb frt 8, 10, 12, — erőslövésü zsebben hordható Bulldog-Revolver frt 13, 15, 17. Szabályszerü hadi Revolver frt 18—23.

Revolver-töltények m/m 7 9 12
100 drb. frt 2.50, 3.—, 3.50
Középen gyuló . . 3.—, 3.80, 4.60

Gaubert-féle Lefaucheux-fegyver hölgyeknek frt 31.

UJ! Fusil a l'air gyüszünyi nagyságú légtöltényekkel 40 méter távolságra hord 2000 sörétes és golyós töltény-nyel frt 90.

Amerikai Henry Martini-fegyver 1200 lépesre hord, egy percz alatt 16 lövést ad frt 145.

Flobert czél- és madár-fegyver frt 12, 14, 17, 20, 29. Flobert-pisztolyok frt 7.50, 12.—. Flobert-töltények száza: golyós 50 kr. sörétes frt 1.50, nagy frt 1.80, 2.60. Vas-czéltábla kiugró figurával és mozsárral frt 9.— tárgyak házi használatra, mindennemü, személyes oltalom és beteg ápolásra. **Eső-köpeny** fejtődővel könnyü gyalogláshoz frt 7.50—10.50 frt 12.50, erős kocsi és lovagláshoz frt 15.75—17.—, gumi czipők frt 1.15, 2.—, uraknak frt 1.85—3.15.

Utazáshoz szivartárak frt 4, 5, 6.

Vadcsalogató sipok 60 kr. és frt 1.50, madárcsapda frt 1.50, aczél rókafogó frt 2.60, töltény-készitő frt 1, 2, töltény becsavaró frt 3.75, 5, töltényhuzó 50 kr. és frt 1.25, gyutacsbeillesztő frt 1, Lancaster frt 3, töltény övek frt 2, 8.

Vadásztáska frt 3.50—15, lőportár frt 2.80—7, jeladó sipok és kürtök frt 1—7, vadásztőr 10.50—12, kutya-nyakravaló frt 1.50—2, kutya-zsinórok 50 kr. — frt 2, kutya-ostor frt 1—4, fegyverzsák frt 5—10, vadász-dísztárgyak: szarvas-, őz-, rókafejek stb.

Hinta-ágy erdőbe és szobába frt 4.50, 6.50, evő-eszköz tokban frt 3.80, étel-kosár frt 12—20.

Borszesz gyors-forraló Rechandlang frt 2.75, 3., 3.75.

UJ! Ruha-plaid, esernyő, bot, tekercs frt. 6—10, angol-plaidszij 90 kr. frt 2.50, kalap-doboz frt 1.60, 6.—, iróeszköz csak vizzel megtölteni 60 kr. 1.40.

Vizmentes utazó-koferek frt 4.50, 7.—, kézi koferek és bőröndök frt 6, 25.—, női koffer osztályokkal frt 6.50—10, finom frt 10—20, utazó táska frt 3—7., igen finom frt 20, berendezett táska frt 18—60.

Utazás és vadászathoz sapkák 80 kr. — frt 1.70, vadász-poharok és üvegek 85 kr. — frt 6, Cosmopolit vadászpipa frt 1—1.30, pinczetok frt 3, 5, 8, üveggel frt 9, 10.50, 13, vadász-szék mint bot frt 3.80, 7, 10, vadász-kés frt 1.80, 2, 4, kanóczos tüzszerszám frt 1.15—1.85, bőr, vászon és gumi lábtyuk frt 3.50—7.50, Brandtner vizmentes bőr-kenőcs frt 1—1.50—3.

Angol lovaglon-yergek disznóbőr frt 15—35. kettős kantár frt 5—7, kengyelszij frt 2.50, 3.50, heveder frt 2.25—3.—, izzasztó frt 3—5, Zabla frt 1.80—3., kengyelvas frt 1.60, 2.—, sarkantyu 90 kr., felcsatoló szijjal frt 2.—. Rinoceros lovagló-vessző lóidomitáshoz 60 kr. — frt 3, agarászó ostor frt 1.50—8.—, ló lábmentő frt 2.25, tüz és törés ellen istáló lámpák olajra frt 1.70—3, Kézi lámpák gyertyára 90 kr. — frt 3.

Meg nem felelő tárgyak készséggel kicseréltetnek, próba-megrendeléshez képes árjegyzéket küld

Kertész Tódor, BUDAPEST, dorottya utcza 2.

Olcsóbb mint bárhol!

WERTHEIMER MÁRKUS

Budapest,

IV. ker., ország-ut, a Károly-kaszárnya épületében, jó hirnevében álló a főváros egyik legnagyobb czipő-áru raktárában

az „arany csizmahoz"

kaphatók nagyban és kicsinyben:

Nők számára.

Regatta-czipő legfinomabb eberlasztingból vagy bőrbő	frt 3 — kr.
Lakk-Regatta vagy spaglival, legfinomabb faj, igen csinos diszitéssel	4 frt — kr.
Legfinomabb eberlaszting komodczipők magas sarok s kitünő szép csokorral	2 frt — kr.
Bőr-czugos topánok, 6" magas szárral, legfinomabb zergebőrből és erős dupla talppal	4 frt — kr.
Legfinomabb eberlaszting czugos topán 6" magas szárral, lakorral vagy nélküle	3 frt 80 kr.
Eberlaszting czugos topán, 6" magas szárral, lakkorral és erős dupla talppal	4 frt — kr

Urak számára.

Chagrain v. zergebőrczipő lakorral és erős dup. talpl.	4 frt 80 kr
Legfinomabb borju vikszos czugos topán, erős dup. talpl.	5 frt — kr
Regatta v. féltopán, czuggal vagy füzővel, lakorral	4 frt 50 kr
Legfinomabb külföldi keztyűbőr	5 frt 50 kr

Továbbá minden koru fiuk, leányok és gyermekek számára topánok kaphatók 1 frt 50 kr., 3 frt 20 kért,

Vidéki megrendelések az árbeküldése vagy utánvétel mellett pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Az áruk tartósságáért jótállás biztosittatik.

„THE GRESHAM"

életbiztositó-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Budapest József-tér 12. | **Ausztriai fiók:** Bécs, Opernring 8.

A társaság vagyona több mint	frcs 57.000,000.—
Évi bevétel biztositások és kamatból 1876. junius 30-án	frcs 12.255,664.80
Kifizetések biztositási és járadéki szerződések s visszavásárlások stb. után, a társaság fennállása óta (1848) több mint	frcs 69.000,000.—
A legutóbbi tizenkét hónapos üzleti idő alatt a társaságnál	frcs 53.996,275.—
értékig nyujtattak be ajánlatok, mi által a legutóbbi 22 év alatt benyujtott ajánlatok összértéke több mint	frcs 767.000,000.—

értékre megy. — Tervezetek s minden közelebbi felvilágositások a vidéki ügynök urak s a magyar és osztrák fiókok által adatnak.

BUDAPEST
legolcsóbb

butorbevásárlási forrása.

Árjegyzék.

1 pár 1 ajtaju chiffon	32—35 fr
1 pár 2 ajtaju „	40—45 frt
1 pár finom faragványnyal	50—60, 100 frt
1 pár ágy	22. 26, 30, 40, 50, 60, 100 frt
1 db éjjel szekrény	6, 7, 8, 10, 15 frt
1 db 1 ajtaju mosdó-szekrény	12—14 frt
1 db 2 „ „	15—18 frt
1 db kredencz	25, 30, 40, 50, 150 frt
1 db franczia kihuzó étkező-asztal 6 lábbal 12 személyre	16 frt
18 „ 6 lábbal	20 frt
24 „ 9 „	35 frt
1 db salonasztal	16, 20, 25, 60 frt
1 db iróasztal	18, 22, 25, 36, 100 frt
Arany- és fakeretü tükrök	10, 15, 20, 30, 60 frt

Ülőbutor, saját gyartmány.

1 rips-garnitura, 1 kanapé, 6 szék	55 frt
1 „ 1 kanapé, 2 faut. 6 szék	90 frt
1 „ 1 kanapé, 6 faut	100 frt
1 goblin garnitura, 1 kanapé, 6 faut	120 frt
1 rips garnitura faragványnyal	120 frt
1 goblin „	140 frt
1 selyem „	180 frt
1 nyugdiván, rips	35 frt
1 „ cainvat	23 frt
1 „ czérnarips	28 frt

Mindenféle, itt fel nem sorolt butordarabok a legnagyobb **választékban** s a legjutányosabb árak mellett folyton készletben **tartatnak.**

Raktára a valódi Thonet-féle hajlitott fa-székeknek 15%-al a gyári áron alól.

Vidéki megrendelések 10% felpénz mellett utánvéttel eszközöltetnek.

Képes árjegyzékek ingyen megküldetnek.

BUTOR-BAZÁR,

Oppodi és Ellenberger,
Deák Ferencz-utcza 5.sz. I. em.

Gummi-ruganyos

SÉRVKÖTŐK.

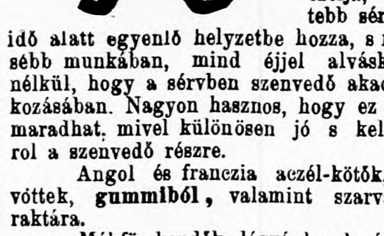

Legujabb találmány a Bogand tanár által Amerikából behozott ruganyos sérvkötő ugy urak, mint hölgyek és gyermekek részére. Ez rugók nélkül egyedül gummi-ból van müvészileg összeállitva, s czélja, hogy még a legidültebb sérveket is a legrövidebb idő alatt egyenlő helyzetbe hozza, s mind nappal a legerősebb munkában, mind éjjel alvásközben használható, a nélkül, hogy a sérvben szenvedő akadályozva volna foglalkozásában. Nagyon hasznos, hogy ez még éjjel is a testen maradhat, mivel különösen jó s kellemes nyomást gyakorol a szenvedő részre.

Angol és franczia aczél-kötők, suspensoriumok, szövöttek, **gummiból,** valamint szarvasbőrből valók nagy raktára.

Méhföcskendők, légvánkosok, ágybetétek, tisztulásfelfogók, övszerek, gummiharisnyák és mindenféle gummiárucikkek.

Sérvkötőknél kérem tudtul adni, hogy jobb- vagy baloldalra, vagy kettősek kivántatnak-e, szintugy a test bőségét is.

Megrendeléseket utánvét mellett pósta fordultával teljesit

POLITZER MORICZ,
sérvkötő-készitő,
Budapest, Deák Ferencz uteza.

Mindenféle

sir-koszorúk

nagyban és kicsiben a legolcsóbb árakon kaphatók

Rieger Mórnál,
Budapest, servita-tér 5. sz.

Nincs füst!

Nincs büz!

Legjelentékenyebb
feltalálás világitási tárgyakban.

Egész Európára szabadalmazott

Petroleumlámpa czilinderüveg nélkül.

Legtisztább, legfehérebb fény. A lámpa **töltésénél nincs tüzveszély.** Ezen a **Boehm és testvére** által feltalált jegeczvilágitóknál az égető anyagban 30% megtakaritás éretik el.

Főraktár Magyarországra

Schuk N. magyar királyi udvari szállitó áruházában.

Budapest, király-utcza 1. sz.

Ugyanott a közönség általi megszemlélhetésre, ilynemü égő lámpák használatban vannak.

Megrendelések, valamint raktár átvétel iránti kérdezősködések, egyenesen **Schuk N. áruházához** intézendők.

Árjegyzékek ingyen.

CS. K.

1839-iki Rothschild-sorsjegyek.

Legutolsó huzás.

Minden sorsjegy egy nyeremény!

1 ötöd	10	részletben	á frt 20.—
½ „	10	„	á frt 10.—
¼ „	8	„	á frt 7.—
1/10 „	8	„	á frt 3.—
1/20 „	6	„	á frt 2.20

Főnyeremény:

300.000, 75.000, 30.000, 20.000
stb. stb.

Az első részlet beküldése után az okmány megküldetik.

Bécsi igérvények
Hitel „

Huzás októb. l-én. Főnyeremény 400.000 frt
a legjutányosabb áron kaphatók

NYITRAI és TÁRSA, Budapesten, váczi-utcza 27.

Ezen sorsjegyek elárusitására alkalmazunk solid és ügyes ügynököket.

1878—79-iki téli-idény: kezdete október 1-én.

MAGÁN-TANITÁS A MAGASABB TANTÁRGYAKBAN

az iskolát látogató gyermekek és
olyan személyeknek (urak és hölgyek) kik az iskola látogatásból már kinőttek.
Tanitás házon kivül.

Tantárgyak:

„1. Német helyesirás. 2. Irálytan. 3. Könyvvezetés. 4. Világföldrajz. 5. Franczia nyelv. 6. Latin nyelv. 7. Világtörténelem. 8. Költészettan. 9. Irodalom történet. 10. Reál-tudományok. 11. Gymnasiumi-tudományok. 12. Magasb rendü tantárgyak: szavallattan és előadástan, illemtan, valamint füvészet, állattan, állat-boncztan, összehasonlitó boncztan, hittudomány és földisme, csillagászat stb. stb."

A tanitás beosztása:

I. **Magán-tanitás és ismétlés, mindkét nembeli gyermekek számára** (tiz éven felül);
II. **Magán-tanitás tanulóknak;**
III. **Magán-tanitás, az iskola látogatásból kinőtt urak és hölgyek részére;**
IV. **Parforce-tanitás:** a) könyvvezetést **három** hónap alatt;
b) franczia nyelvet **hat** hónap alatt;
c) latin nyelvet **tizenkét** hónap alatt;
d) dramatika tanitása kiváló hölgyeknél, a tanfolyam **hat** hónap.

Tisztességes családok gyermekei, kik **Magyarországban** vagy a **külföldön** laknak, megbizható személyiségek ajánlatára, egész ellátásra (Pension) felvétetnek.

Iásbeli és szóbeli jelentkezések tanulók és felnőttek részéről, az alólirott lakásán Wienstrasse Nr. 93. naponként, reggel 7—9 óra és délben 12—3 óra között fogadtatnak.

Programmok ingyen.

Bécs, Wienstrasse 93. **Mr. Théodore Preuss,**
Professeur priv. pour tous les études universels, Littéreteur, etc. etc. etc.
(Utánnyomat nem dijaztatik.)

Több kitüntetés tulajdonosa.

Sok ezer beteg köszöni meggyógyitását a maga nemében legkimeritőbb munkának.

Az elgyengült férfierő

(tehetetlenség)

ennek soknemü okai és alapos gyógyitása.

Irta

specialista WEISS J.

gyak. orvos és szülész, az itteni cs. k. katonai főkórházban volt osztályorvos, több bel- és külföldi tudományos és humanitási társulat rendes és tiszteletbeli tagja, és több kitüntetés birtokosa.

Többféle hasonló munkák forognak közkézen és hirdettetnek, a melyek különféle czimek alatt a nemzőszervek betegségei s különösen az elgyengült férfierő ellen biztos segélyt és gyógyulást igérnek. Ha ezeket sorjában átolvassa az ember, ugy találja, hogy egyikük sem tartalmaz valamely gyógyeljárást. Hogy a hiányon segitve legyen, a szerző arra törekedett, hogy necsak az elgyengült férfierő alapjául szolgáló kór-okokat kimeritően tárgyalja, hanem — *a mi a létező müvek egyikénél sincs meg — munkájához még gazdag tapasztaláson és szigoru tudományos elveken alapuló gyógyeljárást is csatolt.*

E munka, melyhez még könnyebb megérthetés czéljából számos boncztani ábra van mellékelve, — mindazoknak is fog tanuságot és segélyt nyujtani, kik titkos bünt vagy kihágásokat üztek s ennek következtében elgyengült férfierőben és megrongált idegrendszerben szenvednek. Még azok is, kik bőrkiütésekben, hugyszervi bántalmakban, idült bujakórban, csuzban és köszvényben szenvednek, e könyv segélyével teljes gyógyulásukat érendik el.

Kapható a szerző rendelő-intézetében Budapesten, koronaherczeg (uri)-utcza 6. sz.

Ára 2 frt 50 kr.

!!!Meglepő olcsósgok! Most az iskolai megnyitási idényre!!!

Bátorkodom figyelmébe ajánlani a nagyon t. szülőknek, és a t. ifjuságnak az tten fölsorolt meglepő olcsóságokat.

Kész fehérnemüek hölgyeknek és uraknak.

	ezelőtt	most
1 db női ing finom chiffonból csipkével diszitve	1.95	—.96
1 db női ing finom chiffon szegélyzetekkel és csipkével	2.20	1.25
1 db finom corzette szegélyzetekkel diszitve	1.75	—.88
1 db „ „ himzet betétekkel „	2,60	1.35
1 db „ fehér alsó ruha egy szép plüsse fodorral	3.50	1.55
1 db legfinomabb alsó ruha plüsse fodorral és himzet betét	6.50	1.65
1 db alsó nadrág óriási v. Sternbergi gyolcs, uraknak	1.20	—.70
1 db alsó nadrág bálizs vászonból	1.50	—.94
1 db tarka karton ing gallérral	csak	—.90
1 db finom oxfordi kelme ing bélelt mellel	csak	1.30
1 db fehér chiffon ing gallérral, szegélyzetekkel	csak	—.98

	ezelőtt	most
1 db finom fehér shiffon ing sima duplán bélelt mellel	csak	1,50
6 db fehér fél czérna zsebkendő szines széllel	1.25	—.46
6 db valódi rumburgi vászon zsebkendő szines széllel	3.90	1.65
6 db franczia battiszt zsebkendő szines széllel	1.20	—.45
6 db tiszta fehér valódi rumburgi vászon	1.80	—.88
6 db fehéritetlen savolos törülköző	2.90	1,40
6 db legfinomabb damaszt „	3.75	1.80

Végül!

Több ezer db finom fehér battiszt zsebkendő	csak	—.05
Több ezer mtr finom angyal gyolcs	csak	—.13
Több ezer mtr legfinomabb kék festet creton	rőfe csak	—.18
Több ezer mtr legjobb minőségü oxfordi kelme	rőfe csak	—.20

Mindennemü paplan és matraczból tökéletes végeladás!!!

Kapható SCHILLER L.-nél Sz.-Fehérvárott.

Ezen czikkek elárusitása csak e hó végéig fog tartani. — Vidéki megrendelések azonnal teljesitetnek.

Kiváló tisztelettel
SCHILLER L.

Budapest, nyomatott Schlesinger és Wohlauer könyvnyomdájában, Károly-kaszárnya (rostély-utcza 3. szám.)

Az „Egyetértés“ melléklete
— 272-ik számához. —

Magyarország a kiállitáson.

— Saját levelezőnktől. —

Páris, szeptember 29.

Azon kevesek közé, mikben hazánk más nemzetek mellett előbbkelőbb helyet foglal el a világtárlaton, tartozik az e r d é s z e t i és m e z ő g a z d a s á g i kiállitásunk, a mivel még a legszigorubb birálat után is meglehetünk elégedve.

Az erdészeti kiállitás, melyről szóllani ezuttal feladatomul tüztem ki, valóban oly kitünő részletességgel mutatja be erdeink sokféle termékeit s oly előnyösen ismerteti azoknak számtalan irányban kiterjedő hasznavehetőségét, hogy e tekintetben csupán Francziaország által lettünk túlszárnyalva, a min egyébiránt a legkevésbé sem lehet csodálkozni, mert ők egyrészt itthon lévén könyebben hozzájöhettek egy tekintélyes gyüjtemény összeállitásához, másrészt pedig az ehez szükséges egyik főkellék a pénz bőségesen állott rendelkezésökre és igy a mijök volt, akádálytalanul mutatták be egész terjedelmében.

Ezzel azonban legkevésbbé sem akartam azt állitani, hogy az erdészet terén minket illet a második hely, mert az elvitázhatatlan tény, hogy a fatermelést és feldolgozását illetőleg jóval előttünk áll Svéd- és Norvégország, ugyszintén Oroszország is erős versenytársunk a fapiaczon, mindamellett ezek miként látszik, csak kevés sulyt fektettek e nemü kiállitásukra s épen ezért tünik ki Magyarország mellettük annyira előnyösen.

E sikerdus eredmény elérése közül, közremüködtek egyrészt a kormány s a kincstári erdők bérlői, másrészt pedig több magán vállalkozó.

Legtekintélyesebb számban a vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszterium állitott ki a közalapitványi erdőkből és pedig nyers fát, számos fél gyártmányt, ugyszintén különböző feldolgozott fanemüeket, — mik nagyobbára a házi ipar termékei, — s végre nyersfahéjat, mely nálunk szintén jelentékeny kereskedelmi tárgyat képez.

A szakertőkre nézve nagyon sok érdekes dolgot tartalmaz e kiállitás; ilyen például a könyvalakra metszett fanemek gyüjteménye, a mi mintegy nyitott könyvét képezi a közalapitványi erdők termelésének. Ezen minták által meg van könnyitve az összehasonlitás a különböző fanemek között s kevés fáradsággal tanulmányozható, honnan, miféle fát nyerhetünk legjobb minőségben.

Jelentékeny részét képezi az egész fakiállitásnak a tölgyfa csoport, melynél szebbet még a francziáknál sem találhatunk, a mi eléggé megmagyarázza azon reánk nézve kedvező körülményt. hogy tölgyeinkből csupán mint hordódongát, évenkint átlag mintegy 5—6 millió forint értéküt szállitunk a külföldre, mihez járulnak még a vasuti talpfák, továbbá a katonai szükségletek fedezésére szánt jelentéken tölgyfa szállitmányok, mik összesen ismét több milliót képviselnek.

A félgyártmányok mellett minők a deszkák, szálfák stb. több látni valót nyujtanak a kidolgozott fanemü tárgyak. Ilyenek az egy törzsből kivájt hosszu lélek vesztő csónakok s az ezek mellé állitott czifra faragásu evezők, két szép munkáju hordó, melynek egyike tojásdad alakkal bir, mig a másik 12 szöget képez, több eredeti magyaros alaku kulacs és számtalan házi eszköz, továbbá néhány csinos kézi kocsi, szán és fenyőfából készült gazdasági eszközök. Érdekes az erdei famag gyüjtemény is, mely szintén e csoportozatban látható.

Erdészeti kiállitásunk egy másik csoportját az állami erdőségek termékei képezik, melyeket nem a kormány, hanem a kincstári erdők bérlői mutatnak be; a kormány maga, csupán az állami erdők átnézeti térképét s azoknak gazdasági s kereskedelmi leirását adta, mely kitünően összeállitott müvet a pénzügyminiszter megbizásából B e d ő A l b e r t főerdőtanácsos szerkesztette, s a mi egy alkalommal már bővebben ismertetve is lett e lapokban.

A kincstári erdők bérlői közül leggazdagabb kiállitást rendezett B a y e r s d o r f és B i a c h cég. Nevezett cég nagy gyüjteményében emlitést érdemel az állami erdők különféle fanemeinek kiállitása egy terjedelmes keretben, mely körül érdekes táblázatok diszitik a falakat. Ilyenek a fanövekvési graphicus ábrák, melyek egy 280 éves jegenyefenyő; egy 230 éves bikfa stb. növekvési menetét ismertetik meg, a mit itt különben természetben is szemlélhetünk, ilyenek továbbá a vasutak számára kihasznált tölgyépület és szerszámfa, valamint a tüzifa mennyiséges kimutatása; a kihasználási és fogyasztási helyek s az igénybe vett szállitási vonalak feltüntetése. Három hatalmas tönk is magára vonja a többek közt figyelmünket, mely deszkákká füzérszelve vasabroncsok által van összetartva. Ezek közül kettő a legujabb franczia mód szerint „sur quartier“ van vágva, mi az előnyös nyitások iránt való fogékonyságról tanuskodik.

Nevezetesebb vállalkozók még lovag P o p p e r Lipót, E n g e l és fiai, kik számtalan törzs és ronk szeleteket, különféle deszkákat, fakérget, hangszerfát, gyufa és redőny fácskákat, szitakérget és több fanemü anyagot állitottak ki, mint látjuk elég változatosan.

A magán kiállitók közt találjuk H a y n a l d L a j o s kalocsai érseket, a ki uradalmaiban ültetett fáinak csemete mintáit állitotta ki, továbbá nemeskéri K i s s M i k l ó s t, mint a véghlesi uradalom fanemü termékeinek kiállitóját; ugyszintén P á l f f y M ó r grófot, a ki összerakható székeket s egyébb feldolgozatlan fákat küldött kiállitásunkra.

Az eddig elősoroltak részéről legnagyobbára csak nyers erdei termékeket vagy félgyártmányokat találtunk, mint kereskedelmi s kiviteli czikkekeket, azonban meg kell itt jegyeznünk, hogy erdészeti kiállitásunk nem szoritkozik egyedül az e félékre, mert kivülök tekintélyes számmal vannak itt a finoman feldolgozott fanemüek is. Ezek közt első helyen kell megemlitenem a padlókoczka (parkét) gyártmányokat, melyeknek előállitásával több előkelő gyárunk foglalkozik.

E gyárak között ez időszerint legismeretesebb a budapesti N e u s c h l o s s z I. fiai cég, mely e szakban a legnagyobb munkásságot s ezzel egyszersmind a legsikeresebb eredményeket vivta ki ugy a hazában, mint a kütföldön.

A Neuschlosz-féle gyártelep ezuttal is magához méltó módon van képviselve. Kiállitását egy gyönyörü pavillon képezi, mely szép tiszta munkája s többféle szinü farészeinek izletes összeállitása által első pillanatra feltünik. Különös dicséretbe részesült ezen a biráló bizottság által a menyezet, a mi fehér jávorfából készült s rajta (sötét) diófa diszitések láthatók. Belső és külső fala, valamint a padlózat, padlókoczkákkal van berakva, miáltal a gyárnak az e téren elért eredménye lesz legalább részben megismertetve. még pedig mondhatom rendkivül előnyösen.

A magyar iparnak ezen ága, a bécsi világtárlatig csak nem teljesen ismeretlen volt a külföld előtt, mig nem akkor, ugyancsak a most nevezett cég által bemutattatván, kedvezően fogadtatott s azóta — míként azt forgalmunk statisztikája mutatja — évről-évre gyarapodik enemü gyártmányunk kivitele, a mi mind inkább tanuskodik a mellett, hogy hazánk faipara már csakhamar azon fokra emelkedik, melyen az európai erős versenyt eredménynyel képes kiállani, s ha a jövőre nézve szintén helyesen tudjuk értékesiteni a magyar erdők gazdaságát s faanyagunk kitünő minőségét, ugy az eddig elért eredmény még határtalanul fokozódhatik.

Mindenesetre elismerésre méltó érdem az, a midőn valaki uttörői szerepet vállalván magára, azt sikeresen meg is tudja oldani.

Ily uttörővé lett a Neuschlosz cég is azáltal, hogy az eddig bevett szokástól eltérve, nemcsak nyers anyagunkat értékesitette a külföldön, hanem már mint teljesen feldolgozott árut hozta termékeinket kereskedelembe s ezzel előkészitette a magyar ipar részére azon utat, melyen az haladva czélját mielőbb elérheti.

Nagyobb padlókoczka gyárosaink közül kiállitott még a pécsi E n g e l A d o l f cég, szintén egy szép pavillont; továbbá számos mintát láttunk a „pesti faipar-társulat“ és több műasztalos változatos tárgyai között, mint a melyek finomabb fagyártmányaink legjelentékenyebb részeit képezik. Egyszóval erdészeti termékeink és készitményeink kielégitő képet nyujtanak s megfelelnek azon foku fejlettségnek, melyet e téren mostanig elértünk. De egyidejüleg abbeli reményünket is tápláljuk, hogy e nemü kivitelünk mindinkább fokozatosan emelkedni fog és annál élénkebb arányokat öltend, minél szélesebb körökben s ezen köröknek minél több rétegbe elhat erdőtermékeink jó hire. K. Gy.

Tudósitások a harcztérről.

A „D—i Ellenőrnek“ irják Szerajevóból szept. 27-éről: Egy szép napon „Bosznia gyöngyének“ törökjei és keresztényei nem kevéssé csodálkoztak, midőn az őrállomásunk előtt levő török kávéház fölött e czimet olvasták: „Caffé Schibert.“ Az eddigi kávés, egy igazi és igazhitü török, nolensvolens megkeresztelte tett és most a fentebbi keresztény nevet viseli. Ugy látszik, hogy van érzéke a cultura iránt, mert ha oda kiáltunk „Schibert“ rögtön hozzánk siet és szolgálatkészen kérdi; „Sto je gospodnie?“ (Mit tetszik uram?) a mi mindig nagy derültséget idéz elő. Pinczérét — egy török ficzkót — most „József“-nek hivják, igen jó kávét hoz és szintén érdemesnek tartja magát culturmissiónkra, mert — bámuljanak — asztalkendővel jár.

A Schibert-kávéház előtt áll egy füzfa egy kis verandával, körüle egy deszka-pad; mely persze inkább török, mint európai módon való ülésre alkalmas. Schibert figyelmesen gondoskodik Maroicsics ezredbeli törzsvendégeiről és mindig szőnyeget terit a padokra, mióta észrevette, hogy az nekünk tetszik. E füznél találkoznak a szolgálatban nem levő tiszt urak és megemlékeznek a távoli kedves hazától, az ott maradt barátokról és rokonokról. Igy élősködünk emlékeinkből és megalapitottuk a Schibert kávéházat.

Nagy betükkel diszlik a felirás az ajtó felett és mi feszesen ülünk előtte, hosszu száru csibukból bodor füstfellegeket eresztgetvén és az eddigi rövid, de eseményben dus hadjáratról beszélgetvén és véleményeket és óhajokat nyilvánitván a jövőre nézve. Már számos üzér, többnyire zsidó, telepedett itt le, de nem mondhatnám, hogy tisztességesen látnak el. Tiszti menazsink egyszerü, de igen jó. De nem is csoda, mert egy, mint katona és szakács egyformán hires százados oly jó volt, hogy a konyha főzvezetését elvállalta. Valóban háladatosak vagyunk feláldozásáért; már tésztás étel is jut asztalunkra. — Legközelebb többet irok; be kell fejeznem levelemet, mert üt az óra, mikor — Schiberthez megyünk.“

A „K ö z v é l e m é n y“-nek irják Lukoviczáról szept. 22-éről: Hogy mit csinálunk? kérdik ugy-e otthon. Verjük a szilvafákat és üldözzük a bosnyák tyukokat és csirkéket, és néha, ha kezünk közé akad egy, csapunk belőle olyan lakomát, hogy egy rövid időre elfeledjük minden bajunkat. Hogy bajunk van az természetes. — Azt a svilaji nagy esőt alig hevertük ki, már 13-án hajnalban elindultunk Samácz felé, hol a szabadban táboroztunk. Jó formán itt kezdődik katona életünk. E naptól kezdve nem igen jött le rólunk a ruha, s hajlék alatt nem pihenhettünk.

14-én kora reggel indultunk, hogy a Szávát átlépve, a török-samáczi őrséget megtámadjuk, mely — mint mondták — 800—1000 emberből áll. „M u t a c s u k, h o t y m a c s a r o k v o t y u n g!“ mondta zászlóparancsnokunk, s a legnagyobb csendben megkezdtük a marsot. — A sziv nagyot dobbant, s az első ágyuszóra hideg futott végig a bakákon; de ez csak pillanatig tartott, aztán vigan beszélgetve, a halállal nem is gondolva, mentek tovább. — Egyszerre jön a hir, hogy a samácsi őrség feladta a várat s belőle kivonult. Az öröm most lett még csak általános. Egy órai várakozás után a csinos uj fahidon átléptük a Szávát s 10 órakor Bosnyákország porát tapostuk A tikkasztó melegben, két óra hosszant tartó erőltetett mars után elértük Samácz városát. Mint a féle török város faházakból készült, miket a b a k á k u g y a n c s a k k e z d t e k á m g y u j t o g a t n i, még itt sem nyugodtunk, daczára annak, hogy az eső 3-kor megeredt, s esett 9-ig. 7 órakor ütöttünk tábort S l a t i n a mellett. A z n a p n e m e t t ü n k s e m m i t. Kenyerünk nem volt. Alezredesünk biztatott: „ha hoznak hust, eszünk; ha nem hoznak, alszunk.“ Csakugyan nem hoztak, tehát aludtunk a sárban, vizben. Másnap kaptunk hust, de meg is szolgáltatták. 1-től 5-ig tartó mars után e l é r t ü k G r a d a c s á c z v á r á t, mit elfoglalni nekünk jutott a szerencse.

Engedjék meg, hogy e nagyszerü diadallal többet foglalkozzam. Gradacsácz török város, mecsettel és elhanyagolt, de elég erős várral. Hogy az őrség mennyi: fogalmunk sem volt. A mi századunk, a hires 14-ik (a Jellacsics 69. ezredből) ment elől, s futó mars közt közeledtünk a városon át a vár felé. Kapitányunk kivont karddal rohant elől s mi utánna. A hid le volt eresztve. Vakon rohantunk a várba fel a falakra. Egyszerre fejünk felett megdördültek az ágyuk, a bakák visszahökkentek, csak a kapitány nem engedett. „Utánnam“! kiáltá s mi tova rohantunk, a szuronyt kifeszitettük, s hurráh kiáltás közt tettük kezeinket két ott heverő ágyura. Most néztünk még csak az ellen után, de azt aranyért se lehetett csak egyet is látni. Ü r e s v á r a t v e t t ü n k b e ü r e s f e g y v e r r e l — mert megvallya — p u s k á i n k a t m e g s e m t ö l t ö t t ü k. Ép azért volt vakmerőség. Egy várba berohanni tömegesen, töltetlen fegyverrel, nagy bátorság. Ha csak tiz elszánt ember kezeli ellenünk a két ágyut — mik meg is voltak töltve — ugy századunkból alig marad egy hirmondó. Meg is dicsért bennünket kapitányunk; mely nagy dicsőségre aztán 9 órakor táborba szálltunk. A várost a többi század szállta meg. Egy ablakból tábornokunkra tüzeltek, ezt a házat a bakák vitézül rohanták meg, felkonczolva a bent levőket. Mi meg a kaimakámot fogtuk el. Egy házba behuzódott, 2 lövést tettünk utána, mire azonnal visszatért fehér zászlóval.

Most már szóljunk magunkról, meg Boszniáról is valamit. A nagy marsok alatt el vagyunk törődve; mint 19—20-ika közt is, 30 óra alatt nem tettük le a borjut. Nagy hegyek közt mászkálunk folyton. A társzekerek nem tudnak velünk lépést tartani, s ez az oka, hogy kenyeret, hust csak néha-néha kapunk. A hus jó, friss, de a kenyér penészes. Az a szerencsénk, hogy gyümölcs van elég. Alig teszszük a fegyvereket le, már szalad a baka szilva után. Jóllakunk vele, azután látunk fa után. Tüzeljük a bosnyákok keritéseit, a lobogó tüz mellett szárogatjuk vizes ruháinkat. Az éjszakák hüvösek de segitünk ratja. Ha egy boglya szénát meglátunk, azonnal megsturmoljuk, s pár percz alatt nincs abból semmi mi pedig jó puha szénán aluszunk.

A főzés kotlikokban történik, 3 emberre jut egy kotlik, mi teljesen elég. A hust elosztjuk minden emberre, s 3 összeáll, megfőzik, a hogy nekik tetszik. Rizskásánk van, a mennyi csak kell: szóval egyszer éhezünk, másszor meg tele vagyunk mindennel. Betegünk nem sok van, azokat is a hideg leli a rendetlen élettől. Még kávét is kapunk czukorral. Megfőzzük magunk, s jóizüen megiszszuk a fekete lötyőt. Itt Boszniában legtöbb a kukoricza, csakhogy már érett; de az nem akadály, hogy ne süssünk belőle. A fegyelem és a rend kielégitő, más ezredeknél történik lopás, de a Jellacsicsok azt nem teszik. Bosznyákokat látunk eleget, bár a házak többnyire üresek. Dohányt is szereztünk, kivált Gradac sácznál bővében voltunk. — Fegyvert nagyon sokat szedtünk össze. Többnyire kovás puskák, össze is tördeljük, hogy hasznát ne vegyék. Csak már egyszer pihennénk, ez a sok mars megvisel bennünket. Legjobb lenne, ha a pihenést otthon élvezhetnők már egyszer.

Az occupatió áldozatai.

Kimutatás a boszniai herczegovinai felkelők elleni ütközetekben megsebesült és az alábbi kórházakban elhelyezett harczosokról.

A zágrábi 23. sz. helyőrségi kórházban. A 48. sz. „Ernő főherczeg“ gyalogezredtől sulyosan: Oszlaj István, Nagy József közvitézek, könnyen Srnec Jacob közvitéz. A **76.** sz. „Knebel báró“ gyalogezredtől, sulyosan: Raupelsauer István, közvitéz.

A gráczi 7. sz. helyőrségi kórházban: A **8.** sz. „Abele báró“ gyalogezredtől, könnyen Dostal Mátyás közvitéz. — A **26.** sz. „Mihály orosz nagyherczeg“ gyalogezredtől, sulyosan: Schubert Antal hadnagy. A **49.** sz. „Kiss báró“ gyalogezredtől: Drescher Ferencz közvitéz sulyosan. A **61**. sz. „Czesarevics Sándor“ gyalogezredtől, könnyen: Popescu Gyorgye, közvitéz.

A goriczai tartaléki kórházban: A **22.** sz. Weber báró gy. ezredtől könnyen: Vallon Károly hadnagy. A **27.** sz. II. Lipót belga király gy. ezredtől könnyen: Kampöck v. Hartner Mátyás. Haiden Alajos közvitézek. — A **32.** sz. (azelőtt Esztei Ferencz Nándor fhg. Modena herczege) gy. ezredtől sulyosan: Boros Lajos őrmester, Bucsek István szakaszvezető, Sziber József tizedes, Jaroba Károly, Kmeth Lajos, Hochmaan Tamás őrvezetők, Ziegler Frigyes, Oláh András, Wittmann Mihály, Bradl Mihály, Steinhauser János, Kaisar II. György, Lindenmayer Bernát, Müller Márton, Faragó Mihály, Lee György, Bodlos Péter, Balázs II. József közvitézek, könnyen: Watzek Róbert, Grzsak István, Tóth XIII. Mihály, Wieklász György, Steffel J., Laczkovics Ján., Greszner Pál, Lakatos Mihály, Jelinek János, Kastély József közvitézek. A **69**. sz. Jellacsics gróf ezredtől Kálmán Fer. őrvezető sulyosan. A tyroli I. Ferencz József császár vadászezredtől Sperandic József, Schmidtner Alajos, Rödler Alajos vadászok sulyosan, könnyen Solm Jakab alvadász, Erspanier Lőrincz Péter, Zimmerling Alajos, Valzolgher Justus, Tschanett József Antal, Renauer József vadászok. — A **7.** sz. tábori vadászzászlóaljtól sulyosan Burger János, Godec Jakab vadászok. — A **33.** számu tábori vadászzászlóaljtól sulyosan Pagitz Alajos, Lustig Fábián, Kosjek János. Wagner Alajos, könnyen Mihelics Mihály alvadász, Wimminger Vincze, Sedlmaier János, Strekely Ferencz, Wenzl Antal vadászok. — A **12.** sz. tábori tüzérezredtől Ruman Mátyás altüzér (a 8. ütegnél) sulyosan. — A katonai szekerészkartól (**7.** teherhordóállat század) könnyen Kern Adolf őrmester.

A bródi várkórházban. A **29.** sz. „Scudier báró“ gyalogezredtől, könnyen: Mirkof Jetta közvitéz, sulyosan; Horvasz Péter közvitéz. A **8.** sz. „Kolber báró“ huszárezredtől, sulyosan Kiszely József huszár.

A mettaui tartaléki kórházban. A **24.** sz. „Parma herczego“ gyalogredtől sulyosan Massik Miklós közvitéz. Könnyen Kulik Mihály tizedes. Diaczuk Imre őrvezető. — A **32.** sz. gyalogezredtől könnyen Kifut István közvitéz. — A **38** számu „Mollináry báró“ gyalogezredtől sulyosan Rósa József közvitéz. — A **60.** sz. „Nagy“ gyalogezredtől sulyosan Hervas András közvitéz. Könnyen Burian Lajos tizedes. Molnár Gyula, Kormos János, Török Antal közvitézek.

Kelt Bécsben, 1875. szept. hó 27-én. A cs. és kir. közös hadügyminiszteriumtól.

*

A IX. tábori kórházban. 3. sz. osztálykórház **Petrinján**. A **8.** sz. báró Abele gyalogezretből könnyen sebesültek: Havlik Janos tizedes és Burjan Antal közvitéz. Az **53.** sz. Lipót főherczeg gyalog ezretből könnyen sebesült Beloglavec Tamás.

A károlyvárosi csapatkórházban. A **23.** sz. Airoldi gyalogezredtől, nehezen sebesült Katic Lajos közvitéz: könnyen sebesültek: Babic Antal, Colombini Károly hadnagyok, Klemm Imre szakaszvezető, Radvisin Maso közvitéz. A **48.** sz. Ernst főherczeg gyalogezredtől: nehezen sebesültek: Mészáros Ferencz közvitéz, Jost Alajos tisztiszolga; könnyen sebesültek: Novák György, Boczke Lukács, Habusz József tizedesek. Sárfy József, Marcoc István és Mlinaric Bálint közvitézek. A **76**. sz. Knebel báró gyalogezredtől: Könnyen sebesültek: Ferczak János és Skrobel József közvitézek. A **79**. sz. Jellacsics gróf gyalogezredből: Nehezen sebesültek: Sertic Ive, Baric Marco és Ivan Rosandik közvitézek. Könnyen sebesültek: Bura Franjo, Kunovic Joso, Mravvic Péter, Ruda Stanko, Pavloviv Rado, Samardzia Iván, Vojnovic Bozo, Gacesa Jura közvitézek. A **12**. sz. tábori vadászszázadtól: Nehezen sebesültek: Winter Ignácz kapitány, Hika József vadász.

A Klagenfurti tartalék-kórházban. A **17**. sz. Kuhn báró gyalogezredtől: Nehezen sebesültek: Kosziak Ferencz szakaszvezető, Stimac András tizedes, Corencic Ferencz közvitéz.

A **22**. sz. Weber gyalog ezredtől: Nehezen sebesültek: Alrisisic Mihály és Pavasovic Nikola tizedesek; Milas Iván, Buzo Jakab, Frazevuk Ilia, Curkovic Péter közvitézek. A **29**. sz. Scudier báró gyalog ezredtől: Nehezen sebesültek: Mirkov Justa, Hovasz Péter közvitézek; könnyen sebesült: Lazic Pál közvitéz. A **38**. sz. Mollinary gyalog-ezredtől: Nehezen sebesült: Szabó József közvitéz. A **27**. sz. tábori vadász-zászlóaljból: Nehezen sebesült: Muster János vadász. A **20**. utász-századból: Mattel Alajos tizedes nehezen sebesült.

A marburgi tartalékkórházban: A **8**. sz. „Abele báró“ gyalogezredtől: Nehezen sebesült! Berann Ferencz közvitéz. A **17**. sz. „Kuhn báró“ gyalogezredtől: Nehezen sebesültek: Palonz Lőrincz tizedes, Widergar Ferencz, Thurm János közvitézek. Könnyen sebesültek: Sretic János és Ankele Lőrincz közvitézek. A **22**. „Weber báró“ gyalogezredből: Nehezen sebesültek: Busdon Antal szakaszvezető, Keretic Mátyás tizedes; Zelkovics András, Bekovac Marko, Pitánka Pavo, Lovrinec Pargus, Bazar Ivo, Wisekruna Obra, Wujasin Luka, Branjak Bartlma, Bandolo Ikizier, Belokzpic Nikola, Erakovic Jowan, Stipanic Andre, Bilic Marko di Nikola. Blazevic Mio, Zanko Mio, Gosparic Mátyás, Tuila Máté, Grudinar Unte, Marianic Ivan, Czondic André, Kocman André, Samudsa Nicola, Kaudic Stojan közvitézek. Könnyen sebesültek: Pokar Albert őrmester, Rasso Fillopp szakaszvezető, Tondor Spira, Wuzenovic József, Pukalovic Péter tizedesek. Miclos Demeter Ilia, Abas Marian, Lusar Tódor, Prijc Tódor, Razo Simon, Karna Tódor, Mitrovic Wasa, Mocibob Iván, Saja Nikola, Duila Mila, Tesulat József, Braskovic János, Grubesic Iván, Rapo Gligeric, Marjos József, Kerkovic Iván, Kersun Ferencz, Milardovic Iván, Vurgic Jakab, Dobrota Spiro, Borkovic Miklós. Carnogorec Ilia, Guric Imre, Bukcevic Lázár, Millkovic János, Brailovic Unte, Wujanic Wazil, Strumjo Pál, Olnic Ilia, Cestan Joachim, Milosanic Imre, Bezlic Josa, Maric Nikola Peric Ciro közvitézek. A **26**. sz. „Mihály orosz nagyherczeg“ gyalogezredtől: Nehezen sebesültek: Landos Sándor szakaszvető. Bachmann István őrvezető, Buresch János, Való István, Stücksmann Jakab. Ambros Andre, Juhász Istv., Bartos Mihály közvitézek, könnyen sebesültek: Juszt Géza, tizedes, Gucka Mihály őrvezető, Beljanázky József, Zibola Marton, Jancsek Bartol, Uisenovsky Gyula, Nagy Mihály közvitézek, Uyak Mikály tizedes, Csibula György, Zolyomi András. Cseni Mihály, Skarna Toma, közvitézek.

A **29**. sz. „Scudier báró“ gyalogezretből. Nehezen sebesült Opacic Mihály közvitéz.

A **38**. sz. „Mollináry báró“ gyalogezredtől. Nehezen sebesült: Bajzak István, szakaszvezető, Kiss Sándor, Scharfenberger Imre tizedesek, könnyen sebesültek Ralla Márk szakaszv., Bárdi Istv., őrmester, Illés Zsigmond, Rácz János, Darida János, Kovács János közvitézek. A **46**. sz. Bernát, szász-meiningeni herceg gyalogezredtől: Nehezen sebesült: Molnár József közvitéz. Az **52**. sz. gyalogezredtől: Könnyen sebesült: Kucsovai Marian, közvitéz. Az **53**. sz. Lipót főherczeg gyalogezredtől: Nehezen sebesült: Csimec Jakab, Hrschak Lipót, Gudlek Jakab, Struk Tamás, Medur Iván, Slokau Janko közvitézek; könnyen sebesültek: Pavlovic Nikola, Bachum Tamás, Pasturkovic Jano, Domladovec Vratislav, Nevogradec István, Tordie Mate, Vetgan Franen, közvitézek. — A **9-ik** számu tábori vadászzászlóaljtól: Nehezen sebesült: Höferer Péter, Koll József, Floh Ferencz, Unterweger Bálint, vadászok: könnyen sebesültek: Weizer Alajos, Reiter Beatrin, Kramersherger József vadászok. A **10**. sz. tábori vadász-zászlóaljtól: Nehezen sebesült: Auer Ignácz, vadász; könnyen sebesült: Gaber Ferencz vadász. A **27**, sz, tábori vadász-zászlóaljtól: Nehezen sebesült: Kaltenegger Antal, örvezető; könnyen sebesült: Pfeifer Ede vadász. A **31**. sz. tábori vadászzászlóaljtól nehezen sebesült: Tann József, vadász. A **13**. sz. „Trani Lajos gróf“ dzsidásezredtől nehezen sebesült: Knezics Aedro, dzsidás. A **10**. sz. vártüzér zászlóaljtól könnyen sebesült: Petrie József, főtüzér. A katonai szekerészkartól nehezen sebesült: Guyas József, közvitéz.

Kelt Bécsben, 1878. szeptember hó 29-én.
A cs. és kir. közös hadügyminiszteriumtól.

Bosznia története,

(E. B.) Bosznia és Herczegovina elfoglalásáért hulló magyar vér szomoru emlékűvé teszi reánk nézve e kettős török tartományt. Több ezerből álló sebesültjeink és halottjaink gyászos áldozatai a telhetetlen kapzsiságnak és lelkiismeretlen kalandos politikának. Hagyjuk a jobb ügyért vérzeni méltó dicsőült fiainkat pihenni a távol föld sziklás bérczei között s vessük tekintetünket a még távolabb multba, mely e tartományok története felett borong s olvassuk ki onnan a tartományok jelentősebb eseményeit. Hadd lássuk annak a két tartománynak a multját, melyekért a mi diplomatáink oly epedő vágygyal sopánkodnak, s melyekért annyi dicső testvéreink vére kihullott.

Bosznia az egykor szent Száva herczegségének nevezett Herczegovinával egyesülten már századok óta Bosznia név alatt fordul elő. Kiegészitő részét már Herczegovina hozzácsatolása előtt jóval egész a mai napig vele egybeforrott Török-Horvátország vagyis Krajna is képezte. Ráczország (Ó-Szerbia), vagy a mint ma a Novibazári kerületnek nevezik. csak később lett Boszniához csatolva. Bosznia mai lakói, a szerbek, a VII-ik században jöttek be mai hazájukba s akkor a bosnyák nevet vették fel, de nyelvüket megtartották, sőt a tartomány ős lakóira is ráerőszakolták. — A bosnyák bánok előbb a szerb királyok hübéresei voltak, majd a horvát királyok alá adták magukat ugyanezen minőségben. Kálmán királyunk 1102-ben Horvátország királyává koronáztatván magát, Bosznia azontul is hübérese maradt és igy a magyar korona alá került. Azóta találjuk a magyar királyok czimei között Bosznia királya czimét is. — 1168-ból keltezett bosnyák okmányokon a bosnyák bán „Fiduciarius regni Hungariae“ elnevezéssel irta magát alá. 1352-ben, midőn Nagy Lajos királyunk nőül vette Erzsébetet, IV. Styepan bosnyák bán leányát, az leányának nászhozományául Herczegovinát adta Lajos királyunknak. Igy szállott Herczegovina a magyar szent korona birtokába, melynek később az a háboru lett kifolyása, melyet Lajos II. Tvartko bosnyák bán és sógora ellen vivott.

Ráczország (a Novibazári kerület) 1374-ben kapcsoltatott Boszniához és igy közvetve a magyar koronához. Boszniának és a hozzá kapcsolt részeknek birása már akkor is igen sok pénzébe és vérébe került a magyar királyoknak. 1382-ben Herczegovina visszakerült a bosnyák királynak (1376. óta a bosnyák bán királyi czimet használt) birtokába. Zsigmond királyunk 1408-ban hadjáratot inditott Tvartko bosnyák király ellen, ki a magyar birtokokat folyton háborgatta. Zsigmond szerencsésen megverte Tvartkot és Boszniának jelentékeny részét hatalmába keritette. Ezen győzelmének emlékére és a hozzája hü maradottak megjutalmazására alapitotta Zsigmond király a Sárkány-rendet, mely vörös keresztből s arany sárkányból állott, a sárkány farkát kör alakban nyakára tekerte.

Hogy magyarország akkor is tényleg ura volt Boszniának, mutatja többek közt az a körülmény is, hogy Tomasevics István, bosnyák király koronát kérvén a pápától, ez kérését visszautasitotta azzal az indoklással, hogy a korona adományozásával nem akarja megsérteni Magyarország királyát, melynek Bosznia hübérese. Az apa gyilkossággal tronjára jutott Tamasevics Styepán bosnyák király nem sokáig lehetett büszke királyi czimére, melyet apja vérének kiontásával szerzett; a sors keze őt is utolérte. A török birodalom gyors terjeszkedésének utját állotta Bosznia, s azért a hóditó II. Mohamed szultán 1463-ban utnak indult Bosznia meghóditására, melynek királya őt azzal is megsértette, hogy a neki fizetni kötelezetett adót meg nem fizette, hanem helyette a szultán követét bántalmakkal illette. — A szultán maga 50,000 emberrel ment Boszniába, megvette Bobovádot árulással; a különben jól megvédett Jajca ellenállás nélkül megadta magát. — Tamasevics Styepan nem hallgatva Mátyás királyunk tanácsára, ki neki a törökök ellen segitséget akart adni, Klyncsba menekült mindén kincsével. — Klyncs vára környéke mocsárokkal van tele, melyekben a nád bövében termett.— Mahmud pasa, a vár ostromlója, levágatta a nádat és felgyujtatta, hogy a vár védői meg adják magukat. Ez sikerre vezetett. A vár lakói azonnal követeket küldöttek Mahmud pasa táborába s a vár megadását igérték, kikötve maguknak, hogy az ő és királyuk élete megkiméltessék.

A pasa mindezt megigérte, mire a Klyncs vára megadta magát a törököknek. II. Mohamed szultán kedvetlenül fogadta vezérének igéretét, mert az ő hóditó elveivel nem fért össze, hogy az országuktól megfosztott fejedelmek életben maradjanak. Ali Bestami seikh, nagyhirben álló török főpap egy fétve által felmentette a szultánt az ő pasája által adott igéretnek megtartásától, sőt fanatismusa anyira vitte, hogy ő maga végezte ki az utolsó bosnyák királyt azon a téren, hol ő néhány évvel atyját kivégezte. A királyi herczegeket sátorukban fojtották meg.

Klyncs elestével 70 vár és több erősitett hely hódolt meg a törököknek, kik az országot igy hatalmukba keritették, hogy rövid birás után annak egy jelentékeny részét a magyaroknak visszaadják.

A bosnyák nemesek, kik előbbi kiváltságaikat biztositani akarták maguknak, áttértek az iszlamra, a hóditó vallására s ezek képezik ma is Boszniában az urakodó mohamedán elemet, mely azonban sohasem békült ki a török kormánynyal, sőt annak intézkedései ellen fegyveres erővel is nem egy izben ellenállott. Minthogy II. Mohamed szultán kitakarodott Boszniából, melyet oly gyorsan kezére keritett, a Boszniára jogérvénynyel biró Mátyás király azonnal 25,000 fővel indult Boszniába; a Poszavinát (Száva vidékét) és a Boszna és Unna közötti vidéket hatalmába keritvén Jajca falai alá tartott. A várost és erős várát Harambég török vezér tartotta megszállva, de az október 1-étől kezdve három hónapig tartó erős ostrom után feladta s Mátyás király hatalmába vette, s Székely Jánost tette kapitányává.

Jajca után Alsó-Boszniának minden vidéke megadta magát s Szapolyay Imrét tevén Mátyás király az ország kormányzójává, Haram béget és Jajca egész őrségét diadalmenetben magával vitte Budára.

A következő évben II. Mohamed személyesen indult Boszniába, hogy Jajcát visszafoglalja a magyaroktól, ostromolni is kezdé a várat, de Mátyás király közeledésének hirére visszavonult és nem is tett többé kisérletet Jajca visszafoglalására mely azontul magyar kézben maradt. — Mátyás király a szultánnak hadiszereit elfoglalván Zrebernik alá szállott és Zvornikot kezdé ostromolni, de az erős vár sikeresen ellenállott Mátyás hadserege minden erőfeszitésének, mire a tél bekövetkezése is akadályozta a vár további vivásában. Mátyás haláláig többé nem nyugtalanitották a törökök sem Jajczát, sem a többi bosnyák erősségeket, melyek magyar kézben voltak. A gyenge utódok alatt azonban, főleg pedig II. Lajos alatt Jajcza alatt is birtokáért sok magyar ás török vér festette pirosra annak szikláit. A törökök számtalanszor tettek igen nagy erőfeszitéseket, hogy e jelentékeny pontnak birtokába kerüljenek, melytől függött majdnem egész Horvát- és Tótországnak sorsa.

A Zrinyiek, Frangepánok és hazánk történetének több kiváló bajnoka még megtartotta egy pár esztendeig e fontos várat, de a mohácsi vész után már nem voltak képesek hadaink daczolni a győzelmes török hatalommal. Jajca tiz napi ostrom után 1527-ben megadta magát a törököknek és utánna a többi várak is egymásután meghódoltak a töröknek. Dubica 1538-ban, Krupa és Novi 1565-ben jutottak török kézre, még legtovább maradt birtokunkban Bihács, melyet 1591-ben foglaltak el a török hadak.

Bosznia török tartománnyá levén, az a törökök kormányrendszere szerint szerveztetett és reformáltatott.

Az előkelők, kik áttértek a hóditó vallására az uralkodó elemet, a nemességet képezték s bégeknek zeveztettek, a földbirtokos osztály aga czimet visel. A nép tömege, mely megőrizte vallását, rája elnevezéssel az elnyomott, teherviselő osztályt képezte. A bosnyák nemesség a föld népét annyira zaklatta és elnyomta, hogy magának a török kormánynak nem egyszer kellett annak védelmére közbe lépni, mi miatt a nemességnek haragját és gyülölségét vonta magára. A bosnyák nemesség azonban nyakára nőtt a török kormánynak és számtalan véres felkelésben éreztette hatalmát a török kormánynyal,

Magyarország részéről nem egyszer tettek kisérletet Bosznia visszafoglalására, a mi katonailag nem egyszer sikerült is; de politikailag nem jutottunk Bosznia birtokába. Badeni Lajos 1668-ban átkelvén a Száván, a Derventnél táborozó törököket megtámadta és fényesen megverte, Zwornikot, Jaszenovácot, Brcskát és Bányalukát is elfoglalta. Erdődy bánnak azonban nem kedvezett a szerencse Bihácsnál, onnan el kellett vonulnia, de az Unna mellett ő is szép diadalt aratott a törökön. 1689-ben Brod kapitánya megverte a zworniki Szandsák béget Tuzlánál, s még ugyanabban az évben Draskovics bán egy 50,000 emberből álló török hadsereget vert meg Kosztajniczánál. 1690-ben Battyányi Ádám bán több várat keritett hatalmába és az Unna vidékén győzelmesen vezette fegyvereit.

1697-ben Jenő, szavoyai herczeg a zentai ütközetben, (1697. szept. 11-én) kivivott győzelmét kizsákmányolni akarván, 4000 lovassal és 2000 gyaloggal indult Bosznia meghóditására. Doboj, Maglaj, Zepcse és Vranduk megerősitett várai és bekeritett helyek hatalmába kerültek.

Diadalmas előnyomulásának kilenczedik napján már Boszna-Szeraj falai alatt állott. Az alsó város már hatalmában volt, a várat egy tábori követtel felkérette; de a török parancsnok ingerültségében azt lelövetvén, Jenő az alsó-várost felégette s több foglyot magával hurczolván, visszatért ugyanazon uton. — Az egész expeditió 20 napba került. Azóta csak jelentéktelen és kevés eredménynyel járó vállalatok történtek Bosznia ellen. A tartományok történetét ezentul inkább belvillongások tölték be, melyek a török vezérek és maga a szultán ellen intéztettek.

A kiváltságaikra féltékeny bosnyák nemeseknek a törökök iránti gyülölete különösen 1826-ban tört ki erősebb lángban, midőn Mahmud khán gázi a janicsárokat eltörölte s az ezen intézkedését tudató ferman Travnikban (Bosznia akkori székvárosában) köztudomásra hozatott. — A kormányzónak menekülnie kellett s a helyébe oda érkezett Abdurrahman pasa csak két évig tarthatta fenn a rendet vas szigorral, melylyel a felkelők ellen fellépet. A felkelés megint kitört s Abdurrahman csak futással menthette meg életét. — Utódját, Musztaj pasát szintén elkergették a felkelők kik élükön Huszejn Kapitánovicscsal rendes szervezetü csapatokká alakultak és a Rigó-mezőre gyültek, számra mintegy 30,000. — A felkelők itt az albánok hasonszőrü csapataival egyesülve a gyaur szultánt trónvesztettnek nyilvánitották és azzal a szándékkal indultak Konstantinápoly elé, hogy ott az igaz iszlamot igtassák a hitetlenség helyébe. A vad felkelő bosnyákok már több várost keritettek hatalmukba és Bulgáriát elpusztitva nyomultak előre.

Resid pasa nagyvezir ment a felkelők ellen s közöttük különféle módon meghasonlást támaszt-

KÖZGAZDASÁG.

Az osztrák-magyar bank megalakulása.

Az osztrák-magyar bank a tegnap tartott közgyülésen megalakult.

De mi jót várhatna Magyarország e banktól?

A bank alapszabálya nagy vonásaiban, főbb elveiben a régi maradt. — Eltérés csak a formalitások kérdésénél van.

Választottak igenis külön igazgatóságot a budapesti bank osztály számára, azon két igazgató helyett, kik itt az ügyeket idáig vezették, de ezzel semmit nem nyertünk.

Rusz és Kerstinger lettek a bank közgyülése által az osztrák nemzeti bank igazgatóságának javaslatára a főtanács azon tagjai gyanánt megválasztva, kik a budapesti osztályban a legnagyobb befolyással fognak birni, mert ők a bécsben székelő központi választmányban is tagok.

Előbbeni, előbb is a pesti bank egyik igazgatója volt, utóbbi pedig egyik biráló. Legtöbb szavazatot 102, Kerstinger azért kapott, mert ez az ur arról volt ismeretes, hogy ő az osztrák nemzeti bank közgyülésein Magyarország nevében szokott mindig köszönetet és elismerést szavazni a bankvezénylő egyéniségeinek. De a mi az üzleti szakismeretet s a szélesebb látkörü felfogást illeti, a mit egy bankigazgatótól meg lehet kivánni, annak Kerstinger ur teljesen hijában van.

Már ezen személyek megválasztása mutatja azt, hogy a bank közgyülése egészen a régi osztrák szellemtől volt áthatva. Bezzeg, ha a magyar kormány komolyan akarta volna, hogy Magyarországnak a banküguyi vezetésénél a hazánkat megillető befolyás biztositassék, akkor már idejében rajta kellett volna lennie, hogy hazafias érzelmü, az ország felvirágzását szivén viselő emberekből alakittassék meg a bank budapesti osztályának igazgatósága, s hogy ez osztályt a főtanácsban egészen más szabásu emberek képviseljék. Hiszen a módokat és eszközöket elvégre megtalálhatta volna, a magyar kormánynak annyi mindenféle alap van a kezében, hogy azok egy részét bankrészvényekben is elhelyezhetné, és legalább addig, mig a magyar közönség megszokja azt, hogy az ország hitelügye felett uralkodó bankot jókezekre bizza, maga a kormány őrködhetett volna a magyar érdekek megóvása felett a közgyülésen. De a kormány ezt nem tette s a miképen egyátalában nem törődött a multban az ország közgazdasági érdekeivel, szintugy most sem látszott törődni hitelérdekeinkkel.

De nem csodáljuk! Széll Kálmán pénzügyminiszter elveszté teljesen a fejét, s már nem érzi képesnek magát arra, hogy tárczáját megtarthassa. Ő vette el az országtól a lehetőséget, hogy az indirect adókból és a vámokból nagy bevételünk lehesen, s most hogy a háboru miatt rendkivüli nagyobb kiadás merült fel, már nincs is mód e kiadást fedezni a nélkül, hogy amit eddig épitett mindent romba dőlve ne lásson. Mint Marius Carthagó romjain kesereg ő most saját siralmas müve romba dölte felett; s még hozzá az a keserü lelki furdalás is bánthatja, hogy más pénzügyminisztertől is elvette a lehetőséget a pénzügyi zavarokból ki gázolhatni. Hogy juthatott volna tehát neki eszébe ily órákban gondolni arra, hogy a banküguyben legalább azt a kis befolyást érvényesithesse, amit a közös bankról szóló elhibázott törvény fennhagyott.

Az uj bank megalakulásánál a kormány nem tett eleget kötelességének, most következnek a bankfiókok felállitása. Vajjon ki fog e kérdésben őrködni az ország érdeke felett. Vagy ezt is csak egészen az osztrák nemzeti bank volt vezér embereire bizzák? A folyó évben decz. 31-ig 4 uj bankfióknak kellene életbelépni és 1879-ben még háromnak. E kérdésnél legalább a statisztikát vegyék a kézbe és ekkor látni fogják, hogy mint legnépesebb sz. kir. városok igényt tarthatnak bankfiókokra:

1.	Szeged	72,598 lakossal
2,	Szabadka . . .	56,649 „
3.	Hódmezővásárhely	50,821 „
4.	Pozsony! . . .	44,562 „
6.	Kecskemét . . .	42,436 „
6.	Arad	30,066 „
7.	Kolozsvár . . .	25,155 „

Nem mondjuk, hogy egyedül e tekintet legyen az irányadó a bankfiókok odaitélésénél sok más tényező, nevezetesen az iparos és kereskedő közönségnek aránya is tekintetbe veendő, de elvégre a népesség mégis egyik főtekintetet kell, hogy képezzen. — Ez oly nagy aránytalanságoknak nem szabad előfordulni, minőket az osztrák bank igazgatóságának eljárásánál láttunk.

Az uj bankosztály igazgatóságától azt is elvárjuk, hogy üzletét egészen más elvek szerint rendezze be, mint az osztrák nemzeti bank igazgatósága, mely csak ezer forintos váltókat szokott volt leszámitolni, mig a kis váltókat rendszerint visszavetette, holott a franczia banknál 10—100 frankos váltók képezik a leszámitolás nagyobb felét.

A kormánytól várnók, hogy e tekintetben tegyen valamit. Csakhogy, most minden csak provisorius; a kormány is az. De reméljük: megvirad még valaha a banküggy terén is!

A budapesti gabna és értéktőzsde okt. 1.

Gabnatözsde. Buza ma sürgősebben kináltatott, de a malmok nem igen mutattak vételkedvet, ugy, hogy a tulajdonosok kényszeritve voltak, ma ismét 5 krral olcsóbban adni áruikat mint tegnap. Az átlagos irányzat lanyha minden gabnanemüben, s a mai buzaforgalom 10.000 mm.

A következő hivatalos jegyzések történtek:

Buza, tiszavidéki 100 mm. 80.5 és 100 mm. 79.5 á 9.75, 200 mm. 79.8 á 9.90, 100 mm. 79.4 á 9.75, 100 mm. 79 és 100 mm. 78 á 9.—, 300 mm. 79 á 9.22½, sárga, 100 mm. 78.8 á 8.75, 200 mm. 78.7 á 9.52½, 800 mm. 78 á 9.10, 100 mm. 77 á 9.25, 100 mm. 77 á 8.80, sárga, 100 mm. 77 á 8.50, sárga, 100 mm. 77 á 8.65, sárga, 100 mm. 77.5 á 9.30, 200 mm. 76 á 8.75, 200 mm. 76.5 és 200 mm. 76 á 8,75, 200 mm. 76 á 8.80, 200 mm. 76.8 á 8.75 sárga, 100 mm. 75.5 á 8.20, 200 mm. 74 á 7.25, üszögös, 100 mm. 76.5 és 100 mm. 74.4 á 7.25, mindannyi három hónapra.

Pestmegyei 100 mm. 78 és 100 mm. 78.7 á 8.50, 350 mm. 77 á 8.—, 100 mm. 77 á 8.05, 100 mm. 77 á 8.10, 100 mm. 76 á 7.85, sárga; 100 mm 76 á 7.70 sárga, 200 mm. 75.5 á 7.50 sárga, mindannyi három hónapra.

Bánáti 100 mm. 76 á 7.70, 100 mm. 75 á 7.—, 200 mm. 74.5 á 7.25, 100 mm. 73.3 á 6.50, hozzáadással, 200 mm. 72.5 á 6.25, mindannyi három hónapra.

Északmagyar 100 mm. 77.5 á 85, azonnal fizetve.

Határidő-üzlet általán véve lanyha és változó, a buza 7½ kr, a tengeri 2½ kr, a hibás zab 3 krral olcsóbban kináltatott.

Usance-buza szeptemb.—oktoberre 8.62½—8.67½.

Tavaszi buza 9.92½—9.97½.

Tengeri május—juniusra 5.17½—5.22½.

Zab szept.—octob. 5.75½—5.80½.

Tavaszi-zab 6.25—6.30.

Értéktőzsde. A harcztéri események jelenleg a bőrzén másodrangu szerepet játszanak. Nem gondol senki sem a granicsár tábornokok által Bosznia és Herczegovinából sürgönyzött győzelmi hirekkel. A bőrzét jelenleg a magyar kormány illetőleg a pénzügyminiszter lemondása foglalkoztatja. Senkisem hitte, hogy a vasárnapi népgyülés oly imposáns legyen, és a tőzsdei rendesen igen jól értesült körökben azon hir kering, hogy Széll Kálmán pénzügyminiszter lemondására a népakarat oly egyhangu nyilvánulása volt befolyással. Ennek folytán a nyeremény értékek estek.

Az állampapirok szintén gyengültek; legészrevehetőbben a magyar arany rente. A malmok élénken kináltattak.

A devisek és valuták ja vultak. A forgalom korlátolt maradt.

Az előtőzsdén az osztrák hiteirészvények 232.—50—234-en, a déli tőzsdén 231.80—232.50-en voltak forgalomban. A magyar hitelrészvény 208.50-en, a magyar arany rente 84.25—84.30-on záródtak. A többi érték közül a hazai takarékpénztár 2415; a földhitel intézet záloglevelei 93.25-ön voltak forgalomban. Az „Unio“ viszont-biztositó társulat 135-ön záródott. Váltók Londonra 115.90-en maradtak.

Zárlat: Magy. vasuti kölcs. 98.50—99.—, keleti vasut I. 64.50—65.—, keleti vasut II. 74.50—75.—, 1877-diki állam kötvény 65.—,—66.—, m. jut. kölcs. 78.——78.50, m. kincst. utal. II. 112.—112.50, m. arany jár. 84.25—84.50, földtetherment 77.——78.—, temesv.-bánáti v. 75.——76.—,szőlődézsma vált. 83.——83.¼, municipalis b.—.——.—, magyar hitelbank 208.50—209, Angló hungaria —.——.—, iparbank 40—41, lipótvárosi bank 30.—32.—, osztrák hitel részv. 231.80 232.—, kereskedelmi bank 136.——134.—, pesti kereskedelmi bank 555—560, pest-budai kézmüves bank 55—56.—, magy. általbizt. társ. 2020 2040—, Pannonia biz. int. 460, pesti bizt. 93.50 94.—, Unio 134—136, Concordia malom 446—450, pest-budai malom 1150—1180, Erzsébet gőzm. 250—251, hengerm. 665—675, Luiza gzm. 237—238, molnárok és süt. gzm. 335—345, Pannonia mal. 1320—1330, Victoria gzm. 410—405, Alföld-fiumei vasut 119.50—120.50, északkel. vasut 116.50 117.50, erdélyi vasut —.— — —.—, kassa-oderb. vasut —.—.—.—.—, pesti közuti vas. 180.——182.—, osztr. állam v. —.——.—, budai hegyi pálya 51—54, központi hazai takarék pénztár 87.——87.50, pesti I. hazai tak. pt. 2410—2420, főv. tak. pénzt. 363—366, pesti külvárosi 50—48, alagut részv. 75.——76, Ganz-féle vasöntőde 224—226.—Gschwindt szeszgy. 250.—255, gyapjum. —.—.—, Athaenaeum 295—300, Pesti könyvnyomda részvény társ. 490—500, Salgó-Tarján 93—, Schlick-féle vasgy. ——80, első magy. serfőződe 300—305, sertéshizlaló 134—135, spodium részv. 215—220, pesti keresked. bank 6%-os záloglevelei 93.75—94.25, hitel sorsjegyek ——.——

Pénznemek. Arany 5.48—5.50, 20 frankos arany 9.32—9.34, ezüst 100.——100.25, bir. márka 57.45—57.55. Váltók Párisra 46.30—46.40, Svájczra 46.——46.10, Londonra 116.10 116.60.

Esti tőzsde. Az esti tőzsdén az árak észrevehetőleg estek. — Az osztrák hitelrészvények 231.50—231.80 között voltak forgalomban, s 232-ön záródtak. A magyar hitelrészvények 290-en kináltattak, per ultimo.

Marhavásár.

Bécs, okt. 1. (Az „Egyetértés“ távirati tudósitása.) (St.-marxi sertés-vásár.) Felhajtatott összesen 3809 db. és pedig 1222 db. hizott, 1084 darab közép bakonyi és 1503 db. malacz. Ezek között volt fajszerint 1094 magyar, 1053 oroszlengyelországi, s 1212 db. szerb. A készlet nagymennyisége miatt az üzlet lanyha volt s az árak véltozók. Az árak következők: hizott bakonyi 44.50—46, közép 40—44; malacz 32—44. Zsir és szalonna 60—63, száz kilogrammonkint. Utólagos jelentés a tegnapi st.-marxi marhavásárról. Felhajtatott 4020 db. vágó marha, és pedig fajszerint következők: 2298 db. magyar, 1541 lengyel, és 131 db. német, ezek között volt 2052 db. hizott, és 1968 db legelői marha; és pedig 3309 db. ökör, 97 db. bika, 342 db. tehén' 272 darab bivaly. Eladatott Bécs részére 955 db., a vidék részére 2785 db. el nem adatott 68 db. Az árak következők voltak; magyar hizott ökör 56—60; lengyel 56—59: német 56.50—59; magyar legelői ökör 48—57; bivaly 43—48 száz kilogrammonként. Lábon darabjáért 70—200 forintot fizettek.

Gyapju.

Bécs, szept. 30. A hónap kőzepén az üzlet pangani kezdett, s e pangás tartott egész a mai napig. Fogyasztóink felette tartózkodón viselték magokat. Ennek oka leginkább a rosz pénzviszonyokban keresendő, nemkülönben abban, hogy gabnakiviteli reményeink nem teljesültek. A középminőségü gyapju ára még mindig nyomott, sőt a finom áru, mely után még annyi usztusban igen élénk volt a kérdezősködés sem keresett. — Raktárainkban különösen közép gyapjuból igen nagy a választék. A forgalom élénkülésére mindaddig nem gondolhatunk, mig a politikai láthatár nem tisztul.

Vidéki-piaczok.

Temesvár, szept. 30. (Az „Egyetértés“ tudósitása.) (Gabnaüzlet.) Buza 5.40—5.60, 6.20—6.50, 6.75—7., 7.10—7.30, 7.80—8.50. rozs (idei) 5.15—5.25, árpa (idei) 4.90—5.60, (ó) 6.50—7., zab (idei) 4.70—5., tengeri (idei) 3.70—3.80 repcze 11.—11.70. (Szeszüzlet,) Nyers, hordó nélkül 32.50, finomitott 35.50.

Magy-Becskerek, szept. 28. (Gabnaárak.) Buza 6.50—7.50, alsóbbrendü 5—6 frt, takarmány árpa 4.40—4.60, zab 4.70—5., száz kilogrammonként.

Bács-Földvár, szept. 28. (Gabnaárak.) Buza 6.50—7., árpa 4.40—4.50, zab 5.10—5.20 száz kilogrammonként.

Szentes. Szeptember 28. [Gabnaüzlet.) Több ideig tartó szárazság után végre megkezdődett az esős időjárás. Ez részben kedvező, a szántásra, másrészt pedig a szőllő és kukoricza szedést hátráltatja.

A gabnaüzlet hetek óta folyton hanyatlik. Az árak következők: Tiszta buza (piros) 8.50—8.30, 7.80; árpa 5.50, tengeri 6, (csöves) 2.40, zab 7, métermázsánként.

Baja, szept. 29. (Gabnaárak.) Tiszta buza 7.80—8, rozs 5.60—5.65, zab 5.20—5.30, árpa 5—5.10 méterm ázsánként.

Győr, Szept. 30. (Gabnapiacz.) A gabnaüzlet még folyton pang. A buzából absolute nem fordult elő semmiféle üzleti kötés sem, mert mind a fogyasztók, mind a szállitók tartózkodón viselik magukat. A mult heti árak csak nagy nehezen birták magukat fentartani s csakis névlegesek. Győri buza 7.50—8; 8.10—8.60; bánáti 9.70—9.90; rozs 5.80—6.10; 6.20—6.40; árpa hangulata lanyha: 6—6.20; a jobb minőségü 6.70—7.20; zab (csatorna) 6—6.10; (idei) 5.70—5.80.

Vág-Ujhely, Szept. 28. (Gabnaárak.) Buza 9—9.50; rozs 6.90—7.10; árpa 7—8; zab 5.30—6.20, métermázsánként.

Vegyes közlemények.

Kereskedelmi szerződés Szerbiával. A jul. 8-án Berlinben Andrássy gróf és Risztics ur által aláirt vasuti-, kereskedelmi, vám- és hajózási szerződés szövege következő:

1. Az osztrák-magyar kormány kötelezi magát, hogy vasut hálózatát 3 év alatt Szerbia vasuthálózatával kapcsolatba hozza Nándorfehérvárott. A szerb kormány a maga részéről kötelezi magát, a kormány határozataival egybehangzóan kiépiteni a tervezett vasut-vonalakat, melyek egyrészről Belovár át és másrészről a szaloniki-mitrovicai vonalon át a korábbi határra Alexinác mellett fognak vezetni. Kötelezi magát továbbá a Nándorfehérvár és Nis közti összekötő vonalat kiépiteni és forgalomban tartani. E külön vonalak épitését 3 év alatt be kell fejezni. A kormány közösen oda fog hatni, hogy az illető bolgár és ozmán összekötő vonalak egyidejü csatlakozása biztositassék.

E vonalok épitése és üzemkezelése egyforma lesz és az arra vonatkozó szabályzatoknak, a mennyire lehetséges az osztrák-magyar vonalokon és a volt ruméliai hálózat vonalain érvényben voltakkal egybehangzóknak bell lenni.

E czélból közvetlenül a békekötés után Bécsben egy Ausztria-Magyarország, Szerbia és Bulgária képviselőiből álló bizottság fog összeülni, melynek az lesz feladata, hogy az emlitett államok és illető társulatok között a stipulátiók keresztülvitelére egyezményt dolgozzon ki és másrészt az illető kormányok nevében és illetékességük határain belül az összes kérdéses vonalak forgalmát vezessék és felügyeljenek rá.

2. A kereskedelmi viszonyok Ausztria-Magyarország és Szerbia közt oly módon fognak szabályoztatni, hogy a két állam áruczikkeinek kölcsönös forgalma lehetőleg könyittessék és a két ország közti szoros és tartós viszonyok megszakadt fejlődése ujból előmozdittassék. Tekintettel a határtartományok különös szükségleteire, a határforgalom kölön eljárás alá helyeztetik. E czélból Ausztria-Magyarország és Szerbia kölcsönösen kötelezik magukat egy az emlitett czélnak megfelelő kereskedelmi szerződés kötésére. Egyidejüleg a két ország közt kötendő vámegyesség kérdését is meg fogják vizsgálni, amennyibeu ezt a két szerződő fél érdekei megkivánnák. Bármely szerződési forma fogadtassék el, mindkét fél kötelezi magát, hogy közvetlenül a béke szentesitése után e tárgyban konventiót köt.

E czélból a két állam képviselői az emlitett keléttől számitott 4 hónap mulva, vagy ha lehet, előbb is Bécsben össze fognak ülni.

3. Mig Ausztria-Magyarország magára vállalja, hogy a szabályozási munkálatokat a vaskapunál és az orsovai vizeséseknél a fejedelemség pénzbeli segélyére való igény nélkül fogja eszközöltetni, viszont Szerbia kötelezi magát, hogy megadja mindazon könnyitéseket, melyek a munkálatok kivitelének érdekében igényeltetnének, a mennyiben szükséges volna ideiglenesen a szerb partot igénybe venni. A vaskapun keresztül való hajózásra vonatkozólag, Szerbiának a legnagyobb előnyben részesülő nemzetek kedvezményei biztositattnak. A két kormány kötelezi magát, hogy ha szükséges, a jelen egyezményt országaik törvényhozó testületei által jóváhagyatják.

Bz orsz. magyar iparegyesület épitész és épités ipari szakosztálya szerdán f. é. oct. 2-án d. u. 6 órakor az egyesület helyiségében (Károly körét 10. sz. I. em.) ülést tart, melyben a tagok résztvenni kéretnek. Fontosabb tárgy: A 2-ik tervezési pályázat eredményének átadása a biráló bizottságnak.

Az első erdélyi vasut elsőbbségi kötvényei ma délelőtti kilenczedik kisorsolásánál a következő száz ötvennyolcz kötvény huzatott ki: 475 2883 3068 3579 4189 4285 4882 6361 6840 7153 7390 7942 8170 8464 11169 11941 12015 12251 12633 12635 13478 13599 14144 14361 15212 18108 18393 18477 18687 19282 20921 21044 21235 24752 24950 25137 25256 25292 26702 30642 31614 33116 35199 36648 38393 38938 40769 40901 40903 41854 42072 42210 43865 44649 44748 44772 45618 45650 46152 46389 46553 47194 49046 50295 50891 51123 51976 52370 52775 52925 53408 55419 45454 56146 56369 57729 58206 59498 60820 60947 62008 62643 62665 62863 63278 64831 65097 65499 65503 65754 66254 66288 66500 66519 66578 67285 67327 67760 68286 68613 69567 70361 72163 72682 73425 74967 75597 75700 76149 76962 77626 78213 78442 79678 81713 82346 82438 82518 82840 83519 83931 86115 86403 86435 86516 86624 87338 87428 88922 89447 89671 89696 89739 90355 90367 99615 90685 91478 91935 92614 92845 94377 95528 96585 96604 97417 97562 98356 98897 98967 100355 101357 102215 102237 102708 103846 104590.

— **Cs. kir. osztrák államvasut társaság.** Az egyrészt ezen vasut Kőbánya, Budapest, Palota, Marchegg és Pécs állomásai, másrészt más magyar vasutak közt történő közvetlen áruszállitmányokra vonatkozólag 1877. julius 10-én kibocsátott fuvar-dijárszabályzathoz IV. sz. függelék jelent meg, mely egyrészt Budapest állomás (osztrák államv.,) másrészt a tiszavidéki vasp. Csány, Forró Encs, Hidas- Németi, Kassa, Szerencs, Szikszó, Tisza-Lucz, Tokaj és a magyar éjszakkeleti vasut Alsó Mislye. Bodrog-Keresztur, Legenye-Mihályi, Liszka-Tolcsva, Perbenyék, Sárospatak, Sátoraljа-Ujhely, Szalánez és Szomotor° állomásainak közvetlen fuvardijtételeit tartalmazza. A vonatkozó példányok a nevezett ügyvezetőségnél és állomásokon betekinthetők s az osztrák államvasut forgalmi igazgatóságánál (Bécs, Pestalozzigasse 8. sz.) megkaphatók.

Figyelmeztetés. A szász-osztrák-magyar kötelék forgalom 1876. junius 15-n kelt különleges gabna-dijtáblázathoz meg jolent a folyó évi október 10-étől érvényes VI-dik pótlék, mely a magyar állomásokról a szász államvaspálya Mosel, Oschatz, Wurzen és Ohberschlema álomására mérsékelt dijtételeket tarlalmaz. — Példányok megtekinthetők az illető igazgatóságok és állomásokon s az osztrák államvaspálya társulat forgalmi igazgatóságnál Bécs, Pestalozzigasse 8. sz. meg is szerezhetők.

Figyelmeztetés. Folyó évi november 1-jével az egyfelől Hamburg (köln-mindeni pálya) Harburg, Bremen, Bremerhafen és Geestemünde, másfelől a Ferdinánd császár északi pálya, az osztrák államvaspálya és a tiszai vaspálya állomásai, V. Bodenbach közötti egyenes forgalom dijtáblázatához tartozó X., XI., XII., XIII. és XIV-dik pótlékokban tartalmazott a hordó-, épület-, haszon-, szerszám-, donga- és abroncsfának Bécscsel (déli vaspálya) átmenetileg, illetőleg Floridsdorffal való forgalombani kivételes dijtételei érvényen kivül helyeztetnek. Az érvényen kivül helyezett kivételes dijtételek helyébe az egész kocsirakományoknál november 1-től a fent emlitett jelentésekbe mindenütt a D osztály megfelelő dijtételei jönnek alkalmazásba.

Napirend október 2-án.

Naptár. Szerda Kath.: Leodegár. pk. vt. Protest.: Leodogár. Görög-orosz: 20. Eushát. Napkél 6 óra 2 perczkor. Nyugszik 5 óra 36 perczkor.

Muzeumban nyitva van a képtár d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Eszterházi képtár nyitva d. e. 9 órától d u 1 óráig.

Orsz. közmunkatanács ülést tart d. e. 11 órakor.

Főv. közgyülés d. u. 5 órakor.

Az épitész és épités ipari szakosztály ülése d. u. 6 órakor Károly-körut 10. sz. I emelet.

Orsz. gazdasági és tanszermuzeum d. e. 10—12 és d. u. 2—4 órák közt nyitva.

Orsz. képzőmüvészeti csarnok d. e. 9 órától d. u 4 óráig nyitva.

Egyetemi könyvtár d. u. 2—7 óráig nyitva.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva d. u. 3—7 óráig.

Az állatkert nyitva egész nap.

Hajóforgalom szeptember 30-án.

A fővárosi Duna balpartján következő vizi járművek kötöttek ki: Budai András m. h. 50 mm. gyümölcscsel Tóthfaluból. Tövis András m. h 30 mm. gyümölcscsel Veröczéről. Horváth József dereglyéje 40 mm. gyümölcscsel Dömösről. Fitz Jakab m h 797 mm, árpával Ráez-Almásról. Mihalovics Lőrinez ladikja 50 mm. gyümölcscsel Pilis-Maróthről. Szabó András ladikja 10 mm. gyümölcscsel Veröczéről. Pásztor István ladikja 9 mm. gyümölcscsel Veröczéről. Fischer Zsigmond m. h. 1500 mm. buzával Novoselláról. Harton András dereglyéje 20 mm gyümölcs, 8 mm. burgonya, 10 mm. kukoricza és 800 liter borral Siget-Ujfaluból, Weiss és Neumann m. h. 1544 mm, buzával Kalocsáról. Luczenbacher Pál m. h. 348 km. tüzifával Szobból. Freund és Trebieser m. h. 70 mm. bab, 500 mm. buza, 586 mm. árpa és 344 mm. zabbal N.-Becskerekről. Wallenfeld Károly m. h. 80 km. falkővel Visegrádról.

Kivonat a hivatalos lap október 1-sö számából.

Árverések a vidéken. Schwarz Ferencz 1000 frtra b. ingatl, okt. 15. Rohonczon. Brück János 6855 frtra b. ingatl. okt. 14. Uj-Bessenyön. Franez Károly 1000 frtra b. ing. okt 14. B.-Gyulán. Lechner János 5000 frtra b. ing. nov. 4. Nagy-Kikinda. Vállinger Fórianné 1215 frtra b. ing, okt. 30. Maisson. Karabás Gruja 1370 frtrv b. ingatl. okt. 17. Duboszon. Beth Pál né 1084 frtra b. ingatl. okt 30 Lendva-Lakoson. Dragoj Pável 1308 frtra b. ing. nov. 8. Kis-Becskereken Radoszávcsev Jccza 1881 frtra b. ing. okt. 28. N.-Kikinda. Jekits Mita 2073 frtra b. ingatl. októb. 5. Győr. Kroh Lipót 1006 frtra b ing. okt. 17. K.-Tetényen. Dobsony Pal 1100 frtra b ingatl okt. 11. Kőhidgyarmat. Böhm Terézia 2751 frtra b. ing. okt. 30. Derecska. Iszakov Jakab 2905 frtra b ing. okt. 25. Dinyás. Artbauer Teréz 1000 frtra b. ing. okt. 8. Hegyeshalmeu. Bayer Márton 1250 frtra b. ingatl. okt. 8. Bolkácson. Deak Vendelné 3754 frtra b. ing okt.b. 28. Hegy-Sur Rigó István 7100 frtrs b. ingatl. okt. 29. Torony. Fink Károly 10180 frtra b ingatl. nov. 29. Pozsony.

Csődhirdetmény. Engler Farkas fia bej. kereskedő czég ellen bej. nov. 27. 28. és 39. id. tömegg. dr. Mandel Samu ügyv.

Csődmegszüntetés, Somogyi László magyaradi birtokos ellen.

Pályázatok. A nyiregyházi kir. jbiróságnál irnoki, a m.-szigeti kir. tszéknél irnoki, a bpesti kir. tszéknél irodatiszti, a zilahi kir. tszéknél I-sö oszt. jegyzői állomásokra.

Kalauz.

Miniszterelnökség Budavár, gróf Sándor-palota Hiv. fogadás szerdán délután 5—6 óráig.

Honvédelmi miniszterium Budavár, Szt.-Háromságtér 123. sz. Hiv. fogadás, vasárnap déli 10—2-ig mindenkor előleges feljegyzés mellett.

Belügyminiszterium Budavár, országház. Hiv. fogadás, szerdán 5—6 óráig.

Pénzügyminiszterium Budavár, Sz.-Háromság-tér 124. sz. Elfogadás, szerdán d. u. 5—6 óráig.

Földmiv. ipar s keresk. miniszterium Budapesten Ferencz József-tér Nákó-féle házban. Hiv. fogadás, szombaton d. e. 9—10 óráig.

Közlekedési miniszterium Pest tükör-uteza 1. sz. Hiv. fogadás, csütörtök d. u. 5—6 óráig.

Igazságügyminiszterium Pest, Deák-uteza 14. sz. hivatalos fogadás vasárnap d. e. 11 órától d. u. 2 óráig.

Csávolszky Lajos
felelős szerkesztő és kiadótul jdonos.

Nyilt-ter.

„A népek és egyének erélyessége a megpróbáltatások idejében bizonyul be legjobban.“

— Ad melius informandum. —

Válaszul egy tudósnak.

Levelemben kijelentém volt ugyan: hogy örökkétartót csak a mindenség alkotója teremtett.

Ezzel tehát világosan beismerve emberi gyarlóságomat, legkevésbé sem adtam okot, képtelenségek után való ily törekvésnek rámfogására.

A felvilágosodott, — s miként azt mindannyian hangoztatni szeretjük — a tudomány ugy, mint a müvészetek terén már annyira előre haladott modern-cultur-világban azoban, sok oly dolog is van, mit a régi korszak lehetlennek tartott, és mégis, nem csak hogy lehetővé lett, sőt tényezőül szolgál a jelenben, az összes emberiség haladási fejlődésének.

Az tehát, miszerint némely könyvekben, mintegy sarktételképen hangsulyozva van: hogy milehetséges és milehetetlen, korántsem bizonyitja azt, hogy a jövő kor, a most még lehetlennek tartott dolgokat majdan lehetőkké ne változtathassa át.

Mert kérdem: hány ezer meg ezer év lefolyása kellett csak annak bebizonyitására, hogy anyaföldünk nem áll, hanem hogy folyton forog és mozog? — hogy a villám elemeit kikutatva és megismerve, azt már némileg fékezni is képesek vagyunk? hogy gondolatunk most már egy világrészből a másikba sodronyuton röpül? stb.

Valóban nem foghatom fel tehát, hogy hogyan lehet egy tudós annyira elfogult, miszerint a jövőtől megtagadja azt, mit a mult idők oly fényesen igazolnak.

S habár azon készülék — legyen az bár mi — melyet emberi ész és kéz állithat elé, sohar sem lehet ugyan örök, — mivel az, épen az ő ökkévaló mindenséget képező elemeire oszlik fel utóvégre is, s más meg másalakot ölthet: hanem hogy mindaddig, mig valamely emberi münek szerkezete tökéletesen ép, az szakadatlanul legalább egy ideig működhessék, alig ha tartozhatik a lehetetlenségek közé.

Bárminő legyen is egyébiránt az ilynemü törekvésemnek következménye, jó kedélyemet az lehangolni, s annál kevesebbé azt beteggé tenni, utolsó leheletemig sem lesz képes, sőt a netán lesujtó itéletet is, annak idejében, szinte oly higgadtan és oly hidegvérrel fogom fogadni, miként most az elhamarkodott egyoldalu vélem-nyilatkozatot sajnálkozva vettem, s biztositom őnt arról: miszerint szerény önérzetem mindig elég lesz arra: hogy önönbecsülésemet, mások e fölötti balvéleménye, meg ne csonkithassa ezentul sem.

Dixi.

A „Magyar Lexikon“

I-sö kötetéhez igen diszes bekötési táblák kaphatók **Hirháger Károly** a m. tud. Akademia könyvkötőjénél Budapesten, (akadémia bérház.)

Ugy szintén minden könyvárusnál is.

Diszes antik modorban készitve bőrbát és sarkokkal vászonnal boritva, darabja . . . . . 70 kr.

valódi angol vászon boritékkal, diszes aranyozással és fekete nyomással vörös vagy chamois szinben, dbja 45 kr.

A bekötés ezen táblákba minden vidéki könyvkötő által is igen könnyen eszközölhető, és ezáltal mindenkinek meg van adva a mód, folytatólag, egyenlően szép, és olcsó kötésekkel gazdagitani könyvtárát.

Ezen valóban csinos és olcsó bekötésü táblákat a „Magyar Lexikon“ t. előfizetőinek csakis melegen ajánlhatjuk.

Megrendeléseket utánvétellel is elfogad.

Agyag-kályhák,

fehér és szürke **schvéd-kályhák,** szürke **táblás-kályhák,** fehér **patent táblás-kályhák,** fehér és szürke **gömbölyü kályhák,** diszes **terem-kályhák. kandalók,** valamint a legujabb — a tüzet szabályozható — kályhákat kőszénre és koaksra, **saját** készitmény, legolcsóbb árakon ajánl **BRXA JÁNOS** kályhásmester **Budapesten. Főraktára: Mária-Valéria-uteza Tisza-udvar.**

Megjelent és az „Egyetértés“ kiadóhivatalában (himző uteza 1. sz.) kapható

„UTOLSÓ BEBEK“

történeti regény 3 kötetben, irta

Pétery Károly

Ára a 3 kötetnek 3 forint.

Budapesti szinlapok.

Szerda, október 2-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

TARTUFFE.

Vigjáték 5 felvonásban. — Személyek:

Pernellené	Szathmáryné	Valere	Benedek L.
Orgon	Szigeti J.	Tartuffe	Bercsényi
Elmire	Lendvayné	Dorine	Vizváriné

Ezt megelőzi, uj betanulással először:

Borura derü.

Szinmü 1 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

NÉP-SZINHÁZ.

Kósza Jutka.

Eredeti népszinmü dalokkal, 5 felvonásban.

Turi	Jány	Kósza	Rákosi Sz.
Marczi	Egri	Bogárdiné	Pártényiné
Figura	Tihanyi	Borcsa	Sziklai E.
Erzsi	Szabó K.	Hudlacsek	Eőri
Golyvás	Horváth	Pintér	Kovács
Gyuri	Vidor	Kincses	Pártényi.

Kezdete 7 órakor.

Vizállás és időjárás.

Szept.	Nevezetesebb	Meter 0 fölött	Meter 0 alatt	Változás	Időjárás
1	Budapesten	4 09	—	áradt	tiszta
1	Pozsonyban	3 46	—	„	felhős
1	M.-Szigeten	0 84	—	„	esős
1	Szatmáron	0 82	—	„	száraz
1	Tokajban	0 51	—	„	felhős
1	Szolnokon	0 65	—	apadt	száraz
1	Szegeden	1 63	—	áradt	„
30	Aradon	0 08	—	„	„
30	Nagy-Becskereken	0 55	—	„	„
30	Bezdánnál	2 32	—	apadt	„
30	Verbászon	1 80	—	„	felhős
30	Eszéken	3 39	—	„	száraz
30	Baresen	4 30	—	áradt	köd
—	Mitrovitzon	—	—	—	—
—	Zimonyban	—	—	—	—
1	Szisszeken	7 10	—	apadt	száraz
1	O-Orsován	2 98	—	áradt	köd